

Orienteeruja

nr.5 /88

september 2005

Margus Hallik lõpetas MM-i neljandana

Jaapanis oli kõik teisiti ...

Vaikne päevak Võrumaal

Ratturid MM-il SLOVAKKIAS

Septembri algul Slovakkias toimunud kolmandad rattaorienteerumise maailmameistrivõistlused olid eestlastele edukad. Margus Halliku neljas koht tavarajal ja Tõnis Ermi seitsmes koht lühirajal ning teatemeeskonna 5. koht on aina tugevneva konkurentsiga alal väga head tulemused.

Banska Bystricasse kogunes rattaorienteerujaid 25st riigist, mehi 131 ja naisi 66. Lisaks võistkonade esindajad ja rahvavõistlusel osalejad. Võistluste keskus asus samal ajal oma 750. aastapäeva tähistanud linnas ja neljast võistluspäevast kahe võistluskeskused olid juurdepääsetavad rattaga. Vaid tavaraja kvalifikatsioon ja teatevõistlus toimusid linnast paarikümmne kilomeetri kaugusel asuvates suusakeskustes.

Koondise koosseis oli senistest suurim: Slovakkiasse läks maksimaalselt lubatud kuus meest. Eestit esindasid Tõnis Erm (TA OK/Hawaii Express), Margus Hallik (OK LUS/Hawaii Express), Raul Kudre (OK Peko), Mait Mändmets (RSK Rae), Arbo Rae (OK MARU/Hawaii Express) ja Rene Ottesson (OK Lehola/Hawaii Express). Pedaaliva fotograafina sõitis kaasa Harry Veide.

Loe ka lk. 20

HAWAII EXPRESS

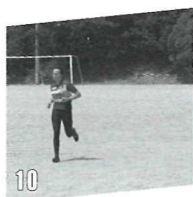
PRINTCENTER

TRÜKIB ORIENTEERUJAT

SISUKORD:

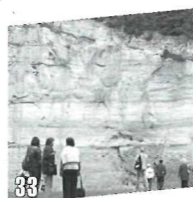
- 4 Lühiuudised
- 5 Mikro-O
- 6 Tavaraja Eesti MV
- 8 Pika raja Eesti MV
- 9 Ratta-O Eesti MV

- 10 O-jooksu MM
- 15 Juunioride MM
- 18 Vösast väljas
- 20 Ratta-O MM

- 22 X-Dream
- 24 Elu Itaalias
- 26 Metsameeste EM
- 27 Laske-O MM
- 28 Võistlused
- 29 Nõuanne
- 30 Noorendik
- 32 Päevakud
- 33 Taevaskoda

- 34 Balti turnee 1970
- 36 Huumor
- 37 Võistluskutsed
- 38 Juhatuse otsused

Esikaanel **Margus Hallik** (LUS)
MM-il Slovakkias.
Foto: Harry Velde

Kõigi O-alade maailmameistri- võistluste aasta(d)

Viimased kaks aastat on olnud rahvusvahelises orienteerumisel pingelised, kuna mõlemal aastal toimusid MM-võistlused kõigil kolmel alal – suusaorienterumises, orienteerumisjooksus ja rattaorienterumises. Ka meie orienteerujate toetajate ning EOLi rahakotile on see jätnud jälje. Mullu käisid rattamehed Austraalias ja tänavu olid orienteerumisjooksu MM-võistlused Jaapanis. Õnneks ootab ees kergem aasta, kus olulised võistlused on kodus või kodu lähedal.

Orienteerumisjooksu MM-võistlused Jaapanis olid ajaloolised, sest esmakordselt toimus MM-võistlus Aasias. Vaatamata suurele korraldus- ja hästi läbiviidud võistlusele ei ole orienteerumine Jaapanis küll mingi spordiala. Sportlik tase on nõrgapoolne, kuigi viimasel ajal pole meie võistleja kaotus jaapanlasele enam üllatus. Riigi rahvaarvu arvestades on harrastajate hulk marginaalne. Siiski on Jaapan tugevama tasemega orienteerumismaa kiirelt arenevas Aasias. Tänu väikestele reisikuludele osalesid esmakordselt MM-võistlusel mõlemad Koread ja ka Hiinast oli kohal äärmiselt kiire jalaga naisi. Nende lennukas samm meenutas aastatetagust Hiina naisjooksjate esilekerkimist.

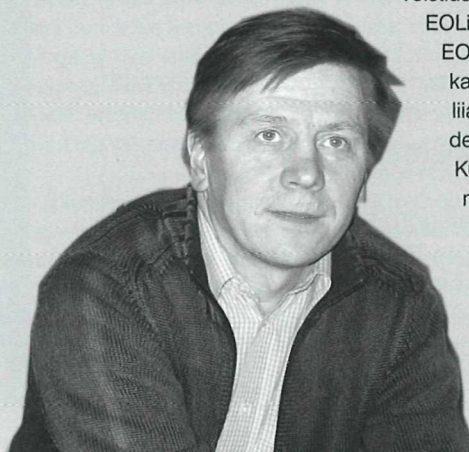
Konkurents orienteerumisjooksus muutub järjest pingelisemaks ja MM-võistlustel finaali pääs on meie võistlejatele igal juhul kordaminek. Tänavu suutsid seda Kirti Rebane, Andreas Kraas ja Olle Kärner. Olle läks starti eesmärgiga võidelda medali eest, kuid tulemuseks jäi koht teise kümne keskele. Küsimusele: „Miks nii?“ – oskab Olle ise kõige paremini vastata. Kõrvaltvaataja mulje oli, et Olle kehaehitus ja jooksustiil ei sobinud pehme pinnasega suurtele nõlvadele. Ka harjutamatu 30 kraadine temperatuur koos kõrge õhuniiskusega ei lubanud liialt suuri riske võtta. Positiivselt üllatas mind Andreas, kes oli füüsiliselt MM-iks hästi valmis ja orienteerus finaali vääriliselt. Kirti jooks oli kahjuks talle iseloomulikult ebastabiilne, kuid tulemused 30. – 40. koha kandis vastasid hetketasemele.

Koondise esinemine Jaapanis sai hea lõpu meeste teatejooksu 11. kohaga, kus lisaks Andreasele ja Ollele kannatas sõna otseses mõttes oma vahetuse hästi ära MM-individaualaladel jõuetult jooksnud Marek Nõmm. Loodan, et see tulemus löi koondise treenerile Tarvo Avastele ja kõigile koondise liikmetele hea töömeeleolu valmistumisel järgmise aasta tipsündmuseks, EM-võistlusteks Otepääl.

Rattaorienterumine on hetkel Eesti orienteerumise lipulaev. Rattamehed nokitsevad Arbo Rae suunamisel vaikselt ja asjalikult. Tulemused on aga kõlavad! Kahjuks ei olnud mul aega käia Slovakkias toimunud MM-võistlustel. Jälgides võistlusi õnnetu internetilehekülje abil, võttis kohe vandesõna suule kui meie mehed Rene Ottesson, Tõnis Erm ja Margus Hallik teatevõistluses medalita jäid. Viies koht pole paha, kuid mehed on lati kõrgele seadnud. Ka individuaalvõistlusel võistlesid Margus ja Tõnis medalite eest. Margusele jäi kõige vastikum koht – neljas ja Tõnise tulemus läks sisukale sõidule vaatamata KP vahelejätmise tõttu tühistamisele. Järgmisel aastal Joensuu tuleb uus võimalus ja ükskord peab tulema õnn ka meie õuele.

Orienteerumisaasta hakkab lõppema. Suurvõistlustest on jäänud veel traditsiooniline Suunto Games, mis toimub seekord koos rahvusvahelise võistlusega Euromeeting. Ja siis tuleb EOLi üldkogu, kus kavas on ka uue EOLi presidendi valimised. Liialt kaua EOLi juhtinud, kuid mitte veel liialt vana (enda arvates!) president ei viska veel ise jalgu seinale. Kuid kui tuleb uus kandidaat koos meeskonnaga, siis on neil väga hea võimalus teda pensionile saata.

Leho Haldna
13.09.05

Järgmine 2005.a.

Orienteeruja ilmub: nr 6/89 15. detsembril
Kaastööd Orienteerujasse saata hiljemalt 25. novembriks.

Orienteeruja väljaandmist toetas
Keskonnainvesteeringute Keskus

Väljaandja: Eesti Orienteerumislit www.orienteerumine.ee

Peatoimetaja: Arvo Saal, tel 553 1235 arvo.saal@mail.ee

Toimetus: Sixten Sild, Maret Vaher, Ruth Vaher, Jürgen Einpaul,
Mihkel Järveoja, Kaidi Oone ajakiri@orienteerumine.ee

Keeletoimetaja: Aili Miks Kujundaja: Riju Johanson

Kojukanne: Eesti Post

Tellimine: Eesti Orienteerumislit eol@orienteerumine.ee, tel/faks 639 8681

Tellimishind aastaks 160 krooni Arveldusarve: 10220034030010 Eesti Ühispank

Toimetusel on õigus kirju ja kaastööd nende selguse huvides toimetada

ja lühendada. Kaastööd ei retsenseerita ega tagastata.

Toimetus ei vastuta kuulutuste ja reklaamide sisu eest.

Ajakiri Orienteeruja ilmub 6 korda aastas

10 aastat tagasi

Orienteeruja nr. 5/10 ilmus 13. septembril 1995. aastal.

Orienteeruja esilehel tutvustati Saksamaal toimunud 16. orienteerumiskoostöö MM-võistluste võitjaid. Teisel leheküljel jagas muljeid MM-ilt Milvi Kivistik. Tema sõnul oli võistluskorraldus ladus, kui välja jätta viitadevaegus. Võistluste ajal tuli Venemaa orienteerumissföderatsioonilt ettepanek hakata pidama ka Euroopa meistrivõistlusi.

Tõnu Raid kirjutas soomlaste, rootslaste ja iseenda kogemuste põhjal mandri-Euroopa maastikutüübist ja orienteerumisest seal. Lugeja leidis nõuandeid nii alla- kui ka ülesmäge jooksmiseks.

Orienteerujas oli avaldatud MM-võistluste, Eesti MV, 4EST-i, Suvejooksu, Karula marjajooksu ja Euroopa metsatöötajate võistluste tulemused. Metsatöötajate võistlustest Lahemaal kirjutas lehes pikemalt Koit Paasma. Osavõtjaid kogunes üle 200.

19. juulil käivitunud Eesti orienteerujate meilingi listi tutvustas Tarvo Avaste. Selles Orienteerujas kutsuti osalema hooaja lõpus toimuvatel VII Suunto Games'i ja Pärnumaa pika raja võistlustel.

LÜHIDALT

Balti noortematši võitis Leedu

Põlvamaal Kükal toimunud Eesti-Läti-Leedu noortematšil oli edukas Leedu. Tavaraja ja teatevõistluse kokkuvõttes kogusid leedulased 28 miinuspunkti. Tavaraja järel Leeduga võrdne olnud Eesti kaotas kolme ja Läti üheksa punktiga.

Tavarajal said eestlased kolm esikohta – Agnes Vask (D14), Grete Gutman (D18) ja Markus

Puusepp (H20).

Teatejooksudes võideti samuti kolmes vanuseklassis. D18 klassis olid kiireimad Eesti I võistkonna liikmed Ly Trei, Eleri Hirv ja Grete Gutmann. H14 klassis võitsid Raido Mitt, Tauno Tiirats ja Kenny Kivikas ning H20 klassis Sander Vaher, Riho Taba ja Markus Puusepp.

Eesti esimene WiFi orienteerumisvõistlus Viljandis

Viie takistusega traadita interneti matkarada sai Viljandis läbida 30. ja 31. juulil. Kümnete avalike või piiratud ligipääsuga WiFi saatjate hulgast tuli üles leida õiged.

Õnnitleme!

Ingriti ja Rauli pere täienes
20. augustil k·a· uue liikmega,
ilmale tuli Timo Kudre·

Õnnitleme lapsevanemaid!

Medalikonkurss

EESTI ORIENTEERUMISLIIT

kuulutab välja EOLi medali(te) kavandi(te) konkursi

Esimene võimalus:

EOLi üldine MV medal, kus on kajastatud ehk kujutatud erinevad alad RO, SO, OJ ja rogain.

Teine võimalus:

EOLi erinevate alade MV medalid: orienteerumiskoostöö, rattaorienteerumine, suusaorienteerumine rogain.

Kolmas võimalus:

EOLi MV üldine medal, mis sobiks erinevatele orienteerumisklassidele, kus oleksid näiteks: kaart, kompass ja tekst EOL või Eesti Orienteerumislit jne.

Kavand(id) esitada paberil, must-valgena koos kavandi(te) lühikirjeldusega (suurus, pisdetailide tähendused jne).

Kavandi(te) lehele palume kirjutada autori varjunimi (6 tähte). Kavand(id) esitada EOLi suletud ümbrikus koos teise ümbrikuga, kus on kirjas kavandi(te) autor ning varjunimi.

Tööd saata hiljemalt 20. oktoobriks 2005.a. aadressile: Eesti Orienteerumislit, Regati 1, 11911 Tallinn, "Medali konkurss".

Lõplik hääletusvoor toimub Eesti Orienteerumislitüüdi üldkoosolekul 26.-27. novembril 2005 Pärnumaal Jõulumäe Tervisekeskuses.

Info: 5344 1044; 639 8681; 608 3721; eol@orienteerumine.ee

NAABRITE JUURES

Maailma suusaorienteerujad Venemaal

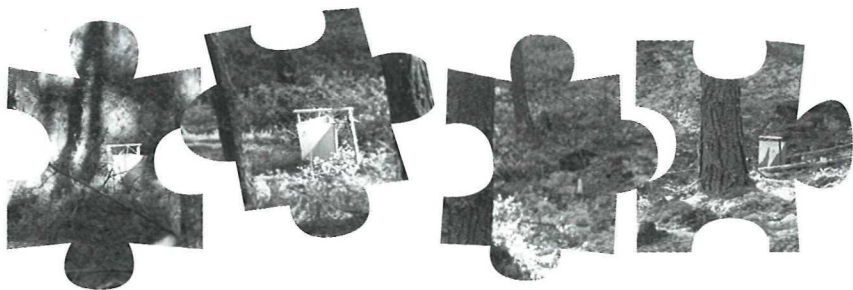
2006. a. suusaorienteerumise MK finaali, Euroopa meistrivõistlused, juunioride maailmameistrivõistlused ja Euroopa noorte meistrivõistlused toimuvad Venemaal Ivanovos 20. – 27. veebruarini.

Võistlused peetakse Moskvast 320 km põhjas asuva Ivanovo linna Berjzovaja Roštša suusakeskuses.

22. veebruaril on kavas sprint, 23. veebruaril ühisstaridist tavarada, 25. veebruaril lühirada ja 26. veebruaril teatevõistlus.

Võistlusklassid: MK ja EM HD21
Jun MM HD20
Noorte EM HD17

Micro-O Põhjamaade MV lühirajal

Orienteerumisvõistluste televisioonile atraktiivsemaks muutmise üle on pead murtud juba pikemat aega. Viimane o-võistlustel selleks leiutatud uuendus on "Micro-O" ehk mikroorienteerumine.

SILVER EENSAAR

Tänavustel Põhjamaade meistrivõistlustel Lõuna-Norras toimunud lühirajavõistlustelt planeeris Norra O-föderatsioon selle uuenduse esimest televisiooni tuleproovi.

Analüüsid, mis muudaks orienteerumisvõistluse vaatajate jaoks põnevamaks, jõuti laskesuusatamise analoogi orienteerumise jaoks. Micro-O ongi sisuliselt tavalisse orienteerumisvõistlusesse lülitatud täpioriendeerumise ülesanne. Nimelt läbib võistleja esialgu tavalise orienteerumisraja, jõudnud viimasesse kaardile kantud punkti toimub kaardivahetus 1:5000 mõõtkavas kaardi vastu, millele on kantud kuni 1 km pikkune Micro-O rada. Micro-O rajale järgneb omakorda kaardivahetus ja lühike tavaoriendeerumine.

Osa punkte on vabatahtlikud

Micro-O rada koosneb tavaliselt kuni kümnest punktist. Micro-O rajal on kohustuslikud ja vabatahtlikud punktid. Tavaliselt jäävad vabatahtlikud punktid sama liikumistee lähedale, millist mööda võistleja liiguks, kui ta läbiks raja ainult kohustuslikes punktides komposteerides. Vabatahtlikud punktid on maastikul tähistatud ainult punktitähise ja elektroonilise kompostriiga, puuduvad tunnusnumbrid.

Lisaks on iga vabatahtliku punkti lähipiirkonnas mitmeid punktitähise ja kompostriiga varustatud (samuti ilma tunnusnumbrita) nn libapunkte, milliste vahel navigeerides peab võistleja enesekindlust säilitades komposteerima kaardi ja legendi abi kasutades ainult

õigetes vabatahtlikes Micro-O punktides.

Asja iva on selles, et vabatahtlike punktide märkimata jätmisel või valesti märkimisel tuleb võistlejal läbida Micro-O lõppedes niipalju umbes 20 sekundit aega nõudvaid trahviringe, kui palju ta jättis õigeid vabatahtlike Micro-O punkte komposteerimata.

Libapunktid on maastikule paigutatud erinevate eesmärkidega. Näiteks on libapunktid paigutatud õige Micro-O punktiga samale objektile, kuid selle valele küljele, samuti sarnastele objektidele õige Micro-O punkti lähedusse. Kasutatakse ka libapunktide ahelaid, mis peaksid võistleja juhtima õigest liikumissuunast kõrvale. Kui õige punkti asukoht kaardi ja legendi kohaselt on kolmest orvandist keskmise orvandi keskel, siis võivad libapunktid olla kõikide orvandite üleval, all ja keskel.

Et rada ideaalselt läbida, tohib võistleja komposteerida ainult õiges punktis keskmise orvandi keskel. Võistlejal on kasutada niipalju komposteerimisvõimalusi, kui on rajal õigeid Micro-O punkte. Seega, kui komposteerida kuue vabatahtliku punktiga Micro-O rajal kohe esimese Micro-O punkti läheduses olevas kuues punktis ja üks märge osutub õigeks, on võistleja teeninud viis trahviringi hoolimata sellest, kas ta edaspidistes punktides komposteerib õigesti või valesti.

Paar päeva enne võistlust oli kõigil osavõtjatel võimalus proovida Micro-O mudelrada ja osaleda kahel seminaril, kus Micro-O kontseptsiooni tutvustati.

Micro-O annab võistlejatele mitmeid uusi väljakutseid võistlustaktika kujundamiseks. Näiteks tuleb analüüsida, kas kiirelt joostes ja ainult kohustuslikes punktides komposteerides läbitaks Micro-O rada nii kiiresti, et joostes kuus trahviringi võidetaks ajaliselt võistlejaid, kes märgivad õigesti kõik Micro-O vabatahtlikud punktid ja pääsevad raja viimasele osale ilma trahviringideta.

Traditsioonilise orienteerumise austajatele tekitas Micro-O tiitlivõistlusesse lülitamine esialgu tuska. Kuulujuttude kohaselt pidi kogu Soome orienteerumiskoondis lühirajavõistlust selle tõttu boikoteerima. Kohapeal selgus aga,

et ainukeseks loobujaks oli Petteri Muukonen.

Võistlus kujuneski oodatult põnevaks. Mina startisin võistlejaterivi alguses. Ilm oli vihmane ja üsna külm (alla 10 kraadi). Raja esimene osa õnnestus läbida suuremate eksimusteta. Võtsin eesmärgiks Micro-O iga juhul vabatahtlikes punktides komposteerides läbida. Keskendumise säilitamiseks otsisin rada läbides ainult õiget punktiobjekti ja jätsin tähelepanuta etapil ette sattuvad liba KPd. Alles punktiobjektini jõudes tegin legendi abil valiku, millise tähise juures komposteerida.

Esimene punkt oli üsna lihtne, suures orvandis asuval ninal olid kõrvuti kivi ja künkake. Põhjamaade kaljusel maastikul on alati küsimus, millisest hetkest kantakse sammaldunud kivimürakas kaardile künkana? Legendi järgi asus õige punkt künka lääneküljel. Seal õnnestus ka komposteerida. Teine punkt oli juba keerulisem. Orvandite süsteem kubises tähistest. Õige punkti leidmisel otsisin uuesti abi orvandite vahel asuvast ninast ja edukalt. Järgnes noorendiku ääres kohustuslik punkt.

Edasi liikus rada allamäge. Leidsin lameda orvandi ning liikusin rahulikult joostes. Kohe märkasid libapunkte. Õige punkt pidi asuma kivi külvi lääneküljel. Lugesin kaardiilt välja, et enne õiget kivi külvi on langul veel üks kivi külvi. Nagu arvata oli seal ka libapunkt. Jooksin edasi ja märkasid peagi õiget objekti. Järgmiseks objektiks oli lame orvand. Järjekordselt olid libapunktid nii ninal kui kõrvalorvandis, komposteerisingi kümme meetrit õigest vasakul asuvas libapunktis. Keskendumist segasid ka metsavahel seisvad kaameramehed ja muud asjamehed, kes emotsioonil pilgul võistlejaid jälgisid.

Nüüd võis natuke tempot tõsta, kuna järgmise punktini jõudmiseks võis ennast metsaonni juurde "kinni joosta". Punktiks ilma legendita "koht metsas". Selline punkt tuli komposteerida, hinnates kaugust ja suunda lähemast konkreetsest objektist. Õige! Siis viimane Micro-O punkt. Jõudes lagedale kelgunõlvale vahtisin pidevalt kaarti ning kaotasin tasakaalu. Tulemuseks efektne kukkumine staadioni tribüünidele sumiseva rahvahulga pilkude all.

Viimane punkt oli väikeses orvandis otse pealtvaatajate silme ees. Loomulikult oli orvandeid mitu ja igaühes neist KP. Märkisin enda arust õige punkti ja jooksin mahalugemise poole. Mahalugemine võttis umbes sekundi, ning arvutiekraanile ilmus "1", ehk läbitavate trahviringide arv. Pääsesin kergelt!

Olles läbinud trahviringi, sain kaardi, millel veel alla kilomeetrine kolme punktiga lihtne rada. Finish. Pärast riietumist kiirustasin tagasi võistluskeskusesse, kus oli üles pandud suur teleekraan. Võistluse jälgimine teleekraanilt oli päris põnev. Kui kaamera leidis Micro-O alguses metsast võistleja, ilmus ekraanile tema aeg ja nimi ning kuus halli o-tähist. Läbides Micro-O punkte, muutusid tähised vastavalt kas punaseks või roheliseks, tähistades valesti ja õigesti läbitud punkte.

Rahvas elas võistlejatele elavalt kaasa, kostsid kollektiivsed rõõmuhõisked ja

kahetsusohked. Tavaraja hõbemedalimees Olle liikus Micro-O rajal oluliselt tempot alandamata ja teenis 4 trahviringi. Kolm trahviringi teenis tavaraja pronksimees Holger-Hott Johannsen, kes lõpetas lühirajavõistluse teisena.

Kui ekraanile ilmus kuldmedalivõitja Anders Nordberg, võis näha enneolematut enesekindlust. Mitte ühtegi trahvi. Pärast Micro-O'd võetud vaheaja kohaselt juhtis ta teise koha ees juba üle minutilise eduga ja oli võistluse sisuliselt võitnud. Kuna trahviringi sisaldas endas päris korralikku tõusu, oli see päris väsitav. Trahviringe läbiv võistleja pidi aga ise meeles pidama, mitu ringi ta läbinud on ja mitu veel läbida. Ühe ringi jooksmata jätmine tähendas kahte trahviminutit. Nii juhtuski, et Belgia võistleja läbis ekslikult kuue asemel seitse trahviringi ja oli viimasele rajaosale suundudes üsna väsinud.

Kokkuvõttes julgen võistlejana anda Micro-O'le lühirajaorienteerumise raames positiivse hinnangu. Rajameistrile on aga hea Micro-O raja tegemine suur väljakutse. Samuti toob see korraldajatele kaasa märkimisväärsed kulud. Põnevust pakub uuendus aga kuhjaga.

Tulemused: <http://www.noc2005.org/mellom/result/index.htm>

Micro-O tulemused: http://80.203.193.50/web/micro/micro_nom.htm

Lühiraja kaart: http://www.noc2005.org/maps/routes/Middle_M21.gif

Micro-O kaart: http://www.noc2005.org/maps/Micro_M21_blind.gif (tähistatud kõik metsas olnud punktid, originaalkaardil siniseid rõngaid ei ole.)

Olle Kärneri arvamus:

"Viimastel nädalatel on o-maailmas kirgi kütnud micro-O. Mõttevahetuses on tekkinud suurtes piirides järgnev vastasseis: Norra ja Taani vs muu maailm.

Mul pole aega ja jaksu oma seisukohta pikalt põhjendada, aga olen üks neist, kes arvab, et otsus lisada 2006. a Taani MM-i lühirajale micro-O oli selgelt kiirustatud. Ja väga inetult vastu võetud otsus.

Seega lõpetan hea meelega sõnadega Kalle Dalinilt (Skogsport nr 7), kes jagab soovitusi neile tegelastele orienteerumismaailmas, kes otsustasid, et MM-il 2006 tuleb lühirada koos micro-O-ga: "Lisage sinna veel lotto-O-sprint, bingo-O-tavarada ja jippo-O-teade, siis on täiuslik MM-programm koos."

Leho Haldna kommentaar:

"IOF nõukogu andis 2006. a. MM-võistluste korraldajatele võimaluse kasutada ainult lühiraja finaalis mikro-O lõiku tingimusel, et võistlusest toimub TV-otseülekanne ja kõigil on võimalus seda piisavalt harjutada enne võistlust. Nõukogu konsulteeris IOF liikmesriikide presidentidega ja enamus oli mikro-O suhtes positiivselt meelestatud.

Olin isiklikult poolt, kuigi kui esmakordselt

kuulsin mikroorienteerumisest, tekitas see pigem negatiivseid emotsioone. Aga olles näinud Põhjalaade MV lühiraja videot ning testides seda orienteerumisvõhikute peal, muutsin meelt. Mikroorienteerumine osutus äärmiselt haaravaks telekraanil, kus vaataja teab, milline on õige KP ning tunneb seetõttu üleolekut võistlejast.

Vähetähtis pole ka see, et televaataja näeb orienteerujat oma põhitegevuses – kaarti lugemas, otsuseid vastu võtmas ja ka eksimas – suures plaanis. Ehk mikroorienteerumine annab võimaluse selgitada ja näha seda, miks üks orienteeruja on teisest parem. Senini on teleülekannetes näidatud põhiliselt KP-s märkimist või finisheerimist. Ja võhikule jääb mulje, et parim orienteeruja on see, kes kiiremini näpu auku ajab!

Mikroorienteerumine on alles algusjärgus ja rahvusvahelisel sobiva võistlusvormi väljatöötamine alles käib. Praeguseks tuntud mikroorienteerumine vajab äärmiselt detailset maastikku ja sobib hästi kasutamiseks Norras-Rootsis-Soomes. Kuna Taani MM-maastik on väga sarnane meie maastikele, siis saame näha, milline tuleb meie maastikele sobiv mikroorienteerumise võistlusvorm.

Maailmas on erinevates riikides proovitud mikroorienteerumisele sarnaseid võistlusvorme. Ka meie võime proovida ja leida endale sobiva!"

EMV tavarada

D14 3,69 km 6 KP

1. Teele Randman Rakv	31.20
2. Agnes Vask Ilves	32.02
3. Kerstin Uiboupin Võru	33.51

D16 5,21 km 7 KP

1. Helena Heinväli Kobras	38.40
2. Maria Zhuravskaja SRD	42.53
3. Karmen Alnek Võru	43.47

D18 7,01 km 11 KP

1. Kati Rooni Orvand	55.16
2. Eva-Maria Ehala Rae	56.12
3. Grete Gutmann Rae	1:01.21

D20 7,86 km 12 KP

1. Kadri Uiboupin Võru	1:17.42
2. Raili Raudsepp Võru	1:22.28
3. Tais Leontenko SRD	1:23.32

D21A 7,25 km 10 KP

1. Ingrid Vehlmann Mercury	1:15.39
2. Heidi Prits Mercury	1:18.10
3. Marje Prank Kape	1:22.07

D21E 9,86 km 16 KP

1. Viivi-Anne Soots Tammed	1:05.01
----------------------------	---------

2. Anu Annus Peko 1:09.09

3. Liis Johanson Kobras 1:10.39

D35 6,81 km 11 KP

1. Jana Kink Kape	52.16
2. Triin Vask Ilves	56.05
3. Merike Paapson Ilves	1:01.51
3. Maris Roosipuu Orion	1:01.51

D40 5,97 km 9 KP

1. Marje Viirmann Rakv	45.14
2. Piilvi-Heli Vettik Rae	46.50
3. Tiina Oras Ilves	51.26

D45 5,27 km 7 KP

1. Marika Kirsspuu TAOK	46.06
2. Reet Johanson Kobras	48.55
3. Gea Rennel KEKRSK	50.43

D50 5,04 km 8 KP

1. Liivi Parik Otepää SK	50.17
2. Aili Laanjõe Kobras	50.57
3. Hille Tasa Tammed	51.00

D55 4,75 km 8 KP

1. Anu Saue HOK	51.32
2. Virve Orav Tammed	51.43

3. Tiiu Kaasik Ilves 55.16

D60 4,43 km 7 KP

1. Ira Saar Ilves	50.41
2. Tiiu Vene Tammed	53.24
3. Maimu Tornberg Koop	56.48

D65 4,09 km 7 KP

1. Ilse Uus TON	42.11
2. Kiira Tarassova TON	43.42
3. Maie Abram Ilves	48.21

H14 6,11 km 10 KP

1. Kenny Kivikas Ilves	41.31
2. Tauno Tiirats Ilves	43.13
3. Aleksandr Shved SRD	45.17

H16 7,99 km 12 KP

1. Kristo Heinmann Ilves	52.44
2. Kaspar Kork Kobras	54.39
3. Priit Randman Rakv	55.32

H18 10,22 km 16 KP

1. Lauri Tammeäe Orvand	1:02.26
2. Martin Simpson Kobras	1:03.12
3. Mattias Rennel KEKRSK	1:05.17

H20 12 km 18 KP

1. Markus Puusepp Võru	1:04.32
2. Sander Vaher Kobras	1:05.21
3. Mihkel Järveoja Kobras	1:06.52

H21A 12,32 km 19 KP

1. Mati Korrol Mercury	1:23.22
2. Lauri Olli LSF PT	1:29.26
3. Meelis Mälter KEKRSK	1:29.56

H21E 17,99 km 27 KP

1. Marek Nõmm Tammed	1:33.51
2. Tarvo Avaste Sportnet	1:37.10
3. Andreas Kraas Tammed	1:37.23

H35 12,08 km 18 KP

1. Raivo Reiman M.A.R.U.	1:10.02
2. Andrei Nikitin SRD	1:14.26
3. Ville Vinkel West	1:16.33

H40 10,6 km 17 KP

1. Tõnu Tänav Rae	1:10.44
2. Toomas Mast HOK	1:11.13
3. Raivo Pellja JOKA	1:17.07

H45 9,57 km 16 KP

1. Jaanus Reha Koop	56.47
---------------------	-------

2. Tiit Tali Ilves 1:02.53

3. Andres Talver Mercury 1:04.05

H50 7,97 km 13 KP

1. Andres Käär	59.37
2. Udo Lüüs Ilves	1:00.09
3. Sulev Tuude West	1:03.00

H55 7,27 km 11 KP

1. Johannes Tasa Tammed	47.43
2. Avo Veermäe Ilves	50.48
3. Arvo Kivikas Ilves	52.38

H60 6,66 km 11 KP

1. Georg Sooberg Võru	56.07
2. Ilmar Möistlik Orion	57.34
3. Kalju Tiik Orion	58.04

H65 6,11 km 10 KP

1. Mihhail Taivere Kape	57.43
2. Heino Mardiste Kape	1:01.:56
3. Jaan Orav TON	1:04.53

H70 5,48 km 8 KP

1. Heino Heinloo Tammed	57.47
2. Osvald Möttus Lehola	1:03.25
3. Are Kaasik	1:06.50

Väraska metsades selgusid Eesti orienteerumismeistrid

Kitsemägedes võistles 500 sportlast tavaraja Eesti meistrimedalite pärast. Meistriitleid jagati noorteklassidest veteranideni.

ARVO SAAL

Värskas oli meeste rada oli 17,9 km pikk ja lõpus hakkas otsustama sportlaste jooksuvõime. Marek Nõmm (OK Saue Tammed) pani oma paremuse maksma raja lõpuosas. Tema aeg oli 1:33.51. Eesti koondise treener Tarvo Avaste (Sportnet) sai hõbeda 1:37.10-ga ning 13 sekundit nõrgema ajaga oli Andreas Kraas (OK Saue Tammed) kolmas.

Kaks esimest kontrollpunkti olid halva läbitavusega ja „ujuva“ reljeefiga maastikuosal, mille kolm medalivõitjat läbisid suuremate eksimusteta. Pikemal teevalikuetapil kasutas Kraas mäest ümber jooksmist ja võitis lisatõusu võtnud Nõmme ning Avastet 40 sekundiga. Peale 6. KP-ga tehtud viga jooksis Nõmm võimsalt, näidates parimaid etapiaegu. Huvitav, et kohe peale joogipunkti tegid Nõmm ja Kraas täpselt sama vea, kaldudes suunast kõrvale. Raja lõpuosas keegi liidritest enam ei riskinud ja joosti ringi, kasutades teid ja radu.

Eesti parim orienteeruja Olle Kärner sellel võistlusel ei startinud. Kuna ta kuulub ka Rootsi klubisse, siis ei luba reeglid (rootslaste omad) ühel hooajal Rootsi ja mõne teise riigi meistrivõistlustel samal distantsil osaleda.

Naiste võitis Viivi-Anne Soots (OK Saue Tammed) ajaga 1:05.01. Teiseks

tuli Anu Annus võistlusi korraldanud klubist Väraska OK Peko ja kolmandaks Liis Johanson (OK Põlva Kobras).

Mitmele favoriidile said saatuslikuks vead raja alguses. Näiteks Maret Vaher kaotas juba esimese kontrollpunktiga üheksa ja Kirti Rebane teisega kümme minutit ning olidki mängust väljas. Meistriks tulnud Viivi-Anne Soots oli peale jooksu üllatunud, et võit tuli nii lihtsalt. Ei pääsenud ju temagi väikeste vigadeta. Kümnenendas kontrollpunktis tõusis liidriks Annus, kes aga tegi seejärel kohe vea, mida enam tagasi teha ei õnnestunud.

Juunioridest võitsid medalid Kadri Uiboupin (OK Võru), Raili Raudsepp (OK Võru) ja Tais Leontenko (SRD) ning Markus Puusepp (OK Võru), Sander Vaher ja Mihkel Järveoja (mõlemad OK Põlva Kobras). Noorte D18 ja H18 vanuseklasside parimad olid OK Orvandi esindajad Kati Rooni ja Lauri Tammemäe.

Teisel võistluspäeval selgitasid 100 klubide kolmeliikmelist võistkonda riigi parimaid teatejooksus noorte, juunioride ja veteranide arvestuses.

EMV teade (noored ja veteranid)

D14-16		1.Ilves I	2:07.09	Kiira Tarassova	45.49	Martin Simpson	40.34	Ando Post	41.15
1.OK Põlva Kobras I	1:43.49	Merike Paapson	44.33	Elga Adrat	48.18	Sander Vaher	39.58		
Triin Aedmäe	35.29	Tiina Oras	41.18	Ilse Uus	44.50			2.JOKA	2:18.16
Adele Puusalu	34.22	Triin Vask	41.18			2.OK Võru I	2:08.37	Tõnu Taal	45.19
Maris Palopää	33.58			2.Ilves	2:26.02	Kaur Kase	43.40	Paul Poopuu	44.00
		2.Rae ROK	2:18.52	Maie Abram	46.54	Ats Uiboupin	46.36	Andres Minn	48.57
2.Ilves I	1:47.16	Kersti Ehala	45.05	Ilona Vanaveski	47.06	Markus Puusepp	38.21		
Hannula-Katrin Pandis	40.47	Aili Piirikivi	53.12	Kaie Kivila	52.02			3.JOKA	2:21.04
Agnes Vask	32.56	Piivi-Heli Vettik	40.35			Kristjan Trossmann	43.11	Tauno Kure	55.46
Nele Taba	33.33			3.Saue Tammed	2:30.36	Raiko Kaasiku	56.35	Heini Tammik	45.22
		3.Kape	2:19.45	Maire Raid	1:03.05	Jaan Tarmak	41.18	Kaljo Julge	41.47
3.Orvand	1:47.26	Elin Ilves	44.34	Tiiu Vene	46.01				
Piibe Tammemäe	38.29	Sirje Lind	58.07	Virve Orav	41.30				
Tiina Alamaa	33.55	Jana Kink	37.04						
Heijen Sklave	35.02								
		D45-50		H14-16		H35-40		H55-60	
D18-20		1.OK Rakvere	2:01.39	1.Ilves I	1:21.49	1.Ilves	2:17.05	1.Ilves I	1:50.07
1.OK Põlva Kobras	1:58.18	Maire Limberg	39.37	Tauno Tiirats	29.52	Priit Pääslane	44.29	Mart Kainel	37.52
Helena Heinväli	37.36	Tiina Metsmaa	50.58	Kenny Kivikas	26.26	Tiit Tali	49.21	Arvo Kivikas	35.40
Triin Johanson	45.19	Marje Viirmann	31.04	Kristo Heinmann	25.31	Indrek Ümarik	43.15	Arvo Veermäe	36.35
Ly Trei	35.23								
		2.OK Põlva Kobras	2:03.40	2.OK Põlva Kobras I	1:29.45	2.SRD	2:19.36	2.TON I	1:54.31
2. OK Võru	1:59.22	Marje Tobreluts	39.17	Taaniel Tooming	30.16	Dmitri Shved	46.01	Tiit Tatter	37.28
Katri Hirv	42.51	Aili Laanjõe	44.37	Raido Mitt	28.48	Roman Shved	49.22	Ants Tamm	42.05
Eleri Hirv	37.36	Reet Johanson	39.46	Kaspar Kork	30.41	Andrei Nikitin	44.13	Rein Unt	34.58
Kadri Uiboupin	38.55								
		3.Ilves	2:26.08	3.OK Võru I	1:33.51	3.OK M.A.R.U. I	2:27.04	3.OK Põlva Kobras	2:01.39
3.Rae ROK	2:00.17	Tiiu Kaasik	48.54	Hannes Timmi	31.51	Raivo Reiman	43.53	Martin Tõrra	50.11
Eva-Maria Ehala	39.26	Riina Kivikas	48.08	Erik Olesk	36.15	Raul Reiman	50.50	Nikolai Järveoja	36.33
Liina Haldna	45.56	Ira Saar	49.06	Lauri Sild	25.45	Sven Rea	52.21	Tõnu Nurm	34.55
Grete Gutmann	34.55								
		D55+		H18-20		H45-50		H65+	
D35-40		1.TON	2:18.57	1.OK Põlva Kobras I	2:03.38	1.Kooperaator	2:10.56	1.Saue Tammed	2:57.00
				Mihkel Järveoja	43.06	Jaanus Reha	42.00	Tõnu Kirss	50.07
						Vello Post	47.41	Vello Kroon	70.17
								Heino Heinloo	56.36

H16 14,1 km 20 KP 1. Ain Roosimägi Rakv 1:36.55 2. Lauri Sild Võru 1:37.17 3. Sven Oras Ilves 1:37.53	2. Neeme Loorits Kape 2:20.16 3. Paavo Rõigas Peko 2:25.02	H60 12,3 km 18 KP 1. Kalju Tiik Orion 1:43.43 2. Ants Tamm TON 1:50.15 3. Mart Kainel Ilves 1:56.08	2. Ly Trei Kobras 1:53.53 3. Mariann Sulg Orvand 1:54.05	D45 10,9 km 17 KP 1. Marje Tobreluts Kobras 1:58.13 2. Ene Sulg Orvand 2:00.04 3. Siiri Poopuu JOKA 2:04.35
H18 18,2 km 23 KP 1. Lauri Tammemäe Orvand 1:58.51 2. Even Toomas Peko 2:16.43 3. Kaarel Kork Kobras 2:16.44	H40 19 km 23 KP 1. Toomas Mast HOK 2:03.00 2. Raivo Pellja JOKA 2:11.44 3. Tõnu Tänav Rae 2:15.11	H65 11,1 km 17 KP 1. Mihhail Talvere Kape 1:32.36 2. Endel Remmet Kape 1:45.34 3. Heino Peeterson West 1:49.50	D20 13,6 km 20 KP 1. Kadri Uiboupin Võru 2:03.24 2. Raili Raudsepp Võru 2:11.29 3. Siiri Oras Ilves 2:20.44	D50 10,3 km 14 KP 1. Liivi Parik Otepää SK 1:48.58 2. Anne Arold OKH 1:52.22 3. Kersti Mardiste KEKRSK 1:57.00
H20 21 km 25 KP 1. Sander Vaher Kobras 1:56.33 2. Markus Puusepp Võru 1:58.50 3. Mihkel Järveoja Kobras 2:04.34	H45 17 km 21 KP 1. Jaanus Reha Koop 1:47.33 2. Tiit Tali Ilves 1:52.33 3. Maido Kaljur Orvand 1:55.56	H70 9,2 km 15 KP 1. Feliks Kipper Orion 2:05.10 2. Edgar Tammik Orion 2:05.43 3. Helmut Karin Tammed 3:18.09	D21 17,6 km 23 KP 1. Kirti Rebane Tammed 1:57.29 2. Merike Vanjuk Kape 2:01.58 3. Maret Vaher Kobras 2:04.25	D55 9,2 km 15 KP 1. Anu Saue HOK 1:34.38 2. Viiu Rebane Orion 1:34.41 3. Virve Orav Tammed 1:43.11
H21 29,1 km 30 KP 1. Rain Eensaar Kobras 2:50.50 2. Marek Nõmm Tammed 2:53.32 3. Erkki Aadli Tammed 3:07.01	H50 15,6 km 19 KP 1. Tõnu Taal JOKA 1:52.10 2. Udo Lüüs Ilves 1:55.03 3. Kulno Voolaid Rakv 2:01.33	D16 10,8 km 16 KP 1. Helena Heinväli Kobras 1:33.17 2. Maris Palopääl Kobras 1:34.25 3. Triin Aedmäe Kobras 1:40.22	D35 13,6 km 20 KP 1. Jana Kink Kape 1:48.42 2. Maris Roosipuu Orion 2:02.21 3. Minija Pääslane Ilves 2:06.12	D60 8,4 km 12 KP 1. Ilse Uus TON 1:38.19 2. Maie Abram Ilves 1:41.51 3. Ira Saar Ilves 1:42.01
H35 21 km 25 KP 1. Priit Pääslane Ilves 2:11.17	H55 14 km 20 KP 1. Johannes Tasa Tammed 1:32.18 2. Tõnu Nurm Kobras 1:33.44 3. Jüri Leesmäe West 1:39.56	D18 13,4 km 20 KP 1. Eleri Hirv Võru 1:50.23	D40 13,4 km 20 KP 1. Marje Viirmann Rakv 1:43.54 2. Tiina Oras Ilves 1:55.10 3. Pilvi-Heli Vettik Rae 2:00.05	

Pärast pikka rada

TARVO AVASTE

Kohe pärast pika raja Eesti meistrivõistlusi ei tulnud mulle pähe ühtegi head mõtet. Õigupoolest mitte ühtegi mõtet, sest pikk rada oli seekord minu jaoks liiga pikk. Esimene mõte, mis pärast mõneminutist puhkust lõpuks tekkis, oli tõdemus, et OK Põlva Kobras on saanud hakkama millegi enneolematuga – on teinud Eesti MVks offsettrükis kaardi!

Ma ei tea, kui palju see ime maksma läks ja millisest vahenditest lisakulud kaeti, aga igatahes nägin kaarti lugeda väga hästi kogu võistluse vältel. Usun, et põlvalased on lahkesti nõus järgmise aasta meistrivõistluste korraldajatele kogemusi jagama, kuidas selliseid imesid tehakse. Samas julgen loota, et ka paljud võistlejad on valmis sedasorti imede kordumist stardimaksu tõusuga toetama, selmet viiletsa värvipaljundusega metsas pimeduses kobada.

Hoopis teistsugused mõtted hakkasid peas liikuma aga mõned päevad pärast võistlust, kui vestlustis or.vestlus@lists.ut.ee tekkis mõttevahetus Eesti MV stardi algusaja üle. Nimelt ettepanek tõsta pealelõunane stardi algus paari tunni võrra varasemaks leidis oodatult vastuseisu.

Tippvõistleja eelistab varasemat starti

Kindlasti on kõigile arusaadav, et võistlejad, kellele tulemus oluline on, ei saa endale lubada võistluspäeva hommikul rohkem kui tunni pikkust sõitu. Nad peavad niikuinii eelmisel päeval võistluspäevale lähemale tulema. Tavaliselt on need klasside HD18 – 21 võistlejad, aga kindlasti leidub ka noorte ja veteranide hulgas neid, kes riigi meistrivõistluste starti ei taha minna reisiväsimusega.

Enamus põhiklasside võistlejast eelistab ennelõunast starti ka seetõttu, et päeva esimeses pooles on nii füüsiline kui ka vaimne töövoime tunduvalt paremad kui pärast lõunat. Tõsisemad harjutajad, kes treenivad vähemalt 10 korda nädalas, teevad enamasti põhitreeningu ennelõunal. Muidugi on võimalik organismi ümber kohandada, aga kui muud olulised võistlused on hommikusel ajal, siis ei ole sellel ju sügavat mõtet. Pärastlõunase stardi puhul on häiritud ka normaalne toitumiskäitumine. Tuleb süüa tugev hiline hommikusöök ja siis veel väike vaheine. Lõunasöök jääb sellisel päeval üldse ära.

Põhiklasside ja juunioride stardi varasemaks nihutamisel on veel üks positiivset momenti. Startides ülejäänud klassidest varem on metsas vähem teisi võistlejaid, kes võivad tulemusi mõjutada. Tänavu oli mul nii tavarajal kui pikal rajal kindlasti rohkem kui viis KPd, mida

ma võtsin teiste klasside võistlejate abiga, kes parajasti punktis olid või sealt väljusid. Lisaks sellele küsisid nooremad kaasvõistlejad mult tavarajal kolm korda, millisest punktist ma parajasti tulen või millisesse lähen.

Möödunud sajandi kaheksakümnendatel aastatel, kui Eesti meistrivõistluste korraldajad ei pidanud mõtlema kasumi peale ega kartma kahjumit, korraldati põhiklasside meistrivõistlusi üldse eraldi võistlusena ja mets oli täielikult ainult põhiklasside pärast. Olles teinud üheksakümnendatest alates majanduslikel põhjustel võistluse kvaliteedi selles elemendis järeleandmise, saaksime nüüd endise kvaliteedi taastada, kui tõstaksime põhiklasside stardid teistest klassidest varasemaks.

Autasud tuleb anda kätte rahva ees

Teine positiivne moment, mille põhiklasside ja juunioride varasem start annaks, oleks nende autasustamine suurema publiku ees. Kui tänavu suutis tavaraja korraldaja põhiklasside autasutamise läbi viia n.ö. täissaali ees, siis pika raja korraldajal seda võimalust stardiaegade ja radade pikkuse suure erinevuse tõttu ei olnud. Ootamine oleks läinud liitsalt mõttetult pikaks.

Kuid Eesti meistrivõistluste autasustamistseremoonia tähtsust ei tohiks me edaspidi alahinnata. Meie paljukannatanud spordialal, millega leiba teenida ei ole võimalik, on medalitseremoonial saadav emotsioon enamasti sportlase ainsaks teenistuseks ja motivaatoriks.

Tahaksin küsida, kui paljud ajakirja lugejast, kes pika raja EMVI osalesid, tunnevad nägupaist tänavust värsket Eesti meistrit Rain Eensaart? Meest, kes on vähemalt neli aastat töö kõrvalt harjutades kogunud igal aastal rohkem kui 500 treeningtundi ja keda võib pühendumuse ja sihikindluse poolest kõigile noortele eeskujuks tuua? Ning kes tasuks aastatepikkuse järjekindla töö eest sai oma karjääri esimese meistrikulla kaela kusaagil endise kolhoosi laohoone taga, peaaegu inimtühjal võistlusplatsil? Te ei saagi teda tunda, sest teid ei olnud kohal!

Sellised asjad teevad jõuetuks. Ja piinlik on ka. Piinlik, et me ei suuda väikesed, ent olulisi asju ette planeerida ja läbi mõelda. Koondise treenerina on mul jätkuvalt raske aidata sportlastel leida motivatsiooni rohkemaks pühendumiseks, kui põhiliseks "motivaatoriks" on võimalus lõviosa treenimise ja võistlemisega seotud kuludest ise kinni maksta.

Õnneks on viimastel aastatel täiskasvanute koondise rahastamises ja toetamises toimunud olulised positiivsed nihked. Kuid asjade seis saaks veelgi parandada. Üks võimalus selleks oleks Eesti meistrivõistluste juhendis põhiklasside ja juunioride eliitjooksjate tagasihoidlike soovidega jätkuv arvestamine.

Teen ettepaneku alustada HD20-21 stardiga nii EMV tavarajal kui ka pikal rajal kell 11. See venitab küll korraldaja tööpäeva kahe tunni võrra pikemaks, aga vahest on võimalik kokkuleppele saada.

Kolmandad ratta-O Eesti meistri- võistlused Keila-Joal

Eelinfot oli napivõitu. Kutset ei avaldatud Orienteerujas ja korraldajad tuletasid ka listi kaudu registreerimise lõppu meelde alles teatega: "Nüüd on stardiprotokollid loositud". Seejärel läks allakirjutanut kiireks – kohe kiri teele ja peagi oli hea stardi-koht väikese lisatasu eest olemas.

MARET VAHER

Võistluskeskus asus Keila-Joa sanatoorse internaatkooli õuel. Õhus oli head kammerlikku hõngu: sissesõidul ulatas soliidne noormees detailise võistlusinfo ja juhatas – justkui peenes restoranis – läheduses asuvale parkimispaigale, kus Eesti (R)-o-liit liigse rahmeldamiseta juba rattaid sõidukorda sättis.

Nii meie kui ka lõunanaabrite parimad olid kohal. Vaid naiste põhiklassis ei saanud Ingrid Kala oma eelmise aasta hõbedat kaitsma tulla, kuna oli seotud elu tähtsaima ja ilusaima ülesandega. Palju õnne uue ilmakodaniku puhul!

Kokku startis naiste põhirajale 8 võistlejat, meeste põhirajale seevastu 25. (Mammastes EMV pika raja naiste põhiklassis oli 3 nädalat hiljem 10 startijat)

Rada (D21) oli meeldivalt vaheldusrikas, kulgedes nii endises sõjaväeosas kui ka rannamännikus ja pakkudes alfatteed ning ratas seljas trepist ülesjooksmist. Kahjuks oli naiste rada juba teist aastat järjest liiga lühike. 57 minutit, mis naisterajal ideaalajaks tuli, on ratta-o tavaraja jaoks selgelt liiga vähe.

Rajainfos oleks võinud kirjas olla erinevate teesulgude tähistused. Nüüd sai paljud võistlejad alles järgmise päeva hommikul teada, et punane kriips tee peal ei tähendanud ummikteed. Näiteks aianduskooperatiivist sai vabalt läbi sõita ja kui vedas, ei tulnud isegi käsitsi värvavat avada. Mina tegin esimesse KPsse enda arvates ainuõige teevaliku paremalt poolt ringi, aga vaheaegadest selgus, et Ramune Arlauskiene oli otse minnes veel 1.18 kiirem.

Vaheaegadest selgub veel, et oleme kahepeale võitnud 10 etappi 13st, sealjuures jäi minule 6 parimat aega. Kahjuks langetasid 3- ja

1-minutilised vead vastavalt 8. ja 11. KP juures mind siiski Ramune taha, vahe jäi 1,5 minutit (ajad 1:04.17 ja 1:05.49). Viivi-Anne Soots sai EMV arvestuses hõbedat (1:09.42), ja Marje Venelaine pronksi (1:14.00). Eelmise aasta kolmanda koha omanik ja 2003. aasta Eesti RO meister Ruth Vaher jättis võistlustuhinas ühe punkti vahele ning seega tulemust kirja ei saanud.

Ka meeste põhiklassis kiilus medalikolmikusse üks külalisvõistleja: kolmanda ajaga (1:30.27) lõpetas Ants Grende Lätist. EMV arvestuse medalikolmikud olid Tõnis Erm (1:27.28), Raul Kudre (1:31.00) ja Margus Hallik (1:32.23) (pildil).

Võistlusest ja maastikust jäi nii meeldiv mulje, et läksin suure huviga järgmisel päeval samale platsile Tallinna KV sõitma. 1:10 000 kaarti oli hoopis kergem lugeda ja nüüd sain rannamännikust puhtalt läbi – revanš oli magus!

TARMO KLAAR

EMV rattaorienteerumises

D16 11,4 km 10 KP

1. Piibe Tammemäe	
Orvand	59.32
2. Anni Vainola	
Rakv	1:01.33
3. Tiina Alamaa	
Orvand	1:03.48

D21 17,8 km 12 KP

1. Maret Vaher	
Kobras	1:05.49
2. Viivi-Anne Soots	
Tammed	1:09.42
3. Marje Venelaine	
Tammed	1:14.00

D35 11,4 km 10 KP

1. Mare Parve	
Peko	50.50
2. Viiu Rebane	
Nõmme	1:13.32
3. Ülle Põldoja	
Ilves	1:19.32

H16 17,8 km 12 KP

1. Tiit Toomas	
Peko	1:03.23
2. Kristo Heinmann	
Ilves	1:06.51
3. Ain Roosimägi	
Rakv	1:10.34

H18 25,3 km 16KP

1. Jalmar Vabarna	
Peko	1:20.36
2. Rauno Jõgeva	
Kobras	1:34.26
3. Joonas Oja	
Rakv	1:44.42

H20 25,3 km 16 KP

1. Lauri Malsroos	
Tammed	1:19.06
2. Raiko Kaasiku	
JOKA	1:23.08
3. Mihkel Järveoja	
Kobras	1:25.49

H21 31 km 24 KP

1. Tõnis Erm	
TAOK	1:27.28
2. Raul Kudre	
Peko	1:30.27
3. Margus Hallik	
LUS	1:32.23

H35 25,3 km 16 KP

1. Vermo Siim	
MARU	1:23.16
2. Heigo Pöld	
Rae	1:27.34
3. Meelis Mälberg	
Peko	1:30.26

H40 25,3 km 16 KP]

1. Tõnu Tänav	
Rae	1:25.18
2. Martti Parve	
Peko	1:27.59
3. Toomas Mast	
HOK	1:33.37

H50 17,8 km 12 KP

1. Hillar Valk	
Rakv	1:14.53
2. Harry Veide	
LUS	1:15.45
3. Tiit Tatter	
TON	1:17.43

Juba mitu aastat enne MMi liikus teave, et Jaapanis saab olema kõik teisti kui tavaliselt. Maastikud pidid pakkuma tavaorienteerumise asemel mägiorienteerumist, korralduse osas kardeti senistele standarditele allajäämist.

[TARVO AVASTE]

Tagasi vaadates tuleb tõdeda, et osa neist kartustest pidas paika, osa mitte. Kõrguste vahed olid tõepoolest suured, soovitusliku 4 % asemel oli ronimist kõigil distantsidel ca 7 %. Aga selliseid radu on olnud MK-etappidel Kesk-Euroopaski. Ka korraldusmeeskond sai oma tööga enamasti hästi hakkama. Probleemseim lõik oli transport ja logistika, raskusi oli ka jaapanlaste inglise keelest aru saamisel. Vaatamata mõningastele sekkedustele saime lõpuks siiski oma sõitmised sõidetud ja jutud räägitud.

Tublisti jäi meil varu kohanemisel kuuma ja niiske ilmaga ning kuuetunnise ajavahega. Tagantjärele tarkusena võib öelda, et oleksime pidanud sõitma kohale vähemalt üks nädal enne esimest starti. Meil jäi seal aega ainult kolm päeva. Teadsime küll ette, et kolmas ja neljas päev on aja-vahe tõttu kõige raskemad, kuid lootsime siiski, et saame eeljooksudest edasi ja "ärkame" finaaledeks üles. Neli-viis päeva varem kohale sõitmine ei tulnud kõne alla, kuna iga lisapäev oleks paisutanud ca 1200 krooni võrra reisi eelarvet, mis niigi ulatus lõpuks üle 33000 krooni.

Elamiseks valisime keskmise hinnaklassi majutuse, jaapani stiilis. Nn euroopa majutust pakuti ainult kõige kallimas hinnaklassis ja eelinfo põhjal pidid seal olema väga väikesed toad. Jaapani majutus tähendas rohkem ruumi, aga põrandal mattidel magamist. Ruumi oli tõesti palju – mehed pandi kuuekesi ühte suurde tuppa, Kirti sai omaette väiksema toa.

Ühes suures toas elamine polnud 1030 kroonise ööpäevahinna eest just parim lahendus, kindlasti oli raskem võistluseks keskendumisel vajalikku rahu leida. Tubades oli küll kliimaseade, kuid ehk oleks selle kasutamisest loobumine aklimatiseerumist isegi kiirendanud.

Jaapani elu loomulik osa, asiaatlik kükkpeldik, oli meile selle hinna juures samuti täiesti ootamatu. Uskumatu, et 120 miljonit jaapanlast, kes on

maailma tipptehnoloogia pioneerid, pole suutnud euroopa kemmergu-kultuuri omaks võtta ja ajavad oma asju ikka augu kohal kükitades! Tuleb veel lisada, et eriti ebameeldivaks muutis selle "asutuse" külastamise nn ühiste peldikususside kasutamise kohustus, kuna põrand oli pidevalt niiske. Korralikus jaapani hotellis võetakse teadupärast välisjalatsid mājja sisenemisel jalast ära ja siseruumides käiakse sussides, mis ootavad külalastajaid välisukse juures. Kemmerguuksel tuli toasussid omakorda jätta ukse taha ja astuda edasi spetsiaalsetes peldiku-sussides. Väga kahtlane värk...

Hinnaklassile vastav oli aga keldrikorruusel asunud saun. Lisaks 40kraadise veega basseini saime seal taastumiseks kasutada ka mullivanni ja massaažitooli. Jaapanlaste pesemiskunst saunas on meie omast oluliselt erinev. Nad istuvad väikesel madalal puust pingikesel ja kasutavad pesemisel nuustikuna väiksemõõdulist froteerätikut. Dušš on kinnitatud seinale umbes meetri kõrgusele, kuid dušši kasutamise asemel eelistavad nad endale väikese kibuga vett pähe valada.

Toiduvalik oli meie hotellis mõistagi jaapanipärane. Kui esimestel päevadel oli erinevate roogade proovimisel põnevust ja õhinat palju, siis pikapeale tüütas see ära ja maad võttis eht-eestlaslik igatsus musta leiva järele.

Nagu sissejuhatuses mainitud, valmistas kõige rohkem peavalu transport. Meie jaapani kodu asus metsade ja mägede vahel, võistluskeskusest 20minutilise autosõidu kaugusel. Küllap olid korraldajad arvestanud, et keskmise hinnaklassi majutusse tulijad võtavad enesestmõistetavalt rendiauto. Me oleksimegi ilmselt kamba peale ühe auto võtnud, paraku aga Eesti kodanikule Jaapanis autot ei anta.

Hotelli omanik oli küll lahkesti nõus meid oma 20kohalise bussiga sõidutama, kuid küsis ka iga väiksemat sorti tiiru eest ca 1200 krooni. Saabumisejärgsel päeval olime sunnitud maastikutreeningule sõitmiseks selle kulutuse tegema, ülejäänud aja "istusime vangis" ja sõltusime meiega samas hotellis olnud Jaapani koondise esindajate armust. Osavõtumaksu sees olev transport võistlustele sõiduks muidugi käis, kuid treeningu- ja puhkepäevadel pidime ise hakkama saama. Oli tükk sõdimist, et korraldajatele selgeks teha, et ametliku treeningu transport peab olema samuti osavõtumaksu sees.

Piiratud liikumisvabaduse tõttu jäi lünklikuks ka side välismaailmaga, sest internetti pääsu jaapanipärases hotellis ei olnud. Internetti saime kasutada ainult võistluskeskuses, enne esindajate koosolekut umbes 10-15 minutit. Seetõttu pidime kõik lood ja laulud enne kodus ette valmistama. Ka meie tavalisi mobiiltelefone seal maal kasutada ei saa, jutule võetakse ainult 3G telefone. Ja kõneminuti hind on 80 kr.

Jaapani maastikud väga suuri üllatusi ei pakkunud

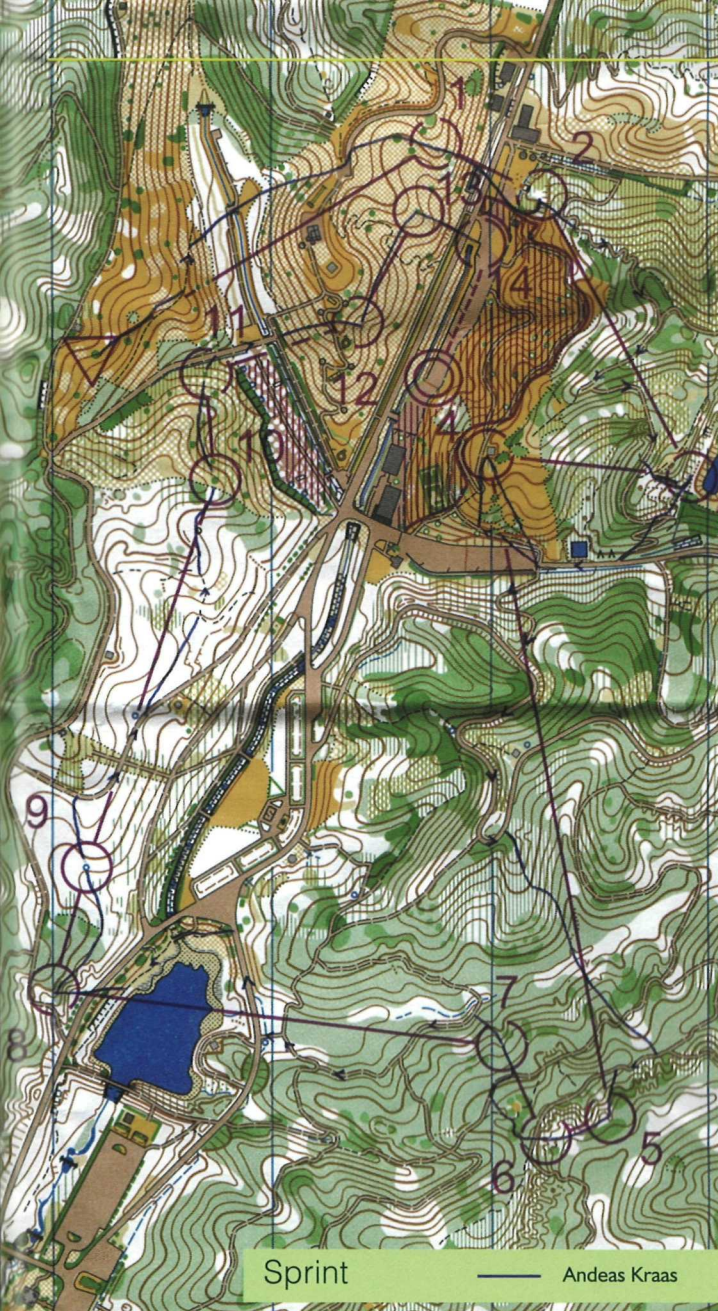
Eelinfo pidas paika ning esimese kahe treeningu järel oli pilt eesootavast üsna selge. Kui suured mäed välja arvata, siis nägi mets oluliselt kodusem välja kui näiteks Skandinaavias või Kesk-Euroopas. Häiriv oli algul ehk ainult see, et igal sammul rohu sees ja oksaprahi all keegi siristas, sahistas ja krabistas. Enamasti olid need kõikvõimalikud lendavad putukad, kes olid palava ilmaga väga aktiivsed. Kuid varsti selgus, et paljud võistlejad olid näinud ka madusid. Meie nägime kokku viit madu. See tekitas mõningase ebamugavustunde, ehkki korraldajad kinnitasid, et enamus madusid ei ole mürgised. Hea lohotus küll!

Eeljooksud algasid meile kurvalt

Lühirajal pääses finaali ainult Olle, tavarajal Olle ja Kirti. Enamus kurtis uimasust ja väsimust – jalad olevat justkui vatist ja "mootor" ei tahtvat korralikult vedada. Olle oli ainuke, kes ütles, et on saanud korralikult välja puhata. Teised olid kõigil kolmel ööl vähe ja heitlikult maganud.

Sprindipäev oli meile veidi rõõmsam. Hoolimata sellest, et tegemist oli erakordselt raske sprindiga. Harjumuspärase kiire sprindi asemel pakkusid jaapanlased mägiironimissprinti. Tõusu oli eeljooksudes 7,1 % ja finaalides 6,7%! Lisaks väga halb läbitavus, mis tegi teevalikud eriti keerulisteks. Õhutemperatuur oli sprindipäeval 35 kraadi, õhuniiskus üle 90%.

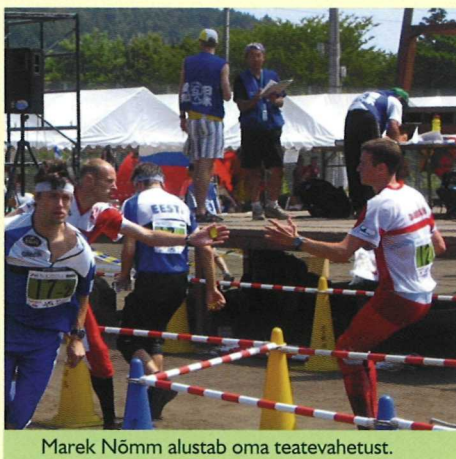
Andrease sooritus eeljooksus oli väga hea, kaotus võitjale ainult 8,5 %!

Samaväärne jooks finaalis andnuks koha 20 parema hulgas, kuid kahjuks selliseks soorituseks püssirohtu ei jätkunud. Raja viimasel kolmandikul kogunes jooksukiiruse arvelt kaotust ligi minut ja lõpptulemuseks jäi 37. koht. Arvestades, et sprint ei ole Andrease põhiala, võib MMi konkurents selle sooritusega kindlasti rahul olla.

Kindlalt pääses finaali ka Kirti, platseerudes lõpuks samuti 37. kohale. Kirti ise ütles, et märkimisväärseid vigu ei teinud, aga rohkemat lihtsalt ei suutnud. Lisaks kurtis ta, et ei ole õnnestunud ajavahega kohaneda ja uneaega koguneb öösiti napilt 5 tundi. Kindlasti olid Kirti ootused sprindis kõrgemad, kuid arvestades ekstreemseid olusid, võib ka tema tulemusega igati rahul olla.

Mati ja Marek kahjuks finaali ei pääsenud. Matile see füüsiliselt ränk

Marek Nõmm alustab oma teatevahetust.

maastik lihtsalt ei sobinud. Tema element on kiire ja ladus kulgemine, mitte rassimine ränkadel tõusudel. Marek kurtis jätkuvalt kesise enesetunde üle – jõudu ja teravust lihtsalt ei ole.

Lühiraja finaalist midagi kirjutada kahjuks ei ole. Olle, kes ainsana kvalifitseerus, otsustas sellest tavaraja huvides loobuda. Ülejäänud mehed testisid võimeid B-finaalis. Suurepärase soorituse tegi Rain, saavutades seal kolmanda koha. Kohast olulisem on aga hoopis asjaolu, et Raini kilomeetrikiirus 7.35 andnuks A-finaalis koha 25 parema hulgas. A- ja B-finaali rajad kulgesid samas koridoris (erinevad olid vaid kolm KPd) ja on seetõttu hästi võrreldavad. Treenerina ootan Rainilt samaväärset sooritust mõne järgmise aasta tiitlivõistluse finaalis, potentsiaal korralikuks tulemuseks on olemas.

Tavarajaga olid seotud meie seekordsed suurimad ootused. Tänavuste startidega Põhjamaade meistrivõistlustel ja O-riingenil oli Olle näidanud, et võimu kuue parema hulka jõudmiseks on. Ka medali võitmise võimalus ei olnud väike.

Kahjuks ootused seekord ei täitunud. 16. koht MMi tavarajal ei ole kindlasti ebaõnnestumine, kuid kaotus tundus esmapilgul häirivalt suur. Eriti kui arvestada Olle enda hinnangut, et tegi igati korraliku jooksu. Enesetunne oli olnud hea ja vigu kogunes ehk vaid ühe minuti jagu.

Lähemal analüüsimisel aga selgus, et paanikaks põhjust ei ole. Lihtsalt kulla ja hõbeda võtnud Hramov ja Lauenstein suutsid koos töötades joosta välja aja, mida üksinda olnuks ilmselt väga raske saavutada. Kindlasti tuleb arvestada ka seda, et ei maastik ega ilm olnud meile kõige sobivamad. Selleks, et sellistes mägedes edukalt joosta, tuleb sellistes mägedes sündida.

Peame olema õnnelikud, et meil on üks Vällamägi, kus on võimalik käia järeleaitamistunde võtmas, aga mägede poegadele on mägedes vastu saada siiski väga raske. Olgu vorm ja enesetunne kuitahes head, medalite jagamisel saavad määravaks ka väikesed nüansid, mis tulemust paari protsendi võrra ühele või teisele poole kallutavad. Sellega tuleb leppida. Järgmisel aastal tiitlivõistluse maastikud sobivad meile kindlasti paremini.

Naiste konkurents saavutas Kirti tavarajal 33. koha. Tema enda kommentaar kõlas sarnaselt sprindivõistluse omale – võitles kogu raja võimete piiril, suuri vigu ei teinud, nendes mägedes lihtsalt enam ei jõua. Kirti mõlemale esitusele finaalides võib anda hea hinde. Kogenud sportlasena jooksis ta rasketes oludes välja hetke maksimumi lähedased tulemused. Kahju ainult, et aklimatiseerumiskuste tõttu ei pääsenud Kirti lühiraja finaali. See olnuks ehk talle kõige sobivam distants.

Tavaraja B-finaalis startis ainsana Rain. Marek ja Andreas valmistusid teatejooksuks. Rain tegi ka seekord korraliku soorituse, ehkki vahest mitte nii särava kui lühirajal. Tulemuseks igati korralik 7. koht, kaotus Soome koondislasele Mårten Boströmile vaid 8,6 %.

Teates seadsin meeskonnale miinimumeesmärgiks 12. koha, iga aste sellest kõrgemal pidi tähendama väikest eneseületamist. Mehed näitasidki aasta tähtsaimal võistlusel oma sisu ja jooksid välja 11. koha. Andreas, kes iga stardiga järjest paremat vormi koges, tuli esimesest vahetusest 9. koha konkurents, nõ teise ešeloni koosseisus,

Teises vahetuses püsis Marek raja esimesel kolmandikul olnud presipunktis kenasti grupis. Järgnes meie jaoks võistluse kõige kriitilisem faas – polnud selge, kuidas Marek füüsiliselt lõpuni vastu peab. Õnneks suutis ta hoolimata kehvast enesetundest ennast väga hästi mobiliseerida ja tuli vahetusse 12. kohal, eespool Inglismaast ja Austraaliast. Olle mõõdu raja viimasel kilomeetril ligi minut varem rajale läinud värskest tavaraja maailmameistrist Andrei Hramovist ja vormistas meile ajaloolise võidu Venemaa üle. Oli mida tähistada.

Teatejooksu 11. koht näitab, et oleme endiselt tõsiseltvõetavate orienteerumisriikide klubis, mitte ei istu mudalligas. Latt on järgmiseks aastaks kõrgele seatud.

Andreas:

„Jaapani MMiks harjutasin kodus, kasutades peamiselt Tallinnas asuvaid metsatukkasid ja Eestis toimunud orienteerumisvõistlusi. Vaatamata sellele, et valmistusin töölkäimise kõrvalt, suutsin kõik planeeritu korralikult ära teha. Kuna MM töötas tulla karm (füüsiliselt nõudlikud ja tundmatud maastikud) ja harjumatu (palavus, kõrge õhuniiskus, ajavahe), siis ma väga suuri eesmärgi ei seadnud. Miinimumina tahtsin jõuda vähemalt ühte finaali ja pääseda teatevõistkonda.

Jaapanis startisin lühirajal, sprindis ja teates. Lühiraja eeljooks toimus sealviibimise neljandal päeval. Kui kergelt treenides tundus, et aklimatiseerumine kulgeb positiivselt, siis esimene start näitas vastupidist. Eeljooksust kujunes täielik fiasko. Ma ei olnud selleks jooksuks valmis ei füüsiliselt ega ka tehniliselt, finaalkoht jäi väga kaugele.

Pärast kolmepäevast pausi startisin sprindi eeljooksus. Kuna tegemist oli pigem lühiraja, kui traditsioonilise sprindiga, siis püüdsin ennast häälesta da veatule orienteerumisele. Saingi enam-vähem veatult hakkama ning isegi suured raskused järskudel tõusudel ei suutnud muuta tõsiasja, et oma jooksus saadud 11. koht tagas mulle pääsu õhtusesse finaali.

Miinumumeesmärk täidetud, püüdsin keskenduda finaals samuti nagu eeljooksuks – peamine on veatu sooritus. Finaalis tegin paraku kaks halba teevalikut ning raja lõpus ei suutnud hoida tempot. Suurt rahulolu 37. koht ei pakkunud, olin rajal pidevalt liikunud kolmekümne parema hulgas. Eriti valusalt röövis kohti raja lõpuosa.

Enne teadet startisin lühiraja B-finaalis, mis andis esmakordselt märku, et füüsiline vorm hakkab paika loksuma. Jaapanis olime viibinud selleks momendiks 8 päeva ja ma olin teinud kolm starti. Tundus, et alles nüüd hakkas organism uute oludega kohanema. Väga positiivne tunne enne teadet, kus jooksin esimest vahetust. Eesmärgiks oli võistkond vahetuse tuua peagrupis, et anda Marekile ja Ollele võimalikult hea löögipositsioon. Teates tundsin ennast füüsiliselt hästi ning ka tehnilisel kulges rada ilma suuremate eksimusteta. Vahetuse andsin üle koos Leedu (hilisem 6. koht), Taani ja Tšehhiga.

Minu esitused MMil olid ootuspärased, ehkki kõige paremat tulemust lootsin lühirajalt. Kindlasti mõjutas ebapiisav aklimatiseerumisaeg oluliselt esimeste distantside tulemusi. Tagantjärele on ka selge, et MMiks valmistudes oleks pidanud rohkem harjutama mäkkejooksu. Jaapani MM kinnitas järjekordselt tõsiasja, et töö kõrvalt harjutades ei ole suurt lootust maailmatasemel korralike tulemusi joosta.

Samas, kui kõike teha läbimõeldult ning treeningute kvaliteeti veelgi tõsta, on kindlasti võimalik järgmistel MMidel mõned kohad ülespoole tõusta. Koht 25 hulgas on järgmine miinumumeesmärk!“

Marek:

„Jaapanisse sõitsin lootusega, et ehk saan ikkagi eesootava palavuse, niiskuse ja mägedega hakkama. Kodused tõgasid, et mida minusugune, juba 25 soojakraadi juures ägav sportlane ronib 36° C kätte jooksma. Ise ka kartsin. Suuri lootusi eesootavate mägede vallutamiseks ei andnud ka minu kodused treeningtingimused – maksimumalne kõrguste vahe kruusateel on 2 meetrit, ja seda 100 m lõigu peale.

Lühiraja eeljooks oligi täielik katastroof. Olin kui maa küljes kinni, iga samm nõudis meeletut pingutust. Nagu painajalikus unenäos, kus tahad joosta, aga jalad ei liigu. Koos füüsisega kadus ka keskendumine. Praktiliselt sama

VOC Long Final

Men		12.9km	925m
211		∩	
203		∩	
209		∩	
204	≡	5x5	○
205		∩	
206	∩		
207		∩	
208		∩	
222	↖	∩	
231	↗		☐

2	233	≡	∩
3	234	∩	

Leho Haldna autastub tavaraja võitjaid.

3x TARVO AVASTE

Tavarada

Olle Kärner

縮尺 1
等高線間隔
発行年

jätkus sprindi eeljooksus.

Midagi rõõmustavat seoses füüsilise valmisolekuga ei olnud ka teatejooksus, kus sain teatevahetuse väga healt positsioonilt. Läksin metsa koos tšehhi, bulgaarlase, taanlase, itaallase ja leedukaga. Kesise jooksuvormi tõttu pidin kolm neist eest ära laskma ja poole rajast oma jõududega läbi rassima. Vigu küll ei teinud, aga pingutus oli minu elu raskeim, sest võistkonna positsioon oli siiski hea ja tuli võidelda.

Kahju, et minu elu ühed kehvemad jooksud tulid MMil. Iga distantsiga läks küll enesetunne õige tiba paremaks, aga oma paremate päevade jooksuvormist jäi kõik see ikka väga kaugele. Üks põrgulikult raske MM oli.“

Mati:

„Eelmise aasta Rootsiga MMil osalesin samuti sprindi kvalifikatsioonis, kus õnnestus teha enda kohta nii tehniliselt kui ka füüsiliselt peaaegu ideaalne jooks. Tegin vaid ühe 5sekundilise vea ja jäin 1,3 sekundiga esimesena finaali ukse taha. See viis mõtted selleni, et ilmselt on sprindis lisaks heale tehnilisele ja füüsilisele sooritusele vaja tulevikus rohkem ka riskeerida.

Jaapanis pakutud sprint oli aga täiesti ebatüüpiline võrreldes seni kogetuga ja sarnanes oluliselt rohkem lühirajale. Eeljooksus puudusid tavapärased avatud ja poolavatud pargi- ning metsaalad, kogu kaart oli heteroheliline. Kontrollpunktid asusid ainult reljeefobjektidel, lisaks sellele oli tarvis 2,1 km raja jooksul võtta koguni 150 m tõusu!!!

Võrreldes teiste distantsidega asus sprint madalamal, merepinnast 100 – 150 m, ja seal oli palavus veel karmim kui üleval mägedes. Stardis näitas termomeeter +36° C ning õhuniiskus oli erakordselt kõrge. Kahjuks pole palav ilm ja suured mäed mulle kunagi sobinud. Nende asjaoludega tuli aga kuidagi leppida ja üritada sellest üle olla.

Sprint toimus meie Jaapanis olemise seitsmendal päeval ja olin 6-tunnise ajavahega peaaegu kohanenud. Eelmisel päeval käisime Toyota City külje all sprindi „modellil“ tutvumas maastikutüübi ja kliimaga. Mets oli suhteliselt halva ja kohati isegi väga halva läbitavusega. Ühest okkalisest pöösast pääsemiseks tuli mul ennast üle minuti lahti harutada. Esimesed 10 minutit oli „modellil“ suhteliselt normaalne joosta, edasi läks aga väga raskeks. Tundus nagu oleksin olnud maa küljes kinni. Täpselt sama tunne oli ka järgmise päeva kvalifikatsioonijooksus.

Eeljooksus tegin kohe esimese KP-ga, mis asus tihedas orvandite ja ninade süsteemis, ligi 1,5minutilise vea. Sprindis on see väga suur kaotus. Järgmisel etapil sain parima aja ja liikusin kuni neljanda punktini suhteliselt hästi. Teel viiendasse üritasin vältida ühte tumerohelisega kaetud sood, mis eelmisel päeva kogemuste põhjal oli kaetud okkalisest pöösastikuga. Soost ja okaspöösastest suutsin hoiduda, kuid kaldusin liigselt vasakule ning kaotasin veel 30 – 40 sekundit! Seal edasi kulges rada mitme etapi jooksul ainult mäest üles ja tundsin ennast füüsiliselt täiesti tühjana. Märkimisväärseid vigu rohkem ei teinud.

Raja lõpp oli tasasem ja veidi allamäge ning seal saavutatud 3. ja 7. etapiajaga võin rahule jääda. Küll aga mitte lõpptulemusega, sest 2 minutit ja 6 sekundit kiirem aeg oleks viinud finaali. Paraku jäin neljandana ukse taha.

Tagantjärele tarkusena oleks piisanud finaali pääsemiseks ainult veatust jooksust, seda isegi hoolimata viletsast enesetundest. Riskeerida poleks olnud sel korral üldse tarvis.“

Olle:

„Valmistusin MMil jooksma nii tava- kui lühirada. Aga pärast eeljookse oli selge, et sellistes tingimustes kahte väga head tulemust järjestikutel päevadel teha ei õnnestu. Üks finaali tuli ohverdada.

Jätsin lühiraja kõrvale, pannes 35-minutilise pingutuse asemel kõik panused umbes 100-minutilise tavarajale. Tavarada ongi reeglina mulle paremini sobinud ja MMi-eelne vorm andis lootust kohale esikuuik. Täieliku õnnestumise puhul ei tundunud medalgi mingi imena.

Orienteerusin hästi ja pigistasin end füüsiliselt täiesti tühjaks. Tegin küll ühe vea, umbes 45-sekundilise, aga eeldasin, et nii hea sooritus peaks andma kõrge koha. Seetõttu oli 16. koht vahetult finiši järel küll suureks

pettumuseks. Järele mõeldes olen jooksuga siiski rahul, sest mul õnnestus võtta endast praktiliselt maksimum. Ilmselt kaotasin aega väga järskudel tõusudel ning samuti polnud organism valmis nii kuumas ja niiskes kliimas sama efektiivselt töötama kui põhjamaistes tingimustes. Ehk et väga hea vorm Eestis taandus Jaapanis lihtsalt heaks.

Teatejooks andis emotsionaalselt mõnusa laengu MMi lõpetuseks, sest kogu meeskonna stabiilne jooks õnnestus vormida igati korralikuks 11. kohaks. Magus oli Venemaa ankrumehe, tavaraja maailmameistri Andrei Hramovi alistamine raja lõpus. Ootamatult suureks kujunes aga taas kaotus etapi kiirematele.

Aasta lõpus tuleb teha täpsemaid kokkuvõtteid, miks nii läks. Üks asi on kindlasti selge – ei ole võimalik kodus valmistuda nii võõral maastikul ja nii võõras kliimas toimuvaks MMiks. Olen enda arvates hea kohanemisvõimega, aga saabumine kolm päeva enne MMi avastarti tähendas selgelt liiga vähest aega.“

Rain:

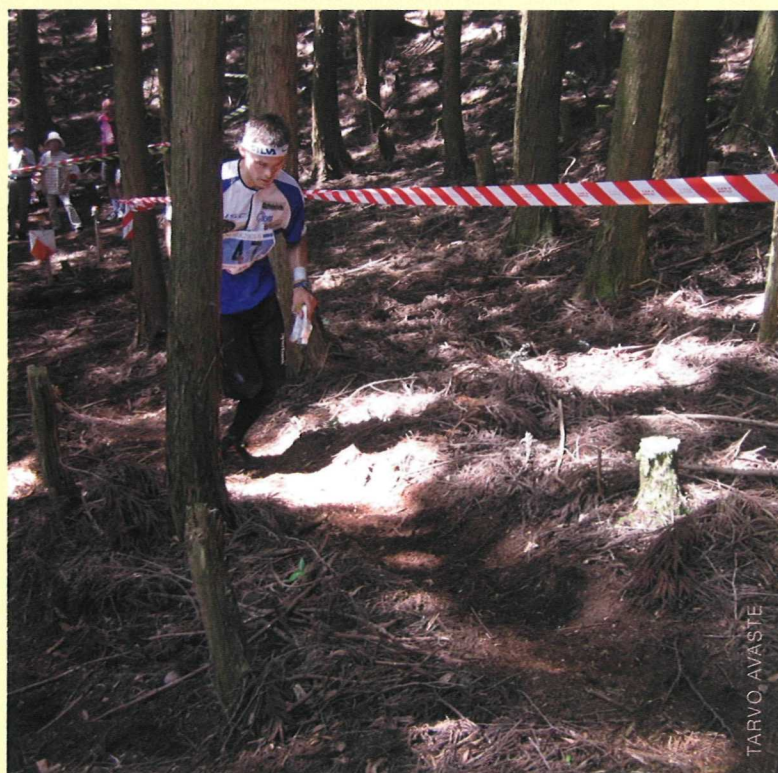
„Jaapani MM oli minu jaoks esimene, kuigi erineva tasemega rahvusvahelistel võistlustel olen osalenud mitmeid aastaid. Tegemist oli aasta tähtsaima võistlusega, kuid tulenevalt liigsetest tundmatutest faktoritest kliima, maastiku ja ajavahe näol, ei seadnud ma endale suuremaid eesmärke kui finaali pääsemine.

Kuna tavaraja kvalifikatsioonis ei õnnestunud omal tasemel sooritust teha, siis tuleb esinemist hinnata ebarahuldavaks. Samas sain hulgaliselt positiivseid emotsioone ja tähelepanekuid edaspidiseks.

Tavaraja kvalifikatsiooniks üritasin valmistuda nii, nagu paaripäevase kohanemisega tundmatus situatsioonis võimalik – tutvuda maastikuga, harjuda kliima ja ajavahega. Enesetunne ja võitlusvaim olid igal juhul enne võistlust väga head, kuigi puudus sellistest tingimustes pingutamise kogemus. Alustasin enesekindlat ja lubasin endale vajadusel seisakuid. Jooksuvõime säilis siiski vaid poole tunni jagu, seejärel olin sunnitud sageli appi võtma kõndimistehnika ja tegin väsimusest tingitult ka tehnilist praaki. Kogu sooritus oli füüsiliselt väga kurnav, vedelikukaotus ja kuumus seekord ei halastanud. Nii keskmine kui maksimaalne pulsisagedus olid hoolimata suhteliselt aeglasest kulgemisest (ca 10 min/km) 4–5 lööki tavapärasest võistlusest kõrgemad.

Sellega minu ametlik programm piirdus. Aga seejärel oli võimalik enda võimeid ja valmistumist testida nii lühi- kui ka tavaraja B-finaalides, mis osutusid A-finaali radadega vägagi võrreldavaks.

Lühiraja B-finaali kolmas koht oli eneselegi üllatuseks. Hea tulemuse tagas

raja eksimusteta läbimine, kaotasin ühel etapil umbes pool minutit. Hilisem aegade analüüs ja A- ning B-radade võrdlus näitas, et oli mida võrrelda. Füüsiline seisund võrreldes kolme päeva eest aset leidnud tavaraja kvalifikatsiooniga polnud võrreldav, tõusude talumine oli palju meeldivam ja jooks sujus. Osaliselt oli see ehk ka tingitud veidi jahedamast õhutemperatuurist.

Tavaraja B-finaal oli põhijooksust neljandiku võrra lühem ning seega vägagi talutav. Endaga päris rahule ei jäänud, kuna ei suutnud teevalikuetapil plaanitud ellu viia. Kaotasin etapil usumatud kuus minutit, mis jäidki mind finišis B-finaali parematest lahutama.

Kokkuvõtteks võib konstateerida, et minul ei võimaldanud Eesti koondise objektiivsetel põhjustel valitud kokkuvõitaktika esimesteks võistlusstartideks piisavalt aklimatiseeruda. Samas andis võrdlus maailma tasemega kahtlemata kasulikke vihjeid edaspidiseks.“

MM Jaapan / tulemused

Meeste sprint

1. Emil Wingstedt	Sweden	14.31,0
2. Daniel Hubmann	Switzerland	14.41,5
3. Jani Lakanen	Finland	14.45,7
37. Andreas Kraas	Estonia	17.10,7

Naiste tavarada

1. Simone Niggli	Switzerland	1:13.23
2. Heli Jukkola	Finland	1:15.35
3. Vroni König Salmi	Switzerland	1:17.49

Naiste sprint

1. Simone Niggli	Switzerland	14.02,7
2. Anne Margrethe Hausken	Norway	14.34,4
3. Heather Monro	Great Britain	15.01,7
37. Kirti Rebane	Estonia	18.36,7

Meeste teade

1. Norra	2:16:47
Holger Hott Johansen	45:21
Øystein Kristiansen	48:17
Jørgen Røstrup	43:09
2. Prantsusmaa	2:17:15
Fran ois Gonon	45:26
Damien Renard	48:05
Thierry Gueorgiou	43:44

Meeste lühirada

1. Thierry Gueorgiou	France	33.00,3
2. Chris Terkelsen	Denmark	34.32,0
3. Jarkko Huovila	Finland	34.49,3

3. Šveits	2:17.48
Matthias Merz	46.20
Marc Lauenstein	46.25
Daniel Hubmann	45.02
11. Eesti	2:31.17
Andreas Kraas	50.31
Marek Nõmm	51.44
Olle Kärner	49.02

Naiste lühirada

1. Simone Niggli	Switzerland	32.46,3
2. Jenny Johansson	Sweden	34.59,7
3. Minna Kauppi	Finland	35.50,0

Naiste teade

1. Šveits	2:07.46
Lea Müller	45.08
Vroni König Salmi	42.55
Simone Niggli	39.42
2. Norra	2:09.28
Marianne Andersen	41.31
Marianne Riddervold	45.24
Anne Margrethe Hausken	42.33

Meeste tavarada

1. Andrei Hramov	Russia	1:37.22
2. Marc Lauenstein	Switzerland	1:39.30
3. Holger Hott Johansen	Norway	1:42.09
16. Olle Kärner	Estonia	1:47.52

3. Rootsi	2:10.35
Jenny Johansson	41.42
Karolina A-Höjsgaard	43.59
Emma Engstrand	44.53

Koondise PEASPONSOR :

toetajad:

Aprote

Suured mäed vajavad suuremat viha

Sel aastal toimus juunioride MM Shveitsi itaaliakeelses osas Teneros. Meie koondis oli seitsmeliikmeline, kuna EOL otsustas taseme hetkesisust lähtuvalt saata Eestit esindama vaid ühe naisvõistleja, kelleks oli Kati Rooni.

MARKUS PUUSEPP, MIHKEL JÄRVEOJA

Noormeeste koondise koostamine ei läinud aga nii lihtsalt, kuna pürgijaid oli rohkem kui kohti ja pealegi kõik enam-vähem võrdsed.

Lõpuks said katsevõistluste põhjal koon-disekoha Timo Sild (Võru) ja Sander Vaher (Kobras). Määramisega pääsesid võistkonda Mihkel Järveoja (Kobras), Markus Puusepp (Võru), Lauri Malsroos (Tammed) ja Kristjan Trossmann (JOKA). Treener-esindaja oli Vallo Vaher (JOKA).

Kuna saabusime Tenerosse vaid kaks päeva enne tavaraja kvalifikatsiooni, jäi ainukeseks maastikuga tutvumiseks ametlik treening tavaraja kaardi lõunaotsas. Sellest jäi selgelt väheks, sest kõigiks neljaks võistuspäevaks olid valitud täiesti erinevad maastikud.

Lühiraja eeljooks toimus väga hea joostavusega lamedate, kuid pikkade tõusudega radaderohkes lehtmetsas, finaali maastik oli seevastu rohelisem, palju detailiderohkem ning lehtedega kaetud kivise maapinnaga. Tavaraja maastik oli suurte, kuid detailsete vormidega, hea joostavusega, kaljuderohke ja keskmise radadevõrguga, pakkudes rohkelt teevaliku-võimalusi. Teade toimus teistest distantsidest hoopis kõrgemal alpimaastikul, hea joostavusega avatud kuusemetsas.

Lühiraja kvalifikatsioon. Tesserete 12.07.

Võistlejad olid jaotatud kolme eeljooksu, igas kaks ühe riigi esindajat. A-finaali pääsesid iga eeljooksu 20 paremat. Rajad olid tehniliselt keskpärased ning üles ehitatud rohkem kiirusliikule vastupidavusele.

Kati sai C-eeljooksust edasi 4. kohaga, kaotades võitjale vaid 34 sekundit. Jooksu järel oli Kati rahul nii koha kui jooksuga, sest vigu peaaegu ei tulnud. Poiste A-eeljooksust läksid edasi nii Timo (7.) kui ka Sander (17.). Sander oli üllatunud, et nii vigaderohke jooksuga üldse

A-finaali pääses.

B-eeljooksust 20. kohaga edasi saanud Lauri: "Raja teisel poolel tulid üle mõistuse suured vead ning seis tundus täiesti lootusetu. Siiski pingutasin lõpuni ja läbi ime sain A-finaali." Mihkel hakkas aga 3 punkti enne lõppu lühikesel etapil liigselt kiirustama ja sattus paralleelvariandile, mis maksis talle kindlana tundunud finaalkoha. C-eeljooksus oli Markus üheksas, Kristjanil aga jooks ebaõnnestus ning tulemuseks 42. koht. A-finaalist jäi teda lahutama ligi 4 ja pool minutit.

Lühiraja finaali. Taverne 13.07.

Finaali stardiprotokoll saadi eeljooksude tulemuste ümberpöörämisel, st viimasena startis C-eeljooksu võitja. Stardikoht asus finišist 250 meetrit kõrgemal mäe tipus. Raja esimene pool kulges seega peaaegu ainult allamäge ning nõudis suure kiiruse tõttu erilist tähelepanu. Lõpuosas oli tehnilise maastikuosa peal paun, mis tavaolukorras poleks kindlasti nii raske olnud, kuid seekord pidid kõik võitlema kuumuse ja väsimusega.

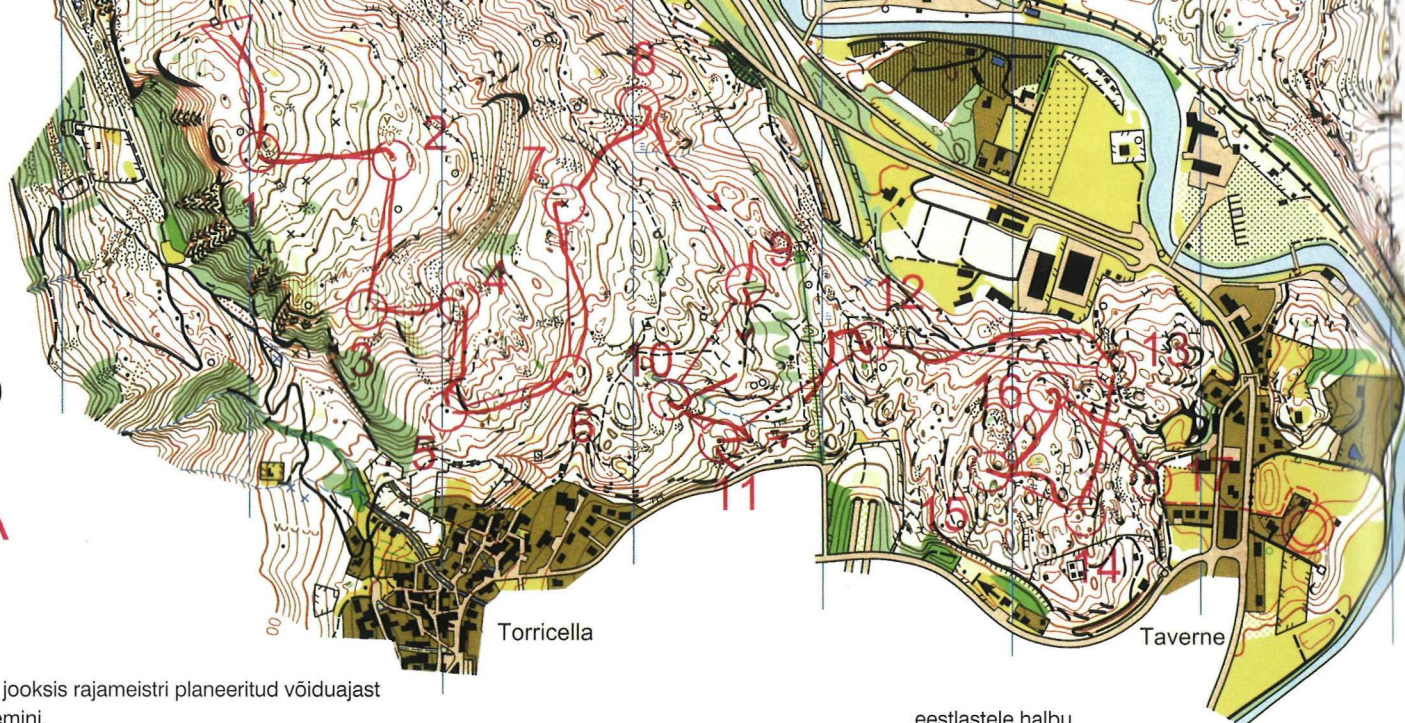
Päev algas hommikul kell 9, kui alustasid C-finaali jooksjad. Kristjan läks metsa eesmärgiga teha korralik trenn, tulemuseks 10. koht. Mihkel suundus B-finaalis rajale samade mõtetega, sest tavaraja eel polnud mõtet liigselt jõudu kulutada. Protokolli kanti 28. koht.

A-finaalis üllatas Timo, saades 21. koha. See oli ootamatult hea, kuna MM-i eel ei olnud Timo vorm just kõige parem. Samas oleks võinud koht olla veelgi parem, sest ta vigastas tõsiselt hüppeliigest. Enda sõnul väänas ta jalga lausa neli korda, kaotades iga korraga kümneid sekundeid. Vallo Vaher ütles, et Timo oli ainus,

kes suutis võtta oma hetke võimetest maksimumi. Markus kaotas Timole 37 sekundit ja oli 26. "Kümnenda punktini sujus jooks hästi, kuid tagantjärele vaadates liiga aeglaselt. Edasi tuli kahe järjestikuse punktiga viga: kaotasin enesekindluse ja hulga aega," oli Markus veidi pettunud.

Neidude A-finaalis sai Kati 21. koha. Ta iseloomustas oma jooksu järgmiselt: "Nii kaua kuni suutsin pidurit peal hoida, oli kõik hästi. Siis aga sain kaks prantslast kätte ning kohe pärast seda tuli viga. Seal edasi oli ju vaja kiiremini joosta, et viga heastada. Tüüpiline lollus ja liiga suure kiirusega tuli veel vigu. Poolel rajal väänasin korraks jalga, aga joostes läks valu üle. Enne viimast punkti nõlvast alla joostes suutsin uuesti veel tugevamini väänata, "tänu" sellele kadus koht esimese 20 seas."

Neidudest krooniti maailmameistriks veatu jooksu teinud rootslanna Anna Persson Heini Wennmani (Soome) ja Hanny Allstoni (Austraalia) ees. Kolmas koht oli austraallannale kindlasti pettumuseks, kuna ta võitis C-eeljooksu 3 minuti ja 22 sekundise eduga Wennmani ees ning oli neidudest ainuke,

1:10 000

h = 5m

M20 A

kes jooksis rajameistri planeeritud võiduajast kiiremini.

Noormeestest tuli võitjaks šveitslane Fabian Hertner 1 minuti 15 sekundiga prantslase Philippe Adamski ees. Kolmas oli soomlane Hannu Airila. Hertner treenis alates päevast, mil Šveits sai juunioride MM-i korraldusõiguse, ainult kulla nimel. Üks võit on tal ka varasemast ette näidata, teates kaks aastat tagasi Põlvas.

Tavarada. Arcegnò 14.07

Juba esimene pilk vanale kaardile ja infole andis mõista, et võistlus tuleb karm: võitjate kilomeetriajad olid planeeritud noormeestel 7.30 ja neidudel 8.20. Raja esimene pool joosti tehnilisel rohkete kaljudega maastikul. Edasi läks tehniliselt pisut kergemaks, kuid oli füüsiliselt vähemalt sama raske: palju tõusu, järsud laskumised ja kivine pinnas.

Tavarajal oli meie eesmärgiks 2 võistlejat 30 parema seas. Ainukesena suutis lootusi täita Sander 14. kohaga. Vaatamata kõrgele kohale kogunes tal 9,5-kilomeetrise rajal kaotust enam kui 15 minutit. "Väga tugev sooritus. Oleks rohkem õnne olnud, siis võinuks koht veelgi parem olla," arvas koondise esindaja Vallo Vaher. „Mitmed eespool olijad said joosta paaris kaasvõistlejatega, mis tõstis neid kõrgele kohale. Sander jooksis enamuse distantsist üksi, nii tuli ka rohkem vigu. Füüsiliste võimete poolest võinuks ta võidelda medalite eest.“

Paremuselt järgmine oli Lauri (76.), kaotades Sanderile omakorda 15 minutit. Talle järgnes Kristjan 82. kohaga, kaotus Laurile 2 minutit. Maailmameistrivõistluste eel põetud kerge haigus jättis jälje ka Mihkli tavaraja tulemusele, kohaks märgiti 109. (kaotus Kristjanile kaks minutit). "Rõvedalt kaljune maastik ja turnimine ei olnud mulle sobiv," kommenteeris Mihkel kurvalt väga halba jooksu: „Tegin kohe alguses paar suuremat viga, mis täielikult röövisid tuju. Ma tõepoolest imetlen neid tüüpe, kes taolisel rajal eesotsas olid.“

Timo läks rada läbima üles paistetanud ja valu tegeva hüppeliigesega. Tulemuseks 126. koht ja kaotus Mihklile 6 minutit. Markus tulemust kirja ei saanudki, sest jättis joogipunkti komposteerimata. Sarnaselt Timole käis ka

Koondise riietab

Kati "matkamas".

Noormeestest võitis läbi aegade suurima marginaaliga norralane Olav Lundanes. Lundanesi sõnul oli ta suurepärasel vormis ning tegi oma elu kõige parema jooksu. Teisele kohale tulnud Andreas Ruedlinger Shveitsist kaotas talle ligi viie minutiga. Kolmandale poodiumikohale tõusis lühiraja hõbe Philippe Adamski, kes treenib igapäevaselt koos kolmekordse maailmameistri Thierry Gueorgiouga.

Neidudest said norrakad kaksikvõidu, parim oli Mari Fasting 17 sekundise eduga Elise Egsethi ees. Kolmas oli soomlanna Paula Iso-Markku. Mari Fasting oli veel paar kilomeetrit enne lõppu minutiga Egsethist maas, kuid tegi viimase osa täiesti puhtalt ning pööras kaotuse võiduks.

Teade. San Bernardino 16.07

Šveitsi sõjaväeautodes teateplatsile sõit oli juba omaette elamus. Viimane ala toimus 1600 meetrit merepinnast kõrgemal poolavatud alpimaastikul. Ümberringi oli kaugustest märgata lumiseid mäetippe ning ilmgis mängis mägede vahel vingerpusse. Kõrgusest tingitud hapnikupuudust eestlased siiski ei tundnud. Kui mõni kurtiski, et oleks nagu raske hingata, siis oli see arvatavasti tingitud harjumatult suurtest tõusudest ja liidrite talumatult kiirest tempost. Rääkimata lõpusirgest, mis kulges slaalaminõlvast üles. Otse, mitte diagonaalis.

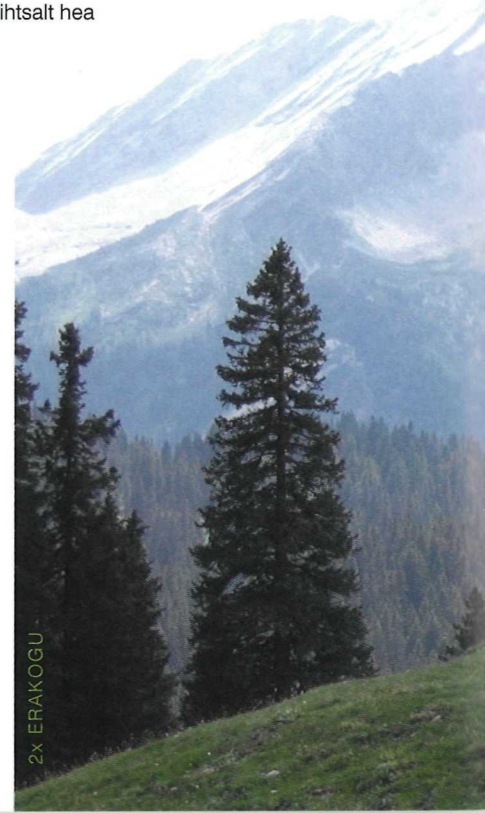
Kuigi poiste võistkond tundus olevat ühtlaselt hea (nagu kõikidel teistel aastatelgi on tundunud), ei tulnud seekordki midagi välja. Esimeses võistkonnas alustanud Sander tegi kohe raja alguses suure vea, mis langetas ta päris võistlejaterivi lõppu. Hea jooks raja teisel poolel tõstis ta aga teatevahetuseks 10ndaks, kaotusega liidrile veidi üle nelja minuti. Teise võistkonna avavahetuse jooksja Mihkel lõpetas Sandrist 3,5 minutit hiljem, 26ndana.

Teise vahetuse esimene vaatepunkt tõi

eestlastele halbu uudiseid. Lauri tempo oli konkurentidest aeglasem ja teises võistkonnas jooksnud Kristjan talle kõvasti lähenenud. Kristjani jooks sujus kuni päris viimase kilomeetrini väga hästi ja ta tõstis vahepeal Eesti teise võistkonna juba 15ndaks.

Ja seda kohe lätlaste järele, kes hiljem kuuendana poodiumil triumfeerisid. Vea tõttu raja lõpuosas tuli Kristjan vahetusse siiski 24ndana. Oma osa mängis võib-olla ka kompassi purunemine. Lauri lõpetas Kristjanist veel ligi 6 minutit hiljem, 31sena oli ta liidritest maas 22 minutit. "Enesetunne oli hea, kuid õnnetu jala väänamine (mõlemad peaaegu korraga) kustutas lootused normaalsele jooksule. Samuti ei suutnud vigadest hoiduda. Kahju," selgitas Lauri kogunenud kaotusminutite tagamaad.

Ankrumeestel polnud eriti enam kellegagi peale iseenda võidelda. "Kuna võistkond oli teise vahetuse järel lootusetult konkurentsi väljas, üritasin lihtsalt hea

2x ERAKOGU

jooksu teha, millega pärast rahul võiks olla,” ütles esimese võistkonna jooksja Markus. Hea jooksu ta tegigi, tõstes tiimi 23ndaks, riikidest 15ndaks. Mööda sai Markus ka Timost, kes lõpetas 27ndana, veidi üle kahe minuti hiljem. Timo ei olnud oma sooritusega päris rahul: “Jalg võimaldas joosta, kuid tahtmist täis nagu ma olin, tegin kohe esimese punktiga mõneminutilise vea. Ülejaanud raja läbisin rahuldavalt, kuid sellest ei piisanud, et Eesti esimest meeskonda võita.”

Võitjaks krooniti nii noormeeste kui tütarlaste klassis veenva eduga norrakad. Noormeestest järgnesid Tšehhi ja Rootsi. Tüdrukute poodiumil hõivasid madalamad astmed Rootsi ja Soome (tegelikult tuli teiseks Norra II, aga teisele võistkonnale medaleid ei anta). Taas kord suutsid Läti poisid ennast ületada ja olid teist aastat järjest esikuuikus. Keegi neist ei teinud imejooksu, aga keegi ka ei väärtanud – nad jooksid täpselt nii, nagu meie oleme kogu aeg plaaninud. Rõõmu võime tunda selle üle, et Eesti II edastas tervelt 6,5 minutiga Läti II. Jipikajee!

KOONDISE TREENER ARVAB

Vallo Vaher:

“MM-ile minnes oli meil igalühel isemoodi ettekujutus sellest maastikust. Teadsime, et kliima on soe ja mäed suured. Metsa läbitavusest ja o-tehnilisest poolest ei teadnud me eelnevalt suurt midagi. Keegi meist ei olnud varem sealkandis võistlemas ega treenimas käinud.

Arvestades kõike seda, olin ma sisimas

püstitanud koondisele järgmised eesmärgid: lühhirajal finaali 4 sportlast, finaalis kolm esimese 30ne hulgas, tavarajal 2 jooksjat esimese 30ne hulgas ja teates meeskond kümne sisse. Teades meie juunioride hetkeseisu ja taset, arvan et need ülesanded olid täiesti reaalsed ja õnnestumise korral oleks pidanud minema veelgi paremini. Täidetud sai nendest ülesannetest lõpuks kaks esimest.

Lühhirajal üllatas meid kõiki ja kindlasti iseenastki Timo 21. kohaga (enne MM-i ei olnud Timo just kõige paremas sportlikus vormis) – kes suutis ainsana võtta oma hetke võimetest maksimumi ja tulemus oleks olnud kindlasti mõne koha võrra paremgi kui poleks küllalt tõsiselt hüppeliigest vigastanud. Ka Kati 21. koht ning Markuse 26. koht on väga head kohad juunioride MM-i väga tihedas konkurentsis. Katigi vigastas tõsiselt hüppeliigest distantsi teisel poolel. Neil kõigil on võimalik ka järgmisel aastal MM-il osaleda ning oma kohti parandada.

Selgelt ebaõnnestusid lühhirajal meie ülejäänud sportlased, kes võimelt ei jää sugugi alla Timole ja Markusele. Takistuseks sai Sanderi ja Mihkli puhul ülekeskendumine, neilt ootasin tegelikult kõige paremaid tulemusi sellelt distantsilt. Kristjanile selline maastikutüüp lihtsalt ei sobi ning Lauril oli probleeme ilmselt vähese keskendumisega, mida näitab ka vale punkti võtmine lühhiraja finaalis.

Sanderi 14. koht tavarajal tõestab seda, et ka Eestist tulnuna võib sellistes rasketes tingimustes (meeletu kuumus ja niiskus ning füüsiliselt raske rada) võidelda kõrgete kohtade päerast, kui on hea treenitus. Teistele meie sportlastele saigi saatuslikuks just füüsiliste võimete mittevastavus nendele tingimustele ning Katil ja Timol tekitas probleeme eelmisel päeval saadud jalavigastus.

Teatevõistlus oli minu jaoks järjekordselt üks suur masenduseallikas. Juba mitmendat korda

järjest ei suutnud kõik võistkonna liikmed teha korruga enam-vähem normaalset jooksu, mis oleks kindlalt taganud koha esikümnes või isegi esikuuikus. Sellist võimalust tõestasid lätlased oma kuuenda kohaga. Eelnevatel päevadel olid nende kohad ikka meie omadest kehvemad olnud.

Muidugi oleks võinud võtta ka suuremaid riske võistkonna moodustamisel. Tagantjäreli tarkusena oleks võinud ikkagi Timo joosta põhivõistkonnas teist vahetust, aga ma ei uskunud veel võistluspäeva hommikulgi, et tema jalg, mis oli paar päeva tagasi olnud täiesti paistes ja sinine, võiks vastu pidada. Aga nagu ta teise võistkonna ankrumehena tõestas, pidas vastu küll.

Jälgides kõrvalt võistlejaid, tundub et kõige suuremad puudujäägid on võistlusteks keskendumise osas ning sportlikust vihast ja agressiivsusest jääb ka puudu. Enamus selle aasta koondisest saab osaleda järgmisel aastal Leedus toimival MM-il. Sealt, meile oluliselt kodusematelt maastikelt ootan juba palju kõrgemaid kohti.”

MMi debütant ja noorim liige Timo Sild oma võistlustest:

„Lühhiraja finaali eel olin üpris erutatud. Teadsin, et olen võimeline konkureerima kohale esikahekümnes. Esimese etapi läbisin väga rahulikult, kuid puhtalt – see lisas enesekindlust, lisaks jõudsin ülejäänud rajale pilgu peale heita. Teise punkti poole joostes ei suutnud kiiresti otsustada, missugust objekti punkti võtmiseks kasutada ning kõhklemisega kaotasin sekundeid.

Edasi kulges jooks tõusvas joones, rada tundus olevat lahendatav, hakkasin võistlust tõeliselt nautima. Viienda punkti poole suundudes aga väänasin jalga, mis lõi peas kõik sassi. Sisendasin endale, et kannatan ajutise valu ära, peaaigi et kaardiga kontakt ei kao. Minu õnneks oli tegemist suhteliselt kerge rajalõiguga ja viga ei järgnenud.

Jätkasin aga mõneti ebakindlalt. Natukese aja pärast väänasin jalga teistkordselt, sellele korrale järgnes koheselt peaaegu kaheminutilise viga. Suutsin ennast uuesti kokku võtta ja rahuldavalt joosta, kuid viimase pauna eel väänasin jalga kolmandat korda, mis tekitas juba väga suurt viha ja valu. Enda peale kuri, jõudsin finišisse 21. kohta vääriva tulemusega, millega sugugi rahul polnud.

Vaatamata sellele, et olin võimetu korralikult jooksma, kuna jalg oli niivõrd paistes, otsustasin tavarajal siiski osaleda. Rada oli äärmiselt huvitav ning nõudlik, isegi kõndides-sõrkides ei suutnud parimaid teevalikuid märgata ning vigu vältida. Pidasin tulist heitlust Hong-Kongi jooksjaga, kes pärast vaevarikast jooksu pidi ennast võidetuks tunnistama.

Kurbust tekitas tähelepanek, et esikahekümnes oli jooksjaid, keda olen mitmel korral alistanud. Selle põhjal eeldasin, et terve jalaga oleksin suutnud korrata vähemalt lühhiraja tulemust.”

Kaido Hallik

Esimeses punktis olin ma näinud küll, et mingi imelik puna-valge tähis oli punkti juures, aga arvasin, et see on kellegi nali, punktid ei saa ometi nii selgelt näha olla, neid peaks ikka otsima.

Sinu seos orienteerumisega enne, nüüd ja tulevikus?

Esimene huvi orienteerumise vastu tekkis mul põhikooli aegadel. Põlvamaal on orienteerumine minu mäletamist mööda alati populaarne olnud ja kuna olin väiksest peale sportlik olnud, siis teatud hetkel haaras orienteerumisvaimustus ka mind.

Esimesed näpunäited sain tädimehelt, kes oli omal ajal orienteerumisega tegelenud, kusagilt poest leidsin ka kompassi, ajalehest sain kuulutuse abil teada päevakute toimumiskoha ja nii istusingi ratta selga ja sõitsin päevakut otsima.

Jõudsin õnnelikult stardikohta, see asus Hatiku järvede juures. Kohapeal olin selline uje tüüp, kes eriti midagi küsida ei julgenud. Kuidagi sain kaardi muretses ja stardiaja kah kirja ning võiski seiklus alata. Mustade joonte tähendust ma ikka teadsin ja sinine oli järv.

Kompassiga sai asimuuti võetud ning esimene punkt tee äärest tuli väga libedalt. Panin siis sama kiiresti edasi järgmise punkti poole, aga õnnetuseks oli selle punkti poole viimas kaks musta joont, üks tee ja üks siht. Mina arvasin muidugi, et olen sihi peal, tegelikult olin aga pisut allpool tee peal. Ja siis tuli saatuslik viga, keerasin valele poole metsa punkti otsima.

Esimeses punktis olin ma näinud küll, et mingi imelik puna-valge tähis oli punkti juures, aga arvasin, et see on kellegi nali, punktid ei saa ometi nii selgelt näha olla, neid peaks ikka otsima. Selles teadmises, et punktis mingit puna-valget asja tegelikult olema ei peaks ja et ma olin õigele poole keeranud ning asusin täpselt õiges punktikohas, ma siis otsisin seda punkti seal. Sõna otseses mõttes keerasin metsa alla sammalt pahupidi, et äkki on punkt sambla alla peidetud.

Peale pikka ja ahastavat otsimist sattusin tagasi tee peale ning teiste liikumise järgi leidsin lõpuks punktigi. Mõistis keeldus küll uskumast, et see punkt asub seal, kus ta tegelikult oli. Proovisin veel oma otsimistööd jätkata, aga kõiki kontrollpunkte ma oma esimesel orienteerumisel siiski ei leidnud.

Selle esimese tuhina najal tegelesin umbes

Sünniaeg: 24. märts 1973

Elukoht: vanematekodu asub Põlvamaal Laheda vallas Tilsis, selle aasta olen elanud ka Otepääl, hetkel elan Tartus.

Perekonnas on kõige olulisemaks inimeseks alates eelmise aasta sügisest Helle. Alati meeldib käia vanematel külas ja õe ning õelaste-ga kohtuda.

Haridus: Olen lõpetanud Tartu Ülikoolis informaatika magistrantuuri.

Amet: Olen süsteemianalüütik-programmeerija firmas nimega Medisoft.

Klubi: OK Ilves

2-3 kuud orienteerumisega. Kuna olin aga kogu aeg kuidagi üksik, kohale sõitsin rattaga, läbisin raja ja tagasi koju jälle rattaga, siis ei tekkinud sõpruskonda ja kamraade, kellega koos orienteerumisega tegeleda. Ja nii tuligi rohkem kui 10aastane paus minu orienteerumiskarjääris.

Peale ülikooli lõpetamist magistrantuuri minnes tekkis jälle huvi, kuna üks kaaslane, kellega ma Tartus Tiigi ühikas läbi käisin, oli Ain Iro ja tema käis orienteerumispäevakutel. Ühel korral sebisin temaga kaasa ja nii jäingi käima kuni tänase päevani.

Kas oled kedagi veel orienteerumise juurde meelitanud?

Perekonnast mul keegi teine orienteerumisega tegelenud pole, kui tädimees välja arvata. Õelapsi olen kah metsa agiteerinud, aga neil pole püsivat huvi tekkinud. Orienteerumise juurde olen püüdnud meelitada enam-vähem kõiki oma tuttavaid. Ja kohati on see ka õnnestunud. Pikaleveninud

Xdreami esimesel etapil

Hommikul kodus ärgates

magistriõppe aegu käisime kuni 7-liikmelise grupiga orienteerumas. Eriti eredalt on mees kaks käiku. Esimene neist Vitipalu neljapäevak, kus sõitsime setsmekesi rongiga Udernasse ja seal jalgsi karjääri starti. Lõpuks tuli veel paduvihma, aga kõik olid rõõmsad ja õnnelikud. Teine käik oli ratakatega Uniküla päevakule. Agiteerisin kursaõdesid ja ühikakaaslast, et läheme ratakatega, 20 - 25 kilomeetrit on vaja minna, see pole väga hull. Lõpuks tuli ca 70 kilomeetrit ratakast + orienteerumine. Õhtul üks selle läbiteinud tütarlaps sõna otseses mõttes vajus jala pealt voodisse ja enne hommikut ei ärganud. Aga pärast oli, mida meenutada.

Orienteerumisalast agitatsiooni olen jätkanud ka töö juures. Kõiki noorema generatsiooni töökaaslast olen vähemalt korra metsa agiteerinud, paar neist on ka usinamalt käima jäänud. Nende kahega otsustasime ka seiklusspordi sarjadest osa võtta. Teisi agiteerin metsa ilmselt seetõttu, et koos on lõbusam ja jagatud rõõm orienteerumisrajal on topelrõõm. Ja on, kellega oma vigu arutada.

Mis puutub tulevikku, siis lähiaastatel arvan

kindlasti orienteerumisega jätkata. Samas pakub üha rohkem huvi, põnevust ja elamusit seiklussport, mis ühtepidi on orienteerumine, teisalt jälle mingil määral klassikalise orienteerumise konkurent.

Orienteerumisega tegelesin põhikooliaegsel 2-3 kuulisel perioodil ilmselt järgmistel põhjustel: et saaks füüsilist treeningut, et saaks metsas käia, et saaks osavaks ja võidaks kõik teised ära.

Teise orienteerumisperioodi alguses oli üheks orienteerumisega tegelemise eesmärgiks tuua vaheldust väga rutiinseks muutunud jooksutreeningutele, jooksmisega olen nimelt regulaarselt tegelenud alates 15 elu-aastast, kui vigastuseperioodid välja arvata. See mõte, et orienteerumine tähendab mulle lihtsalt jooksutreeningut, on olnud aastaid valdav. Viimasel paaril aastal on aga esikohale pretereeriv soov lihtsalt tööst metsas vabaneda, jooksuvõistlusteks treenimine on oma olulisust kaotamas.

Kas Sul on ka teisi hobbisid lisaks orienteerumisele?

Kõige suuremad hovid lisaks orienteerumisele on jooksmine, mis tegelikult on ju orienteerumise üks osa ja bridzh.

Jooksmises on parimateks tulemusteks Eesti MV 4. koht krossijooksus ja 6. koht maratonis, ekidenis olen korra tulnud Eesti karika-võistlustel kolmandale kohale Tartu Ülikooli meeskonnas.

Bridzhiga alustasin sarnaselt orienteerumisele suhteliselt hilja, peale ülikooli lõpetamist ja magistrantuuri õppima asumist. Alustasime oma sõpruskonnas neljakesi. Kaks olid varem mänginud, mina ja teine sõber mitte. Esimesed pool aastat mängisime neljakesi, siis suutsime ka teistes tasapisi huvi äratada. Paari aasta pärast oli tavaline, et tegime kahes toas võistkondlikku bridzhi, kusjuures jätkus veel ka kiibitsejaid. Olen saanud ka ühe meistripalli (ja sellega täitnud 3. järgu võistlusbridzhis),

selle sain Läti juunioride meistrivõistlustel ühe sessiooni 2. koha eest.

Teatud ajal haaras mind ka tantsuvaimustus, umbes aasta oli seltskonnatants kõik ja ainus, millega tegeleda tahtsin. Käisin ca 5-6 erinevat tantsukursusel ning olin aasta võistlustantsuklubis "Ave". Käisin ka võistlemas ja viimasel algajate võistlusel õnnestus Ladina-Ameerika tantsudes võitagi. Selle aja jooksul oli mul kaks tantsupartnerit, aga esimene hakkas oma mehega tantsimas käima ja teine loobus ajapuudusel. Uue partneri leidmine ei läinud õnneks ja nii see tantsimine sinnapaika jäi.

Lisaks meeldib mulle kinos ja teatris käia.

Kuidas suhtuvad orienteerumisse Sinu töökaaslased? Kui palju sellest teatakse?

Kui üks töökaaslane välja arvata, siis on kõik kas nooruses või nüüd minu agiteerimisel orienteerumas käinud. Seega teatakse orienteerumisest suhteliselt palju ja suhtumine on hea.

Kui näiteks nooremad kahtlevad, kas minna orienteerumispäevakule või teha tähtsaid töösasu edasi õhtutundideni, siis vanemad kolleegid ikka soovivad orienteeruma minna. Ja nooremad võtavad seda nõu tavaliselt ka kuulda.

Millised on olnud Sinu suuremad elamused seoses orienteerumisega? Kirjelda neist mõnda!

Lisaks eelpoolkirjeldatule võib tuua veel paar eredamat seika. Esiteks ülikooli ajal rattaga orienteerumas käimine. Teisipäeval rattaga Põlva teisipäevakule, kolmapäeval puhkus ja neljapäeval rattaring Tartu neljapäevakule. Sellest on väga head mälestused. Kui ratta selga sain ja töölt minema, siis oli mingi eriline kergus ja vabanemise tunne.

Teiseks tunniajaline kaardist väljajooksmine ühel Hiiumaal toimunud Eesti MV-I maratonis.

Viimane, neljas ring oli alanud ja ma polnud viimane. Olin väga tahtmist täis. Nii see hoog suuremaks läks kui vaja ega ei raugenud enne, kui olin totaalselt kaardist väljas. Jooksin kilomeetreid viisi januse ning väsinuna mööda teid ja metsa, lõpuks sain krampilikult suuna järgi minnes siiski kaarti tagasi. See oli tegelikult fantastiline tunne, kui ma leidsin kaardi servas koha, mis 100% klappis ja edasisel kontrollimisel samuti kõik klappis. Aeg tuli 4:45, aga ma lõpetasin võistluse ja sain aja kirja.

Kolmandaks Kõrvemaa rogaini võit koos Kairega eelmisel aastal. Suutsime

24 tundi järjest liikuda. Raja lõpuosas tegin paar valusat viga, aga sellele vaatamata saime võidu. See oli väga magus võit, pikka aega oli sellest hea enesetunne.

Millised on Sinu suurimad elamused/saavutused tööelus?

Tööeluga seoses pole eriti suuri elamusi välja tuua. Programmeerimises on enam-vähem standard, et tee nii kiiresti ja korralikult kui tahes, alati jääb 1 - 2 päeva puudu. Ja siis on teatud perioodidel totaalne stressirikas aeg, kus iga päev tuleb teha ligi nädala töö. Pisisaavutuseks võin siiski seda lugeda, et ettevõtetud projektid on ikkagi enam-vähem õigeks ajaks lõpetatud.

Kas Sinu igapäevatoos ja orienteerumises on ühiseid jooni?

On küll. Nii infosüsteemide loomises kui ka orienteerumises tuleb üles näidata loomingu-lisust ja lahendada ettetulevaid ootamatuid olukordi.

Kas Sinu töökohta tellitud Orienteeruja leiaks lugejaid?

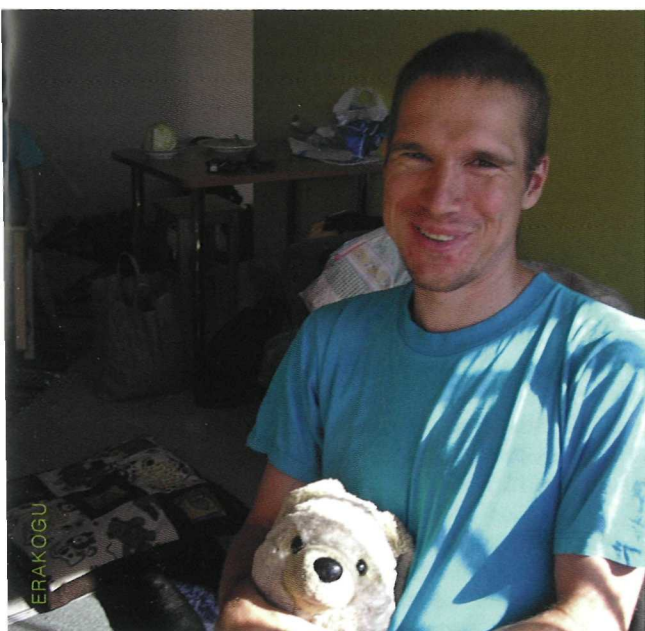
Kindlasti sirvitaks seda ja ehk loetaks ka mõnda silmatorkavamart artiklit. IT-lahenduste artiklitele oleks kindlasti mitu lugejat.

Kas Sinu suveplaanidesse kuulub traditsiooniliselt ka mingi mitme-päevajooks? Milline? Miks?

Konkreetselt traditsiooni pole tekkinud. Koprakarikas on alati olnud meeldiv üritus. Ilmselt on sobiv aeg (puhkuste periood), kodu lähedus ja head maastikud põhjuseks, mis seda üritust esimesena nimetama sunnib. Selle aasta Kapa-3 oli tore, hetkel on küll selline tunne, et tahaks sinna ka järgmisel aastal minna. Põhjuseks huvitav maastik, põnevus välismaale minekul ja loomulikult lahe orienteerujate laager, mida Eestimaal ei näe.

Suunto Games on kah tavaliselt plaanis olnud – saab hooaja lõpul veel paar pikemat metsaotsa teha.

Küsis Maret Vaher

Septembri algul Banska Bystricas peetud kolmandad rattaorienteerumise MM-võistlused olid Eestile edukad. Margus Halliku neljas koht tavarajal, Tõnis Ermi seitsmes koht lühirajal ja teatevõistkonna 5. koht on väga head tulemused. Allpool väike ülevaade võistlustest, meie tulemustest ja tagamaadest.

ARBO RAE

Igaks võistluspäevaks olid korraldajad valinud erisuguse maastiku. Lühirada oli valdavalt avatud linnalähedasel ja osaliselt linnamaastikulgi. Tavaraja kvalifikatsioon sõideti väga järskude nõlvadega ja suhteliselt väheste eri tasapinnal olevate suurte teedega metsastes orgudes. Teade oli maaliliste vaadetega suusakeskuses ja sellega piirnevates hõreda teedevõrguga metsasel mägimaastikul, tavarada aga enim orienteerumisülesandeid pakkunud eritüübilisel maastikul.

Kõiki MMi maastikke iseloomustas aga üks nimetaja – suur kõrguste vahe, mis pani nii mõnedki meist kuni mitmekümneminutilisi pikki tõuse võttes koduste Välla- jm “mägede” järele ohkama. Samapalju, kui tuli tõusta, tuli ka laskuda. Ja seda reeglina teravama nurga all, kui tõustes.

Sageli kompasimegi laskudes võimete piire ja vigastasime kukkudes kas iseend või ratas. Slovakkia maastikul saab sõita ka avatud, mitteharitavatel aladel, mis võimaldas tekitada huvitavaid teevalikuid.

Korraldajad olid tuttavad 2000. a. MK finaaletapilt, mistõttu vastas ettekujutus korraldusest suures osas tegelikkusele. Väliselt särav, aga kaartide ja radade osas reserveeritud suhtumist nõudev. Paraku polnud IOFi volinik suutnud õigeaegselt korraldajate tähelepanu olulistele puudustele juhtida ja nii jäigi võistluste eelõhtul või peale võistlusi üle vaid käsi laiutada. Võistluste organisatsioon töötas aga laitmatult. Peamiseks majutuskohaks oli võistlejatele tudengite hostel, sama katuse all asus ka võistluste keskus ja toimusid esindajate koosolekud.

Lühirada: 19,05 km, 735 m tõusu ja 840 m langust, 12 KP

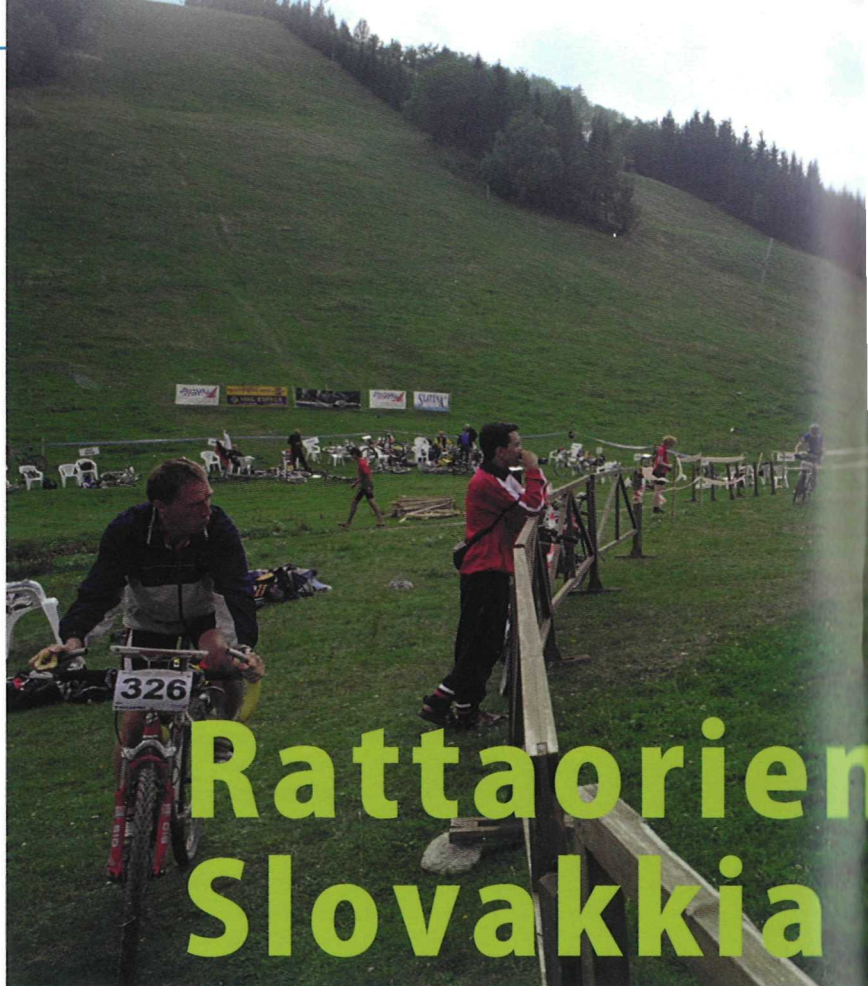
Eelinfos avaldatud rajaprofiilist nähtus, et alguses tuleb võtta ränk tõus.

Nii ka oli ja teel esimesse KP-sse pandi 245 m tõusu võttes paika tulemuse põhi. Kiireim oli soomlane Mika Tervala, hilisem võitja venelane Ruslan Gritsan sai mäele neljandana (+ 28 sek). Lõpuks hõbedale sõitnud Tšehhi RO-saurus Jara Rygl kaotas juba 1.28. Meie meestest alustas teravalt Margus, kes oli esimese KP-s kuuenda ajaga, kaotades Tervalale 0.43. Tõnisel esimese etapp kõige paremini ei õnnestunud, kaotusega 2.07 oli ta 28. Hea 18. ajaga sai märke Rene. Teiste eestlaste aeg oli nõrgast klassist.

Teine-kolmas-neljas etapp olid kiirelt allamäge mõne tõusuga, kus enam nii drastilisi vahesid ei tekkinud. Liidrikohta säilitas Tervala, neljandaks tõusis Rygl. Margus ei sõitnud mäenõlvadel kuigi enesekindlalt ning taandus kaheksandaks. Rene tegi teise KP-sse halva teevaliku ja langes 30ndaks.

Tõnise sõit oleks teel 2. KP-sse peaaegu pooleli jäänud – kitsal ja kiirel laskumisel kadus järsul pöördel ratta üle kontroll ja mees lendas võssa, saades ise mõned tõsisemad kriimustused. Rattal jäi esimene suur hammasratas millegi taha kinni ja väändus ca 45-kraadise nurga alla väljapoole. Siiski otsustas Tõnis jätkata, tal olid ju alles keskmine ja väike hammasratas. Allamäge sõites polnud hoogu küll võimalik juurde vända ja nii oli Tõnis 4. KP-s 23. positsioonil.

Viies etapp oli lihtne ja enamused võistlejad läbisid selle ajaga 3.28

– 4.00. Vaid maailmameistrina finišisse jõudnud venelane Gritsan suutis tõenäoliselt määrusi rikkudes ja poollahtist õueala ületades saada etapi-ajaks imelised 2.43 ning läks sellega võistlust juhtima. Kuna antud kohas kohtunikke polnud, kes määruste rikkumise oleksid fikseerinud, siis jäi hõbemedalistil Jaral etapiaegu nähes vaid üle leppida tõsiasjaga, et Emake Venemaa on kasvatanud nii paksu pakuga pojad, kes suudavad ka ca 50 m tõusu sisaldaval ja kolme järsu kurviga etapil arendada keskmist kiirust 40 km/h ja seda pea kolme minuti jooksul.

Meie meestest Tõnisel etapp õnnestus, koht paranes 16ndaks. Margus sõitis aga vales teotsast üles ja 75. aeg taandas ta 11. positsioonile.

Kuues etapp oli teevalikuetapp, kus esmapilgul raskesti avastatav ideaalvariant võttis 50 m tõusu mööda heinamaad ja maisipõllu äärt. Võimsalt sõitis Tervala, kes tõusis uuesti liidriks. Gritsan taandus halva teevalikuga kolmandaks. Rene näitas 7. aega, kaotades siiski Tervalale üle minuti. Tõnis ja Margus eksisid ning taandusid kohtadele 18. ja 16.

Järgmisel etapil olulisi sündmusi ei toimunud, kaheksandal aga küll. Senine liider Tervala tegi vähemalt kaheminutilise vea ja langes kolmandaks. Liidriks tõusis taas Gritsan, seni teist-kolmandat positsiooni hoidnud šveitslane Remy Jabas aga taandus tehnilise rikke tõttu 9ndaks ja lõpetas võistluse alles 29. kohaga. Etapivõidu sai Tõnis ja tõusis seeläbi 11ndaks. Ta valis kõige otsema tee, kus kaardi järgi pidi metsaga kaetud uhtorgu mööda üles jooksma. Aga uhtoru põhjas oli tee ja seeläbi osutus variant kiireimaks.

Tõnis jätkas tõusvas jones ka 9. ja 10. etapil, saades vastavalt teise ja parima aja. Ta tõusis 10. KP-s juba 6.-7. positsioonile ja oli hoolimata suure esihammasratta puudumisest finišis fantastilise 7. kohaga. Tõnis ise oli loomulikult pettunud, sest WRE-etapi võit sarnasel maastikul juuni lõpus oli kõigi ootused kõrgeks ajanud. Paraku oli mehe tahe head tulemust teha seekord liiga kõva ja tehnikka ei pidanud vastu.

Esikolmikus raja lõpuosas enam muudatusi ei tehtud. Marguse tavapäraselt tugev lõpp andis talle 11. koha. Rene tegi eelviimasel etapil minutilise vea, mis õnneks küll lõpptulemust enam ei mõjutanud. 15. koht oli korralik tulemus ühtlase sõidu eest.

Vaheaegadest ei käinud kordagi läbi soomlaste „hymypoika“ Jussi

teerujad mägedes

Mäkila nimi, kes murdis 3. KP-s SI pulga. Aga ta tõestas raja läbimist kompostrijäljenditega varukontrollkaartil ning paigutus lausa protokollil neljandale reale. Leedukad, kes kopsisid küll üldsuse arvamust, et kas ei peaks Mäkila tulemust vaidlustama, jätsid lõpuks siiski asja sinnapaika ja olid rõõmsad Donatas Celkyse 5. koha üle.

Marguse kommentaar oma sõidule: „Kuhu kadus medal? Nagu käesoleva ajakirja tagakaanel olevat kaardiltki näha, eksisin 5. ja 6. KP-ga totaalselt. Kaotasin kahe etapiga parimatele ligi neli ja pool minutit.

Veel 30 sekundit andsin ära minekul 2. KP-sse, seal keerasin ekslikult üks legendik varem ära. Väga kehvad valikud tegin ka teel 8. ja 10. kontrollpunkti, kus hävisin mõlemal etapil kiireima aja sõitnud Tõnisele pea kahe minutiga.

Õnneks oli füüsiline vorm MM-il suurepärase ning ainult seetõttu suutsin ränkaskel 735 tõusumeetriga lühirajal hoolimata suurtest vigadest platseeruda lõpuks 11. kohale. Kaotust võitjale kogunes 4.41 ning medalist jäi seekord puudu 2.52.“

Tavaraja kvalif.: 28,0 km, 975 m tõusu ja langust, 8 KP

Võistlus oli eriline selle poolest, et kasutati 10 m lõikevahetega kaarti ja 28 km sai sõidetud vaid kaheksat KP-d kasutades. Juhul, kui teevalik tekkiski, oli võtmesõnaks kõrguse hoidmine ja kohati tasus lausa näpuga järke ajades lugeda kõrgusjooni. Enamus teid olid hästi sõidetavad metsahooldusteed, halvemad võisid olla vaid nendevahelised lõiked.

Finaalikohta tagas oma eelsõidus 20 sekka jõudmine, grupe oli kokku kolm. Tugevamad väga ei pingutanud, aga sellest hoolimata ei jõudnud paremate sekka tundmatuid võistlejaid. A-grupi võitja oli soomlane Jussi Mäkila, Raul Kudre sai finaali 12. kohaga (+10.36). Mait Mändmetsa sõit ebaõnnestus suurema orienteerumisvea tõttu ja ta jäi finaalist välja,

Lühirada		Teade	
Mehed 19.0 km 735 m 12 KP			
1. Ruslan Gritsan	RUS	67.02	
2. Jaroslav Rygl	CZE	68.02	
3. Mika Tervala	FIN	68.51	
4. Jussi Mäkila	FIN	68.58	
5. Donatas Celkys	LTU	69.30	
6. Štefan Šurčan	SVK	69.38	
7. Tõnis Erm	EST	70.21	
8. Adrian Jackson	AUS	70.29	
9. Beat Okle	SUI	70.40	
10. Matthieu Barthelemy	FRA	71.08	
11. Margus Hallik	EST	71.43	
12. Ants Grende	LAT	71.45	
15. Rene Ottesson	EST	73.43	
52. Raul Kudre	EST	82.49	
67. Mait Mändmets	EST	85.56	
Arbo Rae	EST	DQ	
Naised 17.0 km; 550 m 9 KP			
1. Michaela Gigon	AUT	69.42	
2. Christine Schaffner-Räber	SUI	70.17	
3. Ramune Arlauskienė	LTU	71.05	
Tavarada			
M 39.8 km 1155 m 17 KP			
1. Ruslan Gritsan	RUS	117.27	
2. Viktor Kortšagin	RUS	119.06	
3. Adrian Jackson	AUS	119.10	
4. Margus Hallik	EST	120.27	
5. Jeremie Gillmann	FRA	121.37	
6. Matthieu Barthelemy	FRA	122.46	
19. Rene Ottesson	EST	129.11	
32. Raul Kudre	EST	135.32	
Arbo Rae	EST	DISQ	
Tõnis Erm	EST	DISQ	
Naised 27.8 km. 650 m. 10 KP			
1. Päivi Tommola	FIN	94.31	
2. Antje Bornhak	GER	95.14	
3. Anke Dannowski	GER	96.20	
1. FIN I		179.14	
Timo Sarkkinen		61.53	
Mika Tervala		58.46	
Jussi Mäkila		58.35	
2. FRA I		182.55	
Matthieu Barthelemy		62.15	
Stephane Toussaint		58.14	
Jeremie Gillmann		62.26	
3. SUI I		184.17	
Beat Schaffner		61.58	
Simon Seger		61.18	
Remy Jabas		61.01	
5. EST I		188.08	
Rene Ottesson		62.25	
Tõnis Erm		66.07	
Margus Hallik		59.36	
vv. EST II		213.56	
Arbo Rae		65.35	
Mait Mändmets		91.29	
Raul Kudre		56.52	
Naised			
1. GER I		158.52	
Anke Dannowski		48.10	
Gerit Pfuhl		57.05	
Antje Bornhak		53.37	
2. CZE I		162.08	
Michaela Lacigova		56.14	
Marketa Jakubove		52.04	
Hana La Carbonara		53.50	
3. FRA I		164.45	
Karoline Finance		53.05	
Madeleine Kammerer		60.49	
Aurelie Ballot		50.51	

tulemuseks 26. koht (+21.48). B-grupi parima aja sõitis välja tšehh Martin Šveicik, Rene Ottesson (+2.46) oli 7. ja Arbo Rae (+8.40) 17., mõlemad said seega finaali. C-grupis võitis lühiraja hõbe tšehh Jaroslav Rygl, Tõnis Erm (+2.42) oli 3. ja Margus Hallik (+4.20) 4.

vahega tõusust. Oi kuidas ma selle ronimise ajal igatsesin taga kodust pisikest Vällamäge!”

Ülevaade meile neljanda ja viienda koha toonud tavaraja finaalist ja teatevõistlustest ilmub ajakirja järgmises numbris.

Juba aasta pärast selgitatakse taas maailma paremaid ning siis juba meile oluliselt kodusemal maastikul – Soomes Joensuu.

Samuti toimuvad 2006. aastal esimesed Euroopa meistrivõistlused (kavas ka juunioride sõit) Varssavis, kus on samuti meile sobiv maastik. Seega on, mille nimel treenida ja kodustel kaasa elada.

Seiklusspordisarja Hansapank Xdream III osavõistlus pakkus osavõtjatele mitmeid üllatusi, kuid siinkohal kirjutan lühidalt kolmest uuendusest, mis minu teada toimusid esmakordselt Eestis.

Esmakordselt Eestis

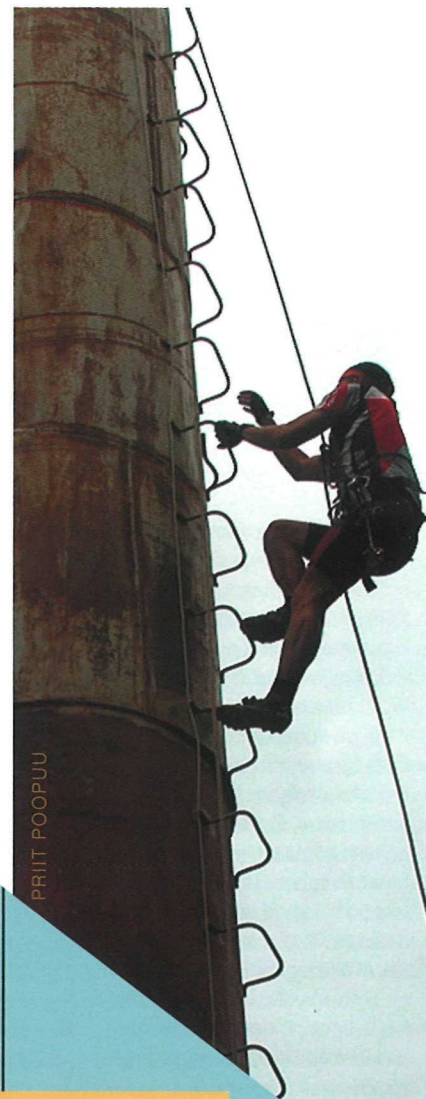
TÖNIS ERM

Nii eliit- kui ka lühikesel rajal oli ühe kontrollpunkti legendiks uppunud laeva kagukülg ja seal tööpoolest punkt ka asus. Et KP-d läbida, pidid võistlejad esiteks ujuma 200 meetrit ja siis sukelduma 2,2 meetri sügavusele vraki lähetele. Märkimine toimus vee alla paigutatud SI-jaamas.

Ilm soosis võistlust – tuul oli vaikne ja lained väikesed. See võimaldas suure kanuuvõistluse viia läbi esmakordselt merel.

Kanuuetapi jaoks teostas Arne Kivistik ulatusliku esmakaardistuse, mille käigus valmis detailne kaart rannäärsetest merekividest. Kaardistamine toimus 2005. aasta märtsikuus, kui meri oli kattunud jääga ning oli täpselt võimalik hinnata kivide suurust ja mööta nende asetust üksteise suhtes. Välitoid lihtsustas ka täpne aerofoto, millelt valdava osa kivide asukohad kätte paistsid.

Kanuukaardi osas mängis ilm siiski ka väikese vembu. Võistluse ajal oli merevee tase mitukümmend sentimeetrit üle Kroonlinna nulli ja seetõttu sukeldus suur osa kaardile märgitud kivisid karideks ning kaardilugemine väheste üle veepinna olevate kivitippude põhjal kujunes ülimalt loominguiliseks ülesandeks.

PRIT POOPUU

A-raja parimad

MEHED:

Salomon X-Adventure Team (Rene Ottesson, Urmo Alling, Andrus Kasekamp) 6:23.25
 EOMap-Briko Team (Kaidar Hussar, Raul Kudre, Margus Püvi) 6:34.17
 ISC Adventure Team (Randy Korb, Rain Lond, Heiti Hallikma) 6:37.01

SEGA:

Nike ACG (Erik Aibast, Ruth Vaher, Raimo Rotberg) 7:19.26
 Silja Sport (Ene Aigro, Sven Luks, Kunnar Vahi) 7:46.31
 Kape Käpardid (Jana Kink, Ilmar Kink, Rene Rätsep) 7:48.53

NAISED:

Kolm Blondi (Nele Taba, Anniki Inno, Helle Trossmann) 11:24.27

Ekstreempargi läbielamised

Nõva Xdreamil

Et võistkond Ekstreempark ei saanud ka XDreami kolmandal osavõistlusel oma põhikoosseisus esineda, oli küll juba pehmelts õeldes naljakas.

Seekord oli Maret kohal, aga vigastuste küüsis vaevlev Hillar rivist väljas. Ilumetsa Xdreamil elu esimese seiklusvõistluse teinud Taavi tuli Nõvalegi hea meelega ning paistab, et seiklusspordi pisik on ka tema sisse läinud ja teda nakatanud.

Pajatab Tõnu Hendrikson, kõhuhädade tõttu võistkonnas „ankrumeheks” osutunu.

Meie sõitsime võistluskeskusesse Maretiga, Taavi tuli oma autoga. Kuna ta oli veidi sisse maganud, läks tal päris kiireks.

Kui tahtsime Nõval jõujooki segada, selgus et kohapeal polegi normaalset joogivett. Õnneks oli terve tünder valmissegatud jõujooki. Tegin sellest oma pulbrit juurde lisades normaalse kangusega joogi.

Starti jõudsimel nii, et aega üle küll ei jäänud. Olin kotti toppinud igasugu asju, mida arvasin vaja minevat. Ilumetsas olime sõõnud halvaad ja mul oli lisaks 3-liitrisele joogipõiele kotis veel energiageele, kisselle ja kaks rasket halvaad. Kaasas olid veel ratta tagavarakumm ja mõningaid remondiks vajalikke riistu – kokku päris kopsakas paun.

Stardist panid kõik usinasti liduma. Kuna teadsin, et jooks on minu kõige nõrgem ala ja kellestki mööda joosta pole mõtet. Plaanisin Maretit ja Taaviga sammu pidada, aga võis aimata, et sellegagi saab parasjagu raskusi olema. Suur rahvamas jooksis pika heina sees hanerivis.

Ühest kraavist läbi joostes põikas Maret vasakule, et päris mitmest võistkonnast mööda joosta. Aga ta lendas kraavipervest kõhuli alla. Ilmselt tekitas selline ebaõnn Maretis väikest viha, sest nüüd ta lisis tempot ja meie Taaviga olime sunnitud sedasama tegema.

Varsti hakkas kostma kanget solistamist ja keegi avaldas arvamust, et nüüd tulebki ujumisetapp. Ujuda polnud siiski vaja, kuid peaaegu võõni vees kahlata tuli küll. Lääne-Eestis oli kõvasti sadanud ning seetõttu Nõva jõe ümbrus vee all. Aga see kõik käib seiklusspordi juurde.

Edasi kulgesime Nõva-kandile omases määrimetsas. Kuid nüüd tuli see, mis mulle ei meeldinud – tee. Kõik võtsid tempo üles ja tundsin, et veel natuke ja mina sellise kiirusega enam ei liigu. Peatselt see nii oligi. Et kotti kergemaks saada, hakkasin vooliku kaudu jooki imema. Kõhus ju kergem tassida – pealegi peab niikui jooma. Maret ja Taavi märkasid, et hakkas maha jääma ja ootasid mind järele. Tundsin taas kahetsust, et ei olnud küllaldaselt trenni

teinud.

Kui teelt kõrvale pöörati, tundsin kergendust. Ehk nüüd võetakse hoogu maha! Aga see väike tempolanguks mulle suurt leevendust ei pakkunud. Ühel hetkel sai Maretil mu uimerdamisest villand ja ta tahtis minu kotti endale selga võtta. Kui ta sellega toime sai, küsis: „Mida kõike sinna topitud on, et kott nii raske on?”

Lootus, et läheb nüüd elu oluliselt kergemaks, kustust peagi. Maret jõudis kaarti lugeda, kompassi vaadata ja joosta ikkagi kiiremini kui mina.

Kui mereranda jõudsimel, selgus et keegi peab minema ja ligi 150 meetri kaugusele ujuma, sukelduma ning punkti võtma. Ma ei hakanud üldse arutama, kes seda peaks tegema. Ütlesin, et Taavi ujub kiiremini.

Uujaid oli korraga vees vist küll oma 15 tükki ning rahvast kaldal ka hulga vaatamas ja ergutamamas. Taavi jõudis tagasi minu jaoks ootamatult kiiresti. Nii jäi tema tulek pildile jäädvustamata. Taavil olid käed ujumisest sinakasvalgeks tõmbunud, sest vesi polnud enam juulikuine.

Rannas oli koos meiega alustanud liikumist teisigi võistkondi ja kuigi neist vahepeal eemaldusime, olime hetk hiljem jälle koos. Mitu kilomeetrit lippasime koos Perakülakrupp'iga. Vahel läksid nad juhtima, aga nende orienteerumine polnud nii sirgjooneline, nagu Maretil.

Jalgrattaetapil oli kaart ja orienteerumine usaldatud Maretile kätte. Ta otsustas, et ühe talu juurest peaks mööduma tee ja seda pidi saame lõigata. Talu taga oli tee asemel aga okstraadiga ümbritsetud karjaaed. Maret oli muidugi vihane, sest see väike lõige maksis ajas päris kõvasti kätte.

Esimeses rattapunktis ootas lisaülesanne: tuli veeretada suurt heinarulli umbes 50 meetrit. Just veeretamise suunale oli trehvanud kunagine künnikraav ning rull kippus kangesti ühe külje peale kaldu vajuma.

Järgmine punkt asus Perakülas. Millegipärast ma lihtsalt ei jõudnud sõita. Maret, nähes et mul oli tõesti raske, otsustas jätta Taavi mulle abiks ja liikus natuke pikema vahega ees. Ei saanud kuigi kaua vända, kui Taavi ütles, et ei näe Maretit.

Paari kilomeetri järele hargnes tee kaheks, aga Maretist polnud märkigi. Uurisime teed, rattajälgi ka polnud. Ja Maretil ei olnud mobiili ka kaasas. Mida teha? Pöörasime tagasi.

Maret oli korra kõrvale põiganud, et veenduda, kas metsasiht ikka on see õige. Ta oli enda peale vihane ja otsustas, et igasugune lahkumine on edaspidi välistatud.

Viimasel lõigul vahetusalasse läbisime Nõva jõe. Enne kanuusse istumist oli tarvis veel mõned punktid jalgsi läbida. Jooks tundus isegi meeldiv, sest rattasõidul mind vaevama hakanud gaasivaludest vabanessin nüüd kiiresti. Paraku kõhuhäädad sellega ei piirdunud ja peatselt otsustas minu kõht, et nüüd on paras aeg lahti minna. See aga põhjustas meie võistkonnale mitmeid planeerimata seisakuid.

Kanu sõidu alguspunkti läksime otse. Mis välja tuli – järv oli nii madal ja kõva põhjaga, et sumasime seal kiiresti läbi. Huvitav, et neid võistkondi, kes peale meie veel olid otsetee valinud, oli vist vaid paar tükki.

Nüüd siis kanuusse ja kaapima! Järv oli kohati kõrkjaisse ja roostikku kasvanud, aga meie sõudsimel igalt poolt, kust vähegi sai, otse läbi. Kõik punktid võetud, vedasime kanuu mööda luiteid Keibu lahele.

Ehkki tuul ei olnud suur, vedas külglaine kanuud suunalt ära ja selle juhtimine oli päris vaevaline. Otsides kividelt punkte, jõudsimel viimaks suure kivi või lausa rahnu juurde – punkti nimi Bretsha tipp. Maret püüdis siis sinna tippu ronida, kuid ega see lihtne olnud. Varsti tuli jõesuudmesse sõuda ja peagi kanuud mööda heina vedada.

Järgmises punktis tuli Lego-konstruktorist valmistada kuup, mille serva pikkus oleks 11 ühikut. Taavi valmistas ühe põhja, mina tegin teise. Kui põhjade vahet ladusime, vaatasin et Taavi valmistatud põhja oli ühest servast ühiku võrra laiem. Tegime selle ümber ja oligi kuup valmis (minu arust). Kohtunik kontrollis töö üle – üks oli 11 ühikut, teine 10. Muidugi ei arvanud ma, et olin eksinud, kuid tõsi ta oli.

Kui me viimaks finišisse jõudsimel, oli jäänud veel üks lisaülesanne (veetornist mööda trossi alla sõita) ja ka selle võitis Maret enda peale. Ekstreempark lõpetas niisil võistluse ajaga 8 tundi, 21 minutit, 32 sekundit. Segavõistkondade arvestuses 6. koht (ISC teisele kaotasime 5 minutiga), üldkokkuvõttes 17. koht (võitjale kaotust veidi alla kahe tunni).

ERAKOGU

Elu orienteerujana Itaalias

IV osa

Seekord püüan anda tagasivaate orienteerujaelule Itaalias teistsuguse nurga alt, läbi fotosilma. Itaalias veedetud aastate jooksul on pilte kogunenud sadu, millest parimaid valida raske.

Üritasin siiski seada põnevamatest fotodest kokku väikese pildimosaiigi ning selle abil jutustada lugejale Apenniini poolsaarel nähtust ja tehtust.

[MARGUS HALLIK]

1. Vaade Püha Peetruse väljakule
 1. Vaade Roomale Vatikani peakirikule tornist. Kristliku maailma süda Vatikan on oma 0,44 ruutkilomeetri suuruse pindalaga ühtlasi maailma väikseim riik olles Roomaga siiski sajandeid lahutamatuks seotud. Esiplaanil Gian Lorenzo Bernini kujundatud hiigelsuur Püha Peetruse väljak, kust lai bulvar Via della Conciliazione viib Tiberi jõe äärde. Taamal Püha Inglise kindlus, mis on tuntud ka Hadrianuse mausoleumina. Linnatasapinnast 10 meetrit allpool asuv lai jõeäär võimaldab kümnete kilomeetrite pikkuselt sõita rattaga mööda Tiberi kaldapealset, mida kasutasin tihti treeninguteks.

2. Suusatamas Šveitsis Sankt-Moritzis
 Kuna arenenud orienteerumiskultuuriga

alpiiriigid Šveits ja Austria asuvad Roomast päevase autoteekonna kaugusel, siis käisin tihtilugu seal võistlemas. Suusaorienteerujana hindasin Šveitsi võistlusi, kuna rajad olid tasemel ja konkurents korralik. Ratta-o poolelt kehtib sama jutt Austria kohta. Antud pilt pärineb detsembrist 2003, mil olin Sankt-Moritzis külas šveitsi suusa-o koondise liidril Peter Mosimannil.

3. Suusarada Terminillos
 3. Kes ei usu, et lähistroopilises kliimavöötmes suusatada saab? Palun väga – 6 meetri laiune masinaga hooldatud suusarada kahe klassikajäljega äärtes roomlaste ühes armastatuimas suusakeskuses Terminillos. 1600-1700 m kõrgusel merepinnast saab talverõõme nautida detsembrist maini. Veitsin nendel radadel palju treeningtunde.

4. Võitjakarikaga
 4. Itaalia ajastu magusaim võit! Itaalia ratta-o Karikavõistlused Castelfiorentinos mai lõpus 2005 jäävad meelde karjääri ühe kurnavaima rattasõiduna - temperatuur Toscana kõrvetava päikese all näitas +35 kraadi varjus, lisaks sõideti enamust tavarajast pehmetel pinnasteedel ning seejuures tuli võtta veel meeletult tõusu. Hoolimata raja algul tehtud vigadest pingutasin rajult finišini uskudes oma võimlustesse.

Edu enam kui pooleteise tunni pikkusel võistlusel Itaalia parima rattaorienteeruja Michele Mogno ees oli napp – vaid 34 sekundit. Võistlusest tegi kahe leheküljelise kokkuvõtte ka "Orienteering Today" oma selle aasta 3. numbris. Hooajal 2007 võõrustab Castelfiorentino rattaorienteerumise Euroopa meistrivõistlusi.

5. Vaade Gargano poolsaare maastikule ja Aadria merele
 Itaalia saapa "kannusena" tuntud Gargano poolsaare rahvusparki metsades ja mägedes peeti aprilli lõpus selle aasta Itaalia meistri-võistlused rattaorienteerumises, kus lühirajal õnnestus kauaoodatult lõpuks ka Itaalia meistriks tulla.

6. Itaalia ratta-o MV 2004

Põhja-Itaalias Trentinos. Mäed, mille vahel Lõuna-Tirolides peetud võistlusel tuli navigeerida, olid suured.

7. Kodurõdu

Meil oli suur au elada Rooma ühes prestiižikaimas elurajoonis Parioli künkal. Vaikses ja rohelises saatkondade piirkonnas asuva katusekorteriga üks suur pluss oli ligi 40 ruutmeetri rõdu, millele mahedas kliimas leidis rakendust aastaringselt – näiteks oli omast käest võtta jõusaal vabas õhus. Nagu pildilt näha, majutusid mõned külalised vahel ka rõdule püstitatud telgis.

8. Koopalinn Matera

Lõuna Itaalia vaeses ja mahajäetud Basilicata maakonnas asub kuristiku serval lummaliselt omapärane linn Matera, mille "Sassi" linnaosa koosneb koobaselamutest. Praeguseks UNESCO Maailmapärandi nimekirja kantud linnas elasid inimesed veel 20. sajandi esimesel poolel tufi-kivises uuristatud kodudes. 2002. aasta oktoobri lõpus joosti selle linnakese keerdkäikudes "Park World Touri" Euroopa finaalettapp.

9. Piazza Navona Rooma vana-linnas

Ega asjata nimetata Roomat "Igaveseks

Linnaks" - lääne tsivilisatsiooni hääll, kust kunagi juhiti tohutut impeeriumi, on kogunud nii hiilgust kui viletsust, kuid kõigest hoolimata seisnud linnana omal kohal rohkem kui 27 sajandit. Linna, mis on ajaloo, kunstist ja kultuurist nii sügavalt läbi imbunud, on sõnades raske kirjeldada – seda lihtsalt peab ise nägema! Arhitektuuriimesid kohtab pea igal sammul ning lisaks antiikajast säilinud ehitistele võib näha palju teisigi ajastuid - näiteks vanalinna valitseb lopsakas barokkstiil. Linnaelanikuna õhtusel jalutuskäigul ühel Rooma populaarseimal väljakul - kunstnike ja artistide meelispaigas Piazza Navonal.

10. Villa Doria Pamphili park

Vatikani ja Janiculumi küngaste taga asuv Villa Doria Pamphili park on Rooma tervisesportlaste lemmik treeningupaik. Mitmesajal hektaril asuv liiklusele täielikult suletud suhteliselt metsik ja liigestatud park on Rooma suurim ning kaetud kogu ulatuses ka orienteerumiskaartidega. Oma suurte nõlvade ja mastaapsuse tõttu tegin tihti Pamphili pargis nii jooksu- kui rattatreeninguid nii kaardiga kui ilma. Pildil park sügisvärvides, näha olevas tiigis pesitses palju kilpkonni.

11. Uurimas infostendi enne starti võistlustel "karustel" Apenniinide nõlvadel Abruzzos.

12. Enne rajale minekut

Kõik polegi nii lihtne – itaallased panevad kohati punkte hoopis teistele objektidele kui meie. Üks levinud KP-objekte on terrass nõlval – kaardil tähistatud väikese pruuni ristiga.

Artiklitesarja viimane osa ilmub järgmises "Orienteerujas".

Kuramaalt heade muljetega

□ KOIT PAASMA □

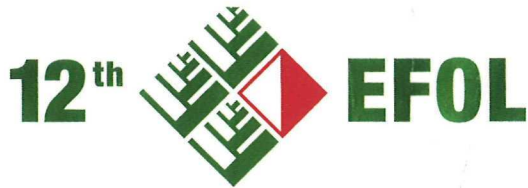
Metsameeste Euroopa meistrivõistlused peeti Lätis Kuramaal. Ventspils võistluskeskusena ja mereäärsed orienteerumistehniliselt nõudlikud rannikumetsad (millest suurem osa oli varem Nõukogude Armees meelevaldas) sobisid sellisteks võistlusteks hästi.

Võistluse läbiviija Läti riigimetsaorganisatsioon (meie mõistes RMK) on märkimisväärne sponsor kogu riigi orienteerumisele. Väga paljudel orienteerumiskaartidel ilutseb nende logo. Läti metsameeste seas on aga orienteerumine vägagi populaarne. Neil on isegi klubideväline organisatsioon "Meza sports".

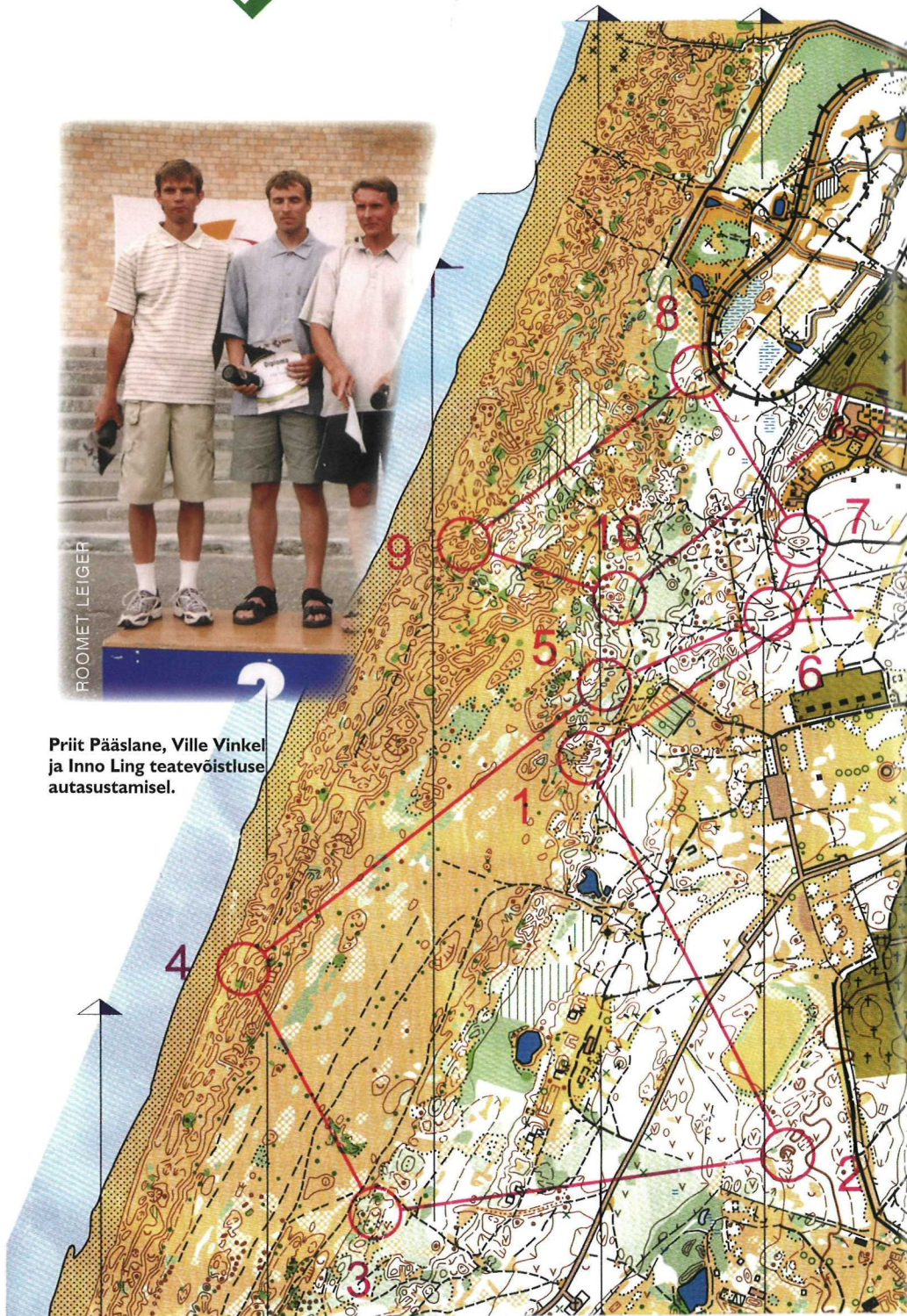
Eestlaste osavõtt oli seekord arvukas. Kohal oli ligi 40 metsaga seotud orienteerijat või pereliiget. Ka tulemuste üle ei saa kurta, pjedestaalikohti saadi hulganisti. Esikohaga tulid koju Kristina Vinkel (D12), Liina Käärst (D18), Minija Pääslane (D35), Anne Pesti (D50) ja Inno Ling (H35) tavarajalt ning Kristina Vinkel, Priit Pääslane (H35), ja Koit Paasma (H55) sprindirajalt.

Teatevõistlustelt töid klassivõidu Egle Pääslane ja Katrin Vinkel D14 ning Tiit Toomas, Liisi Reitalu ja Even Toomas H18 klassides. Meie tugevaim klass oli kindlasti H35, kus Inno Ling, Priit Pääslane ja Ville Vinkel andsid individuaalidantsidel ära vaid ühe hõbemedali. Teatevõistlusel löid nad kaasa aga hoopis põhiklassis, hõivates sealgi pjedestaalikohta. Priidul oli aga harukordne võimalus kaasa teha Ventspilsis jäähallis toimunud uisuoorienteerumises.

Tuleval aastal kohtub metsameeste ja -naiste vägi Soomes ning ülejäärgimisel aastal juba Eestis. Eesti poolne korraldaja RMK on planeerinud ürituse Pärnumaale ja pidanud läbirääkimisi OK Westiga.

Priit Pääslane, Ville Vinkel ja Inno Ling teatevõistluse autasustamisel.

1:10 000
h = 2,5 m

Eesti meeste ponnistused laskeorienteerumise MM-il

TÖNU LAUTER

Mis spordiala see laskeorienteerumine siis on? Kas peaks ta kuuluma laskesuusatamise föderatsiooni või orienteerumislüüdi juurde? Jätan selle lugeja otsustada.

Maailmas on ala arenguks moodustatud iseseisev Rahvusvaheline Laskeorienteerumise Föderatsioon (International Biathlon Orienteering Federation). See organisatsioon asutati 1998. aastal eelkõige Põhjamaade eestvedamisel. Igal aastal toimuvad MK etapid, Euroopa MV ning käesoleva aasta augustis ka esimesed maailmameistrivõistlused.

MM-võistlused toimusid 25. – 28. augustil Norras Kristjansandist 10 km põhja pool asuvas Kjevikis. Eesti laskeorienteerumise võistkonda kuulusid Armo Hiie, Janek Lauter ja Tõnu Lauter. Sama koosseis on osalenud mitmel MK etapil ning möödunud aastal Lätis peetud Euroopa meistrivõistlustel.

Esimeseks alaks oli sprint, kus tuli algul läbida 1,5 km ja 11 KP-ga suundorienteerumise rada, seejärel sooritada 5 lasku lamades ning läbida teine suundorienteerumise rada (1,7 km; 11 KP). Peale teist ringi tuli sooritada 5 lasku püstiasendis ning finišeerida. Tabamata märk andis ühe trahviringi, mille läbimiseks kulus 35 sekundit. Meie parimal, Armo Hiiele ei õnnestunud korrata kevadel Soomes MK etapil saavutatud 6. kohta. MM-võistluste 12. koht on aga kindlasti tunnustamist vääriv saavutus. Armo läbis raja küll kiiresti, kuid laskmisoskus jättis veel tublisti soovida, sest 3 trahvi lamades ja 3 püsti on sprindi võistlustel veidi palju.

“Laskeorienteerumise näol on minu jaoks tegemist väga atraktiivse ja huvitava spordialaga,” arutles Armo pärast võistlust. „Proovile pannakse nii vaimse pinget talumine kui ka vastupidavus. Kuna ma olen laskmisega seotud kaitseväge kaudu, siis sobib see ala mulle. Just laskmine otsustab sellel spordialal palju ja siin näen endal kõige suuremat

arenguruumi. Hankisin sel aastal endale isikliku sportrelva ja nüüd harjutan sellega laskmist. Eks iga treeninguga tuleb kogemusi juurde ja need kuuluvad võistlustel marjaks ära. Ka kaardistamine ehk märkeorienteerumine on põnev, sest siin mängivad rolli nii kiirus kui ka täpsus. Oma esinemisega MM-võistlustel ei saa kuidagi rahule jääda, aga selleaastase ettevalmistuse pealt olnuks raske rohkemat loota. Eriti loodan tulevikus läbi lüüa sprindis. Kui suudan laskmist oluliselt parandada, siis olen ohtlik vastane kõigile juba üsna varsti ning suudan võidelda

tiitlivõistlustel medalite eest.”

Teisel päeval selgitati paremus tavarajal. Laskeorienteerumise reeglid annavad võimaluse korraldajale otsustada, millise harjutusega alustada, kas laskmise, kaardistamise või suundorienteerumisega. Seekord otsustati algust teha kaardistamisega, stardi asukohaks oli valitud kõrge mäe jalam. Stardis anti võistlejale kaart (1:10 000), kuhu oli märgitud ainult stardikolmnurk. Seejärel suundus võistleja tähistatud rajale, mille

pikkus oli 2,6 km.

Kaardistamisel tuli märgistada 5 punkti, mis paiknesid tähistatud rajal ning 5 punkti, mis asusid eemal. Põhilised vead ehk trahviminutid tulid just eemal paiknenud punktidest. Peale kaardistamise raja läbimist, milleks kulus 25 – 35 minutit, vahetati kaardistamise kaart suundorienteerumise kaardi vastu ning alustati turnimisega mägisel maastikul (vähemalt minu jaoks oli tegemist tõelise turnimisega).

Tavarada kulmineerus laskmise harjutusega, kus tuli sooritada 10 lasku lamades- ja 10 lasku püstiasendis. Kõik 10 lasku tuli sooritada järjest, mis tähendas kiiret ja osavat salve vahetust. Pärast lamades laskmist tuli läbida 350 m ring ning siis püsti 10 lasku. Iga tabamata lask andis üldajale juurde 2 trahviminutit.

Viimane ala oli teatejooks. Sisuliselt sama skeemi alusel kulges võistlus ka sprindis, kuid sellise vahega, et võimalus oli kasutada nii lamades kui ka püsti laskmisel 3 lisapadrunit. Võistluse tegi põnevaks just see, et iga trahv andis ühe trahviringi, mille pikkus oli umbes 350 meetrit ning mille läbimiseks kulus umbes 1 minut või veidi rohkem (1/3 rajast oli pehmel rabamaastikul).

Esimest vahetust jooksis Armo, teist Janek ning kolmanda vahetuse õigus usaldati mulle. Armo sooritus oli suurepärane: lamades 3 trahvi ning püsti 0 trahvi. Armo andis avavahetuse Janekile üle kuuendana. Noorim võistleja arendas aga mägisel rajal sellist tempot, et esimeseks lamades tiiruks ei jäänud hingamisest ja keskendumisest midagi järele. Teenisime lamades tiirust 5 trahvi ning langesime viimaste hulka. Teisele ringile minnes oli noormees nii muserdatud olekus, et ei suutnud peale sellist laskmist KP asukohti ja tunnusnumbreid jälgida ning võttis vale punkti.

Viimase vahetuse liikmena ei olnud ma veel teadlik, et võistkond on juba tähistatud, aga peale raja esimese poole läbimist ning tiiru saabudes informeeriti mind sellest. Üritasin kindla peale lasta ning see ka õnnestus, lamades 0 trahvi ja püsti 1 trahv, kuid Eesti võistkonna tulemuseks jäi seekord DSQ.

Eesti tasemel ala propageerimiseks peaksid küll kõik huvilised pead ja käed kokku panema ning võistlusi korraldama hakkama, esialgu 3 – 4 võistlust aastaski. Siis saaksime ehk vähehaaval huvilisi juurde ja tekiks sisemist konkurentsi, mida pean äärmiselt vajalikuks.

Minu arvates laskeorienteerumise edasisele arengule oleks hea oma tugijorganisatsioon seda ala viljelevatele klubidele ja organisatsioonidele tingimuseks, et on tugev initsiaator, kes jaksab ala eest seista ja võidelda.

Selgusid Koolispordi Liidu meistrid valikorienteerumises

PAUL POOPUU

Eesti Koolispordi Liidu valikorienteerumise võistlustel Mustla-Nõmmel Nõmmeküla-Kautla kaardil osales 161 õpilast 24 koolist. Kava oli võrreldes eelnevate aastatega muutunud. Seekord võisteldi valikorienteerumises ja koolide võistkondade miinimumsuuruseks oli 16 õpilast. Nende koolide õpilased, kel polnud täisvõistkonda, said konkureerida vaid väljaspool arvestust.

Valikorienteerumine muutis võistluse ettearvamatumaks ning mõnedki favoriidid „kõrbesid“.

Starditi üheminutilise intervalliga, kusjuures loosimisel jälgiti, et samal minutil ei stardiks ühe kooli õpilased ja et ühes vanuseklassis ei stardiks ka järgneval minutil sama kooli õpilane. Kontrollaeg oli kõigil 60 minutit, kasutati SI-märkesüsteemi.

Hiljem toimunud arutelul arvati, et valikorienteerumine koolinoorte võistlusel võimaldab koos võistelda väga erineva tasemega noortel ning võistluse korraldusaeg lüheneb märgatavalt. Probleemiks on see, et praegune SI-süsteem ei toeta täielikult valikorienteerumise vajadusi. Samuti tikub koolidel veel stardipäeva hommikulgi tekkima muudatusi võistlejate koosseisus, mis muudab sekretariaadi töö väga pingeliseks.

Juhendi muus osas arvati, et võistkondade suurust ei vähendata. Küll aga peaks ka võistlusklasside parimad saama Eesti Koolispordi Liidu poolt „pärjatud“, vaatamata sellele, kas nimetatud õpilase kool võistkonnana on esindatud või mitte. Kevadel lubati juhend täpsustamisele võtta ja koolide esindajatega läbi arutada.

Tulemused absoluutarvestuses

D10.-12. kl.

1. Eleri Hirv	Nõo RG	36 p.
2. Anniki Inno	Nõo RG	33 p.
3. Karmen Alnek	Elva G	30 p.

H10.-12. kl.

1. Martin Simpson	Põlva ÜG	48 p.
2. Jaan Kostjukov	Tln. Lasnamäe Vene G	44 p.
3. Raiko Kaasiku	Nõo RG	39 p.

D8.-9. kl.

1. Hannula-Katrin Pandis	Trt. Härma G	30 p.
2. Alina Listak	Võru Kreutzwaldi G	30 p.
3. Jane Lauter	Kuusalu KK	30 p.

H8.-9. kl.

1. Lauri Sild	Võru Kreutzwaldi G	45 p.
2. Kenny Kivikas	Tartu Tamme G	42 p.
3. Raido Mitt	Põlva ÜG	39 p.

D6.-7. kl.

1. Piret Pärnik	Trt. M. Härma G	30 p.
2. Liis Salla	Türi MG	27 p.
3. Kaia Kivikas	Tartu Tamme G	25 p.

H6.-7. kl.

1. Aleksander Shved	Tln. Lasnamäe Vene G	39 p.
2. Kalev Ernits	Elva G	36 p.
3. Rene Post	Põlva KK	31 p.

Koolid

1. Põlva Ühisgümnaasium	716 p.
2. Tartu Miina Härma Gümnaasium	695 p.
3. Türi Majandusgümnaasium	654 p.

Hannula-Katrin Pandis võitis 8.-9. klassi tüdrukutest.

Noorkotkaste ja kodutütardesivõistlused

Põlvamaal Hatikul võistlesid noorkotkad ja kodutütred. Võistlused viis läbi OK Põlva Kobras, rajameister oli Nikolai Järveoja. Osales 71 võistlejat kümnest malevast.

Kodutütardes 3,27 km ja 9 KP-ga rajal oli võidukas Mirjam Rauba Võrumaa Malevast ajaga 23.39. Teise koha võitis Birgit Albert Järva Malevast (28.50) ja kolmanda Laura Joonas Võrumaa Malevast (32.07).

Noorkotkaste raja (5,21 km; 11 KP) läbis kõige kiiremini Andres Illak Valgamaa Malevast 40.04-ga. Teiseks tuli Erik Olesk Harju Malevast (43.41) ja kolmandaks Siim Kukkk Valgamaa Malevast (44.16).

Võistkondlikus arvestuses kogus Võrumaa Malev 339 punkti (kodutütred 174 ja noorkotkad 165). Teine koht kuulus Valgamaa Malevale 308 punktiga (140 + 168) ja kolmas Tallinna Malevale 243 punktiga (137 + 106).

Hiumaa Valdade Suvemängude kavast oli ka valikorienteerumine

Kolm paremat võistkonda olid Kärkla 25 punktiga, Pühalepa 20 punktiga ja Kõrgessaare 14 punktiga.

D21 vanuseklassi medalid said Triin Soonvald, Katrin Kallisma ja Liis Reitalu (kõik Kärklast). Meeste H21 klassis võitis Joonas Väärtnõu (Kärkla) Tanel Esta (Kärkla) ja Joonas Lepna (Pühalepa) ees.

Noortest võitsid D16 klassis Aveli Nurk (Kärkla) ja H16 klassis Jörgen Liister (Kärkla). Veteranidest olid parimad D35 klassis Ene Leht (Kärkla) ja H40 klassis Kalju Tammeveski (Kärkla).

Järvamaa meistrid tavarajal on õde ja vend Helle ja Kristjan Trossmann

Meeste hulgas kuulus hõbemedal Margus Marrandile ja pronks Raivo Pelljale. Naiste võistluses võitsid hõbe- ja pronksmedali Terje ja Birgit Albert.

Neidude D16 klassis võitis Sigrid Ruul. Talle järgnesid Kristi Pellja ja Kerda Keevend. Noormeeste H16 klassis tuli Järvamaa noortemeistriksi Erki Pellja. Hõbe- ja pronksmedali said Harri Lainemäe ning Joosep Saamann.

Meesveteranide H40 klassis võitis Paul Poopuu. Naiste samas vanuseklassis tuli meistriksi Siiri Poopuu. H50 klassis oli parim Tõnu Taal.

100KP jooks 2005

Värskas lähedastes mikroreljeefiga männimetsades korraldas SK Tallinna Kompass augusti keskel suundorienteerumisvõistluse „100KP jooks 2005“.

Meestest läbis kõige kiiremini 110 kontrollpunkti Armo Hiie (1:26.37). Vaid kahe sekundiga kaotas Mihkel Järveoja ja kolmas oli Silver Eensaar (mõlemad OK Põlva Kobras). Meesveteranidest sai 70 KP rajal esikoha Kaljo Julge (Kape). Noormeeste H16 klassis läks esikoht 14 võistleja hulgas Priit Randmanile Rakverest.

Naistest (70 KP) oli võitja Annika Rihma (OK Põlva Kobras), kellele järgnesid Kape esindajad Piret Klade ja Külli Leiger. Neidude D16 klassis tuli läbida 50 kontrollpunkti ja siin võitis Helena Heinväli (Kobras). Veteranide arvestuses (samuti 50 KP) sai esikoha Liivi Parik (Otepää SK).

Hiumaa meistrivõistlused tavarajal

Võistlused toimusid 17. septembril Vanajõe orus. Naiste D21 klassis tuli meistriks Helen Mast (HOK) klubikaaslase Katrin Kallisma ees. Neidudest (D16) võitis Iiris Lüsi ja naisveteranidest (D40) Heli Koolmeister (mõlemad HOK).

Meestest läks Hiumaa Orienteerujate Klubile kolmikvõit. Kiireim oli Toomas Mast, kellele järgnesid Tammo Esta ja Indrek Reitalu. Jörgen Liister (Kärkla ÜG) võitis noormeeste H16 ja Kalju Tammeveski (HOK) veteranide H40 klassis.

Jooks Nike Freega on nagu jooks paljajalu

Miks on meil vaja lugeda oma jooksujalatsitelt silte Abzorb, AdiPrene, Air, GEL, Torsion jne? Kas kõik need moodsad tehnoloogiad annavad jalatsitele midagi juurde või võtavad hoopis jalgadelt midagi ära? On jooksutossude areng liikumas üldse õiges suunas? Nike Free seab selle kahtluse alla.

JÜRGEN EINPAUL

Jooksujalanõud on viimastel aastakümnetel tohutult arenenud. Tänapäevaste tossudega võrreldes tundub, nagu oleks 70-ndate jooksutähed treeninud pea paljajalu. Nüüdisaja treeningjalatsitel on pehmen-davad õhk-, geel- vms padjad nii päka kui ka kannal, lisaks veel kannatoestused, erinevates kohtades isesuguse painduvusega tallad jne.

Miks seda kõike vaja on? Kas sportlaste jalad on tõesti nii palju nõrgemaks muutunud, et need nüüd nii palju kaitset vajavad? Osaliselt võib sellega ju nõus olla — sportimisharjumus on levinud inimeste hulka, kes aastakümneid tagasi füsioloogiliste eripärade tõttu vigastusi kartes jooksurajale ei kippunud. Samas on üheks süüdlaseks ka järjest täiuslikumaks arenevad jalanõud — võttes jalalabadelt ära vastutuse igal sammul tekkivat lööki pehmen-dada, jätame me vastavad üliväiksed lihased tööta — seega ka treenimata. Kui nüüd jalanõud ühel hetkel mingil põhjusel (näiteks vananema hakkavate tossude materjalide väsimine) oma ülesannete kõrgusel ei ole, ei suuda meie lihased enam oma loomulikku funktsiooni täita. Jalalabade roll jooksusammu amortiseerimisel on oluline kogu jalgadele — väikesed vead jala mahapanekul võivad võimendada valuks nii põlvedes kui ka puusas.

Mõned sportlased kasutavad selliste probleemide ennetamiseks paljajalu jooksmist. Nii sunnitakse känguma kipuvad lihased jalatallas taas tööle. Paljajalu jooksmiseks sobivat pehmet muru on aga linna-tingimustes raske leida. Ei taha ju keegi riskida naela, klaasikillu vms jalga astumise ning jooksimisele sellega hoopis pikemaks ajaks kriipsu tõmbamisega. Ka ei taha meie kliimas talvetingimustes jalga paljaks koorida. Oleks vaja jalanõusid, mis kaitseks jalalaba väliste mõjude eest, kuid laseks sel samas vabalt liikuda.

Nike on otsustanud tühja niši treeningjalatsite turul täita. Selleks arendati välja mudel Nike Free. Nike Free on jalanõu, mida saab rohkete sisselõigetega pehme talla tõttu lausa rulli keerata — seega on see jalalabast tunduvalt painduvam ning ei piira selle liikumisvabadust mistahes olukorras. Olles ise seda mudelit kasutanud, võin kinnitada, et jooksutunne on tavalise tossuga võrreldes erinev küll.

Pikemate jooksudistantside läbimiseks Nike Free siiski mõeldud ei ole — selle eest hoiatavad ka jalanõude karbis sisalduvad näidistreeningp-

laanid. Nike Freed tuleb kasutama hakata järk-järgult — esimestel nädalatel nendega niisama vahetevahel kõndides (selleks on Nike Free muide samuti väga mugav) ja seejärel vaid paarikilomeetristelt jooksuotstelt pikematele suundudes.

Kuna talla iseäraliku ehituse tõttu on Nike Free põrutust pehmen-davad omadused tavajalanõudest veidi vähemefektiivsed, hakkasid minu jalatallad 4 – 5 km järel tunda andma. Peale treeningut läks see tunne küll kohe üle ja mingeid püsivamaid tagajärgi kaasa ei toonud. Maratoonar Pavel Loskutov arvas igatahes Nike Free esitlusel, et tema võiks nendega poolmaratoni joosta küll (ju siis ei pea ta seda veel „pikemaks distantsiks“).

Ka eesti üks tunnustatuimaid spordifüsiolooge Mihkel Mardna pidas Nike Freed igati heaks treeningvahendiks kõigile, kel on jooksimisega seonduvatel aladel treenimise soov. Mardna soovitas kasutada Nike Free jalanõusid jooksutehnikaharjutuste tegemisel ja ka vaba-aja jalatsina, rääkides samuti jalatalla väikestest lihastest, mis tänastel sportlastel kipuvad ebaühtlaselt arenenud olema. Orienteerujatele on need lihased veel eriti olulised, kuna võrreldes tee peal jooksjatega nõuab meie võistludistants jalalabadelt oluliselt rohkem — satuvad ju meie jalalabad maapinnaga kokkupuutesse pidevalt erinevas asendis.

Nike Free on igal juhul kõigist teistest turul pakutavatest jooksujalanõudest põhimõttelt täiesti erinev. Mina kavatsen Nike Free oma treeningusse kaasata. Eks siis kevadel näeb, kui palju see mind metsas liikumisel aitab.

EHALA

Johannes

18a, H20, Rae ROK, üliõpilane TTÜ

Orienteerumine on lahe, sest mulle meeldib metsas olla. Ja kuna meeldib sportiminegi, siis on orienteerumine väga hea tegevus. Kõige parem on joosta vihmaga, siis ei hakka palav ja mets on palju salapärasem. Vihm ja pilved lisavad õhku energiat.

Orienteerumisega puutusin kokku juba päris väiksena, arvan, et kuskil 8-9aastasena alustasin. Siis olid nõõrirajad ja tugirajad, Ilves-3-l käisime igal kevadel. Siis käisin vahepeal rohkem ujumas, seal olid ka võistlused nädalavahetustel ja suvel laagrid. Aga kuna ujumises pidi kogu aeg järku täitma ja lõpuks ka viis päeva nädalas treenima, siis ma tuln seal ära.

Orienteerumistrenni ma ei tee, orienteerumine on mulle rohkem harrastus. Tõsi, vahetevahel soostun Evaga jooksmata minema, kui ta väga hädaldab, et üksi ei saa.

Mitmepäevased võistlused on toredad, sest siis saab rohkem aega metsas veeta. Tulemustega eriti pead ei vaeva, see pole mulle tähtis. Rajavalikuid ja muid elamusi arutame küll omavahel peale jooksu ja võrdleme etapiaegu. Kõige parem võistlus või üldse orienteerumisjooks on siis, kui tulen metsast tagasi ja olen täiesti väsinud, nii väsinud, et peale dushhi tuleb uni peale.

Minu suurimad konkurendid on tuul ja linnud, sest nad on alati must kiiremad ja palju vabamad kui mina.

Vabal ajal putitan motikat ja pumpan muskleid. Tahaksin tuletõrjuja olla, arvan, et see on põnev. Minu lemmikaastaag on sügis, sest siis on õhus energiat. Suvel ei ole minu jaoks nn tavalist suvepäeva olemas. Mõnikord teen tööd, mõnikord meeldib päikse käes lehada ja unistada või lihtsalt magada, mõnikord tahan pidutseda ja alati on siis see kõige parem ja tavalisem päev.

Ann- Alice

Olen Ann-Alice. Sõbrad kutsuvad mind Anniks või Annuks. Ma olen praegu 13... aga kohe septembris saan 14. Kui kool algab... lähen Vanalinna kooli 8. klassi .

Ma kuulun muide Rae ROK klubisse ja jooksen järgmisel suvel D16 klassis.

Ma hakkasin orienteeruma juba suhteliselt väiksena... keegi ikka viis neljapäevakutele. Ma tegelikult ei mäleta... et keegi oleks mulle kunagi no nii selgeks teinud... et mis mida tähendab... ma kuidagi ise avastasin selle... kuidas kaarti lugeda. Noh... aga välja tuli ikka... nii et polnud ju vaja muretseda.

Jep... mulle tegelt meeldib orienteeruda. Metsas on tegelt nii lahe olla... eriti sellise pilvise ilmaga, siis ei hakka väga palav. Võistlustel ma eriti enam ei käi... sest mul pole aega ja ega ma pole ka selline võistleja... närv lööb üle. Aga mulle meeldib see... et kui ma metsas mingi punkti üles leian... siis mul on kohe hea tunne enda üle ja ma kiidan ennast. Ma usun, mingil profil

Eva-Maria

sellist tunnet enam ei ole (või on ka, ma ju ei tea) ja sellepärast ma vist ei hakanud sellega nii põhjalikult tegelema... mul tulid lihtsalt teised asjad ette... mis mulle ka väga meeldivad.

Näiteks mulle kohutavalt meeldib tantsida. Ma muide teen estraaditantsu. Meie koolis oli ballett kohustuslik algkooli aine ja seal see mind vist nakataski. Siis ma veel üritan kirjutada... kui vähegi aega jääb... sest sõpradega olemine tuleb ka veel vahele. Kooli ajal käin veel keraamikas... kui võimalik ka tekstiilis ja kunstikoolis... aga eks kool ise ole ka paras katsumus.

Aga suvel... mil kooli (jumal tänatud) ei ole... olen ma sõpradega ja veedan aega naljakalt. Käin Eestis ringi ja laagrites. Näiteks armastan ma tohutult Pärtselja laagrit. Mul on seal nii palju sõpru ja see on igati muhe laager. Siis käin veel Saaremaal kindlasti... sest seal peatub mu tädi oma kolme lapsega ja kuna nad muidu elavad Rootsis... on neid eriti tore näha. Suvi lõpeb alati minu sünnipäevaga... mis tegelikult on septembris... aga ma pean seda siiski suvel.

17a, D18, Rae ROK

Orienteerumisega olen ma tegelenud niikaua, kui ennast üldse mäletan. Juba varakult veeti mind neljapäevakutele kaasa. Kõige suuremaks tõukajaks oli ehk vanaema ja muidugi ema ka. Võib piinlikuseta tunnistada, et ega ma alguses küll asjale pihta ei saanud (eriti sellele, mis asi on nina). Uitasin niisama metsa all, kuni käis klõps ja hakkasin tegelikult midagi aru saama.

Keegi mind väiksena otseselt pingutama ja trenni tegema ei sundinud, ise hakkasin nn tõsiselt asja võtma, kui Tallinnas hakkas tegutsema Orioni noorte treeningurühm. Alguses oli tore – oli palju noori orienteerumihuvilisi ja hakkajad treenerid: Ingrid Roht, Viiu Rebane, Kaido Oone ja ka Timo Suppi. Ajapikku aga jäi see kooskäimine soiku – polnud eestvedajat ja ka huvilisi jäi järjest vähemaks.

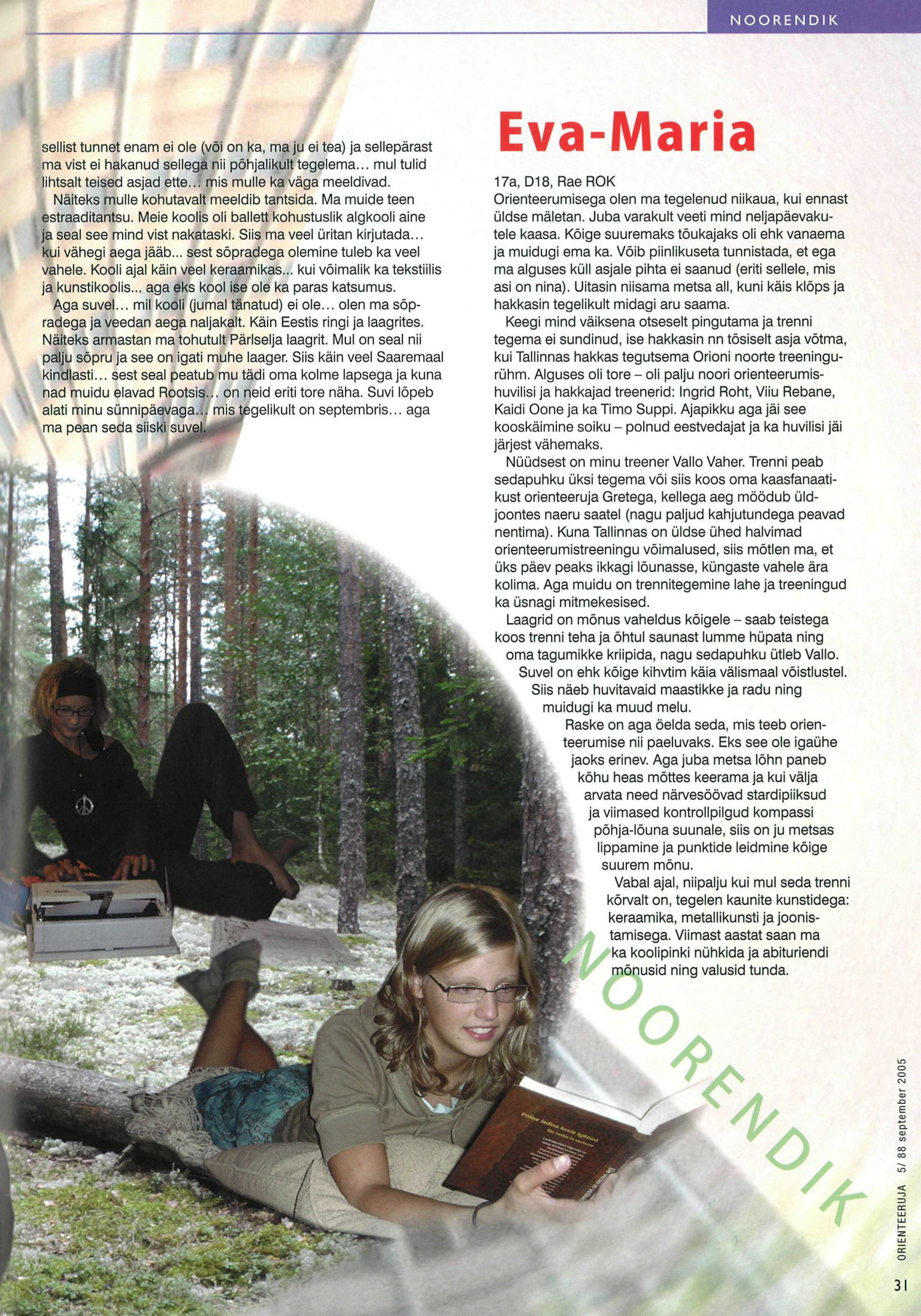
Nüüdsest on minu treener Vallo Vaher. Trenni peab sedapuhku üksi tegema või siis koos oma kaasfanaatikust orienteeruja Gretega, kellega aeg möödub üldjoontes naeru saatel (nagu paljud kahjutundega peavad nentima). Kuna Tallinnas on üldse ühed halvimald orienteerumistreeningu võimalused, siis mõtlen ma, et üks päev peaks ikkagi lõunasse, kungaste vahele ära kolima. Aga muidu on trennitegemine lahe ja treeningud ka üsnagi mitmekesised.

Laagrid on mõnus vaheldus kõigele – saab teistega koos trenni teha ja õhtul saunast lumme hüpata ning oma tagumikke kriipida, nagu sedapuhku ütleb Vallo.

Suvel on ehk kõige kihvtim käia välismaal võistlustel. Siis näeb huvitavaid maastikke ja radu ning muidugi ka muud melu.

Raske on aga öelda seda, mis teeb orienteerumise nii paeluvaks. Eks see ole igaühe jaoks erinev. Aga juba metsa lõhn paneb kõhu heas mõttes keerama ja kui välja arvata need närvesöövad stardipiiksud ja viimased kontrollpilgud kompassi põhja-lõuna suunale, siis on ju metsas lippamine ja punktide leidmine kõige suurem mõnu.

Vabal ajal, niipalju kui mul seda trenni kõrvalt on, tegelen kaunite kunstidega: keraamika, metallikunsti ja joonistamisega. Viimast aastat saan ma ka koolipinki nühkida ja abiturienti mõnuseid ning valusid tunda.

NOORENDIK

Võru teisipäevakud

14. september 2005
PIKAKANNU kool
Korraldajad: OK Võru

Maastik ja kaart	mõnus
Rada	mõnus
Kohalesõit ja keskus	O- unelm
Kohtunikud ja korraldus	O- unelm
Isiklik sooritus	mõnus
Ilm	O - unelm

Ilus ja vaikne päevak Võrumaal

MIHKEL JÄRVEOJA

Olles listi kaudu pidevalt kursis (osaliselt sunnitud) Tallinna ja teiste suurlinnade poleemikat tekitavate ja närviliste päevakutega, oli usumatult mõnus käia Võrumaa kolmapäevakul Pikakannus. Mõned autod, ravikuuri läbinud maakoolimaja, ligikaudu 50 inimest, sõbralikum teenindus kui Põlva Kaubanduskeskuses ja ilus sügisilm – rahulikule lõuna-eestlasele täiesti piisav.

Pikakannu asub Eesti tippmaastike Ootsipalu ja Praali vahetus läheduses ning seetõttu on ka uhiuuel kaardil, mille esmajooksmine just samal päevakul toimus, veidi põnevamaid reljeefivorme, kui tavalisel koolikaardil. Mina suutsin suurima nõlva kõrguseks arvutada 20 meetrit ja selliseid nõlvasid oli kohe mitu.

Kohalesõit võttis meie klubi bussil veidi kauem aega kui planeerisime, sest tekkisid lahkavamused bussijuhi ja esimese varubussijuhi vahel. Seetõttu oli otsustav teise varubussijuhi arvamus. Tulemuseks kerge peataolek, mille lahendas kiire kõne Sixten Sillale. Ja kohal me olimegi. Tähistus oli seal, kus olema pidi, meie olime vaid vales kohas.

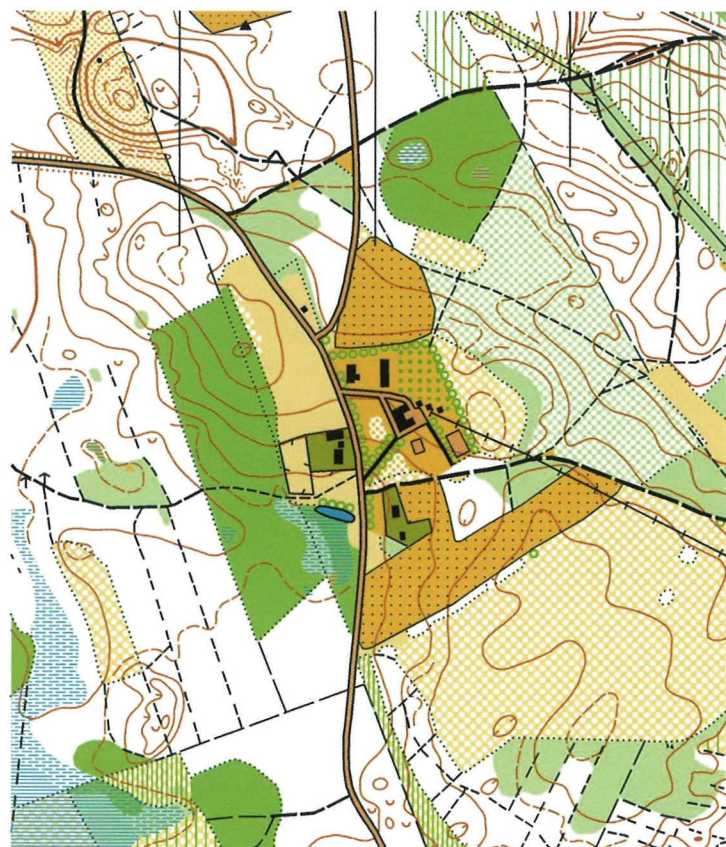
Pikakannu päevak polnud aga tavaline suundorienteerumine. Ette oli antud hoopis kindel arv punkte, mida iga vanuseklass läbima peab. Valiku, millisesse punkti minna ja milline võtmata jätta, tuli teha ise. Lausa usumatuna tundusid aga Sarmite Silla sõnad, kui ta osavõtu eest raha ei tahtnud. Päevakul pidavat rahakad sponsorid olema. Arvata oligi, kaardi pealt säras juba eredalt silma rikka ja eduka Lasva valla väga dünaamiline logo.

Olles 40 minutit metsas Simpsoniga sõbralikult võidu jooksnud, arvasin ennatlikult, et enam paremaks minna ei saa. Ometi oli ees veel üks ere hetk. Kusagilt kõlas hää, mis hüüdis: "Loosimine!". Ümber nurga asja uurima läinud, sain teada, et välja loositakse veel mitu pudelit Hullu Õuna limonaadi. Justkui sõbralikkuse märgiks naabermaakondade vahel, võitis ka meie bussist üks väike poiss pudeli limpsi. Meie jagasime tema võitu.

Tasuta treening ilusa ilmaga sügava metsa vahel ja lisaks veel paar lonksu Hullu Õuna limonaadi – ma tõesti ei saa aru, miks tallinlased ära ei koli.

Stardisagin

Taevaskoda

Põlvast Tartusse viivalt teelt juhatab teeviit vaatama üht Eesti tuntumat vaatamisväärsust - Taevaskoda.

Taevaskoja paljandid asuvad umbes kaks kilomeetrit Taevaskoja raudteejaamast idas. Parklas on infostendid ja seal algab umbes kahekilomeetrine loodusrada, mis kulgeb mööda kaitsealust Ahja jõe ürgorgu ja selle kõrgeid nõlvu.

Kahe sillaga matkarajal läbi 150aastase ürgmetsa näeb kõigepealt Väikese Taevaskoja 190 m pikkust liivakivipaljandit, Emalätet ja Neitsikoobast. Kahe viimasega on seotud arvukalt legende ning Emalätte vesi olevat vanarahva arvates raviomadustega. Neitsikoopas aga pidi kuduma kuld kangast kaunis neitsi.

Kui on juba imetletud Väikest Taevaskoda, siis pääseb edasi natuke kaugemale, kus Suure Taevaskoja värvikirev 150 m pikk ja rohkem kui 20 meetrit kõrge sein langeb otse vette.

Suur Taevaskoda on kaunis looduslik kõlakoda, mille moodustavad liivakivisein

ja teiselpool jõe laiuv muruplats. Kevadise suurvee ajal võimendub siin jõe kohin.

Siinne paljanduv liivakivist sein on kirjuvärviline. Valkjaskollase põhitooni kõrval leidub hallikaid, roosakaid ja lillakaspruune liivakihte.

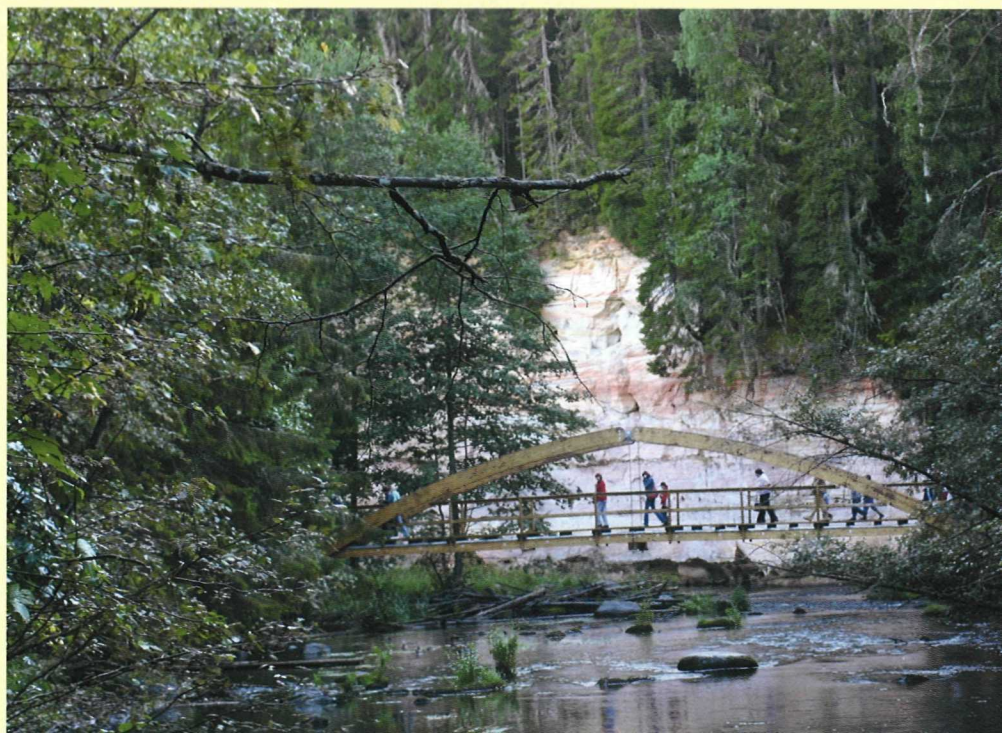
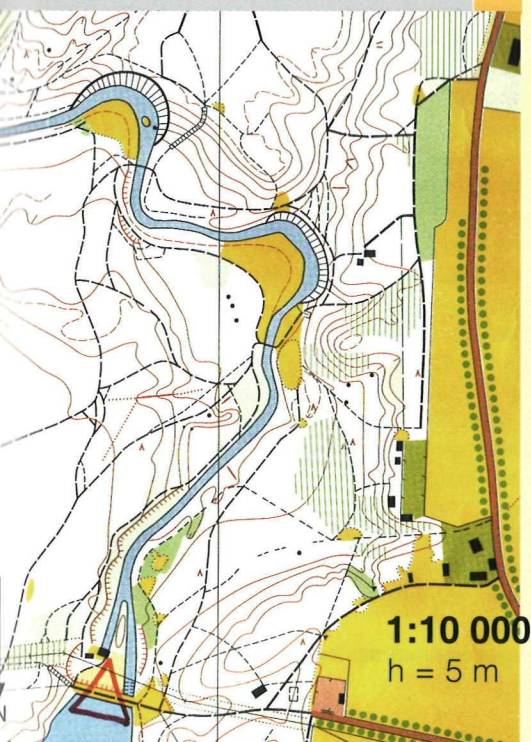
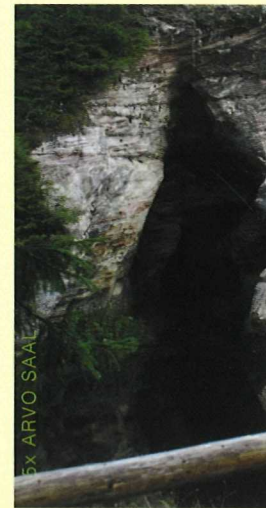
Taevaskoda kuulub Kiidjärve – Taevaskoja huvimetsa ja puhkeala piirkonda. Siin saab orienteeruda, suusatada, jalgrattaga matka-

ta, kanuu ja sõudepaadiga sõita, ratsutada ja jalgsi ümbrust uurida. Siinne loodus on inspireerinud paljusid kunstnikke.

Aastate jooksul on Taevaskojas korraldatud palju orienteerumisvõistlusi ning uuendatud mitmel korral kaarte.

Tänavu võistlevad siinsetes metsades Euromeeting´ul ja Suunto Games´il osalejad.

Lehekülje koostas Arvo Saal

Balti turnee Liival 1970

VELLO VIIRSALU

Viimasel ajal on räägitud mitmepäevajooksude minevikust ja mõtiskletud nende tuleviku üle Eesti orienteerumismaastikul. Siia sobib lisada veel üks tahk – meenutusi ühest vahvast üritusest 35 suve tagasi – Balti turneest augustis 1970.

Esimene mitmepäevajooks tollases Nõukogude Liidus oli peetud 1967. a. oktoobris paigavahejooksuna Valgast Käärikule, eeskujuks jalgratturite mitmepäevasõidud. Üksikuid jooksu oli seejärel peetud veel siin-seal.

Meie tollane orienteerumiselu piirdus Nõukogude Liiduga, raudse eesriide taha tavaorienteeruja ei pääsenud, enamused polnud O-Ringenist kuulnudki. Sellepärast oli vaja ühte kesket üleliidulist üritust. Selle organiseerimise mõtet oli Arne Kivistik mõlgutanud tükk aega. Lõpuks lepiti 1969/1970 talvel lähinaabrite ärksamate tegijatega kokku ja kuulutati välja nn Balti turnee.

Põhjuseid, miks just sel ajal selline üritus organiseeriti, oli õige mitu. Eestis hakati kaardirevolutsiooni mõjul massiliselt orienteerumiskaarte parandama, sama üritasid teha ka meie lähinaabrid. 1970. aastaks valmistasid Leningradi rajameistrid mõned korralikud kaardid Karjala maakitsusele. Enam-vähem samad mõtted keerlesid ka lätlaste peades.

Neid imekaarte tahtsid näha, neil joosta ka suure Venemaa ja Ukraina orienteerujad. Lepitigi kokku terve Balti regiooni hõlmavateks jooksudeks. Nimeks kõlbas kõigile arusaadav Balti turnee. Kokku kavandati teha juulis-augustis 18 päeva jooksul kolmepäevaste tsüklikena 12 starti Leedus, Lätis, Eestis ja Karjala maakitsusel.

Ühest kohast teise sõiduks oli kahe tsükli vahel paar päeva. Arvestust peeti igas paigas eraldi. Võisteldi tolle ajale tavapärasel must-valgetel 1:25 000 fotokaartidel.

Arne Kivistik on seejuures rõhutanud, et need olid esimesed kõigile orienteerujale avatud mitmepäevajooksud Nõukogude Liidus. Seejuures said orienteerujad Eestis ja Karjala maakitsusel võistelda korralikel parandatud orienteerumiskaartidel (tolle aja mõistes muidugi).

Võisteldi kahes grupis: A — külalised (meistersportlased ja meistrikandidaadid) ja B — kohalikud orienteerujad samal rajal, aga eriarvestuses. Kahel esimesel päeval olid kavas eraldistardid, kolmandal parimatele viitstart (+ soovijatele hiljem ühisstart). A-grupis peeti paralleelselt individuaalset ja võistkondlikku arvestust, igas võistkonnas oli kolm liiget, arvesse läks kahe parema võistleja aegade summa. Eestis lasti jooksma omaette radadele veel C-grupis II ja III järguga orienteerujad. Eestis oligi kõige rohkem startijaid.

Leedus võisteldi Plunge rajoonis Telšiai ümbruses 29. – 31. juulil 1970. Võistlusmaastik meenutas Lõuna-Eesti poollahtsi maastikke. Kaarte polnud oluliselt parandatud. Korraldus oli ladus. Lätis joosti Cesise ümbruses 3. – 5. augustil. Esimesel päeval olid kiired jooksurajad,

teisel ja kolmandal päeval Koiva kallastel suurte kõrgusvahedega jõurajad. Leedus ja Lätis võitis Arne Kivistik, Eesti mehed said mõlemal korral kolmikvõidu. Meeskondadest oli mõlemal pool parim TRÜ. Naistest olid edukamad Leningradi ja Läti orienteerujad.

Eestis joosti 8. – 10. augustil Liiva ümbruses

Võistlejate suur telklaager paiknes Liivalt kahe kilomeetri kaugusel suurel lagendikul Konsu jõe (Porijõe) kaldal. Võistluskeskus oli sealsamas, suures rahvamaja hoones, seal rippusid kõik teated, stardi- ja lõpuprotokollid. Kokku loeti jooksma Liival 319 orienteerujat. Organiseerijad ja kohtunikud olid Tartust, peakohtunikutööd tegi Rein Tiivel.

Ilmad olid suviselt kenad, soojad ja päikesepaistelised. Stardid algasid hommikul kell 8, seetõttu oli registreerimine ja eraldistardi stardijärjekorra loosimine juba võistluseelset öhtul. Viimast päeva alustati viitstardist. Avapäev ning viimane võistluspäev joosti laagri lähikonnas, kuid erinevatel maastikel. Huvitava seigana lisagem veel, et kohaliku kolhoosi juhtkond kasutas õhtupoolikuti orienteerujate tööjõudu heinateol, vastutasuks toodi võistluskeskusesse suurte piimanõudega tasuta piima.

Neid võistlusmaastikke tuntakse praegu Kūka, Poka ja põhjapoolse Veskimõisa nime all. Selle paiga kohta on Arne Kivistik luuleliselt lausunud: „Loodus on siin vempe visanud ja maapinna nii kokku kurrutanud, et künkas on künka turjal ning soolapid nende vahel enamasti sammu laiused. See metsane mõhnastik on orienteerujate Meka. Ta nimi on Liiva.“

Maastikud olid äärmiselt rasked, rajad pikad ning ilmad kurnavalt palavad. Tolleaegse uudse moe järgi pandi meeste rajale senise pooltosina punkti asemel veerandsada ja rohkem KP-d. Seetõttu tegid orienteerujad metsas iga päev tõsist tööd, ikka kaks-kolm ja rohkem tundi korraga, kolme päeva koguaegki tuli parimatel seitsme tunni ligi.

Esimene päev joosti Milvi Kivistiku kaardil, praegu nimetatakse seda platsi Kūkaks. Start-finiš olid laagriplatsi juures kaardi lääneservas. Distantsid planeeriti lühemad kui järgnevatel päevadel.

Tähelepanu äratav üks huvitav seik. Terve rida Eesti ja Läti paremikust võistles esimese päeva hommikul Rõõsal matšil Soome TUL-iga. Organiseerijad olid neile lubanud mitmepäevajooksu esimesel päeval võistelda Rõõsal. Et ka nemad saaksid mitmepäevajooksu arvestuses kaasa lüüa (olid ju kolm päeva jooksma!), arvatati neile teoreetilised esimese päeva ajad, lähtudes

Esimene võistluspäev 8. august 1970 Liiva

Mehed A 10,5 km, 23 KP (startis 107, lõpetas 96 meest)	
1.Volli Kukkk (Riia ASK)	1:26.59
2.Janis Bendiks (Riia ASK)	1:29.50
3.Toivo Kotov (Riia ASK)	1:34.29

Naised A 7,5 km, 16 KP (startis 75, lõpetas 63 naist)	
1.Zoja Pjatakova (Leningradi Impuls)	1:33.10
2.Olga Kazantseva (Leningardi Ekran)	1:36.26
3.Ljudmila Fomina (Burevestnik)	1:40.34

Mehed B (startis 79, lõpetas 62 meest)	
1.Vladimir Raskostov (Burevestnik)	1:33.28

Naised B (startis 29, lõpetas 19 naist)	
1.Ksenja Serebrjakova (Burevestnik)	1:29.41

Teine võistluspäev 9. august 1970 Freiburg

Mehed A 14,4 km, 28 KP (startis 138, lõpetas 103 meest)	
1.Villi Dubrovskis (Riia Elektron)	2:17.31
2.Olavi Käner	2:17.57
3.A. Biletski (Kiev)	2:20.28

Naised A 7,3 km, 17 KP (lõpetas 79 naist)	
1.Galina Simbirtseva (Burevestnik)	1:43.19
2.Lilija Barisa (Läti)	1:45.12
3.Tatjana Kalašnikova (Burevestnik)	1:47.10

Mehed B (startis 63, lõpetas 43)	
1.Vladimir Raskostov (Burevestnik)	2:32.35

Naised B (startis 18, lõpetas 15)	
1.Nadja Ignatjeva (Moskva)	1:41.41

nende poolt väljajoostud aegadest Rõõsal ja paremiku aegadest Liival. Õhtuks jõudsidki Liivale kohale Rõõsal võistelnud eestlased ja lätlased, teiste seas Maire ja Tõnu Raid, Helle ja Rudolf Mürk, vennad Miljanid, Lilija Barisa, Livija Blanka, Vilis Dubrovskis jmt.

Teisel päeval oli meistrinormi täitmise võistlus, seetõttu oli jooksjaid eriti rohkesti, paljud osalesidki ainult sellel päeval. Starditi laagrist kaugemal Freiburgis, Veskimõisast põhjapoole jääval maastikuosal. Rajameistritööd tegi Arne Kivistik. Rajad said keerulised, eriti pikad ja kurnavad, seepärast paljud ei jaksanud lõpetada. Meeste võitja lätlane Vilis Dubrovskis kulutas linnulennulise kilomeetri läbimiseks tervelt 9,5 minutit, naised üle 14 minuti.

Selle päeva radade juures torkas erilisel silma kontrollpunktide rohkus, seetõttu olid etapid äärmiselt lühikesed, KP-d paiknesid suisa üksteise kõrval. Meeste rajale paigutatud 28 KP-d on suurim kontrollpunktide arv, mida Eestis tavarajale pandud.

Kahe esimese päeva paremaid autasustati teise võistluse lõpul, parimad selgusid aga kolme päeva kokkuvõttes.

Kolmanda päeva võistlusmaastik oli Konsu jõe läänekaldal, tänapäeval nimetatakse seda Pokaks. Kaardi- ja rajameistriks oli seekord Arvo Kivikas. Tavapärasest sisseharjunud orienteerumist segas põhja-lõunasuuna kalle (fotopaberi kokkuhoiu eesmärgil) võistluskaardil 63 kraadi võrra — kaarti oli jooksu ajal ebamugav kasutada, asimuute raske võtta. Väga intrigeeriv oli viimase päeva viitstart tolle aja kohta äärmiselt detailirikkal kaardil.

Katkestanud ja kahel esimesel päeval ebaõnnestunud jooksid ühisstardist. Meeste 14,1 km pikkusel 26 kontrollpunktiga rajal moodus Riia ASKis aega teeniv Koit Paasma oma eakaaslase Arvo Kivika ebataolise kaardiga joostes järjest kõigest varemstartinuist ja kasvatas lõpuks oma edu teiseks tõusnud Volli Kuke ees ligi veerandtunniseks. Kolme päeva kokkuvõttes said A grupis kaksikvõidu meie sõdurpoisid Koit Paasma ja Volli Kukk (ajad 6:46.38 ning 6:59.39). Johannes Tasa (samuti Riia ASK) oli neljas (kogu-aeg 7:29.03). Meeskondadest võitis ülekaalukalt Riia ASK, ka kolmas koht kuulus neile.

Naiste A grupis tuli võitjaks samuti tagantpoolt startinud lätlanna Livija Blanka. Naiskondliku esikoha võitsid ülekaalukalt lätlannad. Naiste B grupis edestas Eesti naiste omavahelises konkurentsis Helle Mürk lõpuks 22 sekundiga Tiiu Venet, kolmas oli Ira Saar.

Kaardidest rääkides tuleb rõhutada viimase päeva Arvo Kivika tehtud kaardi eripära. Ta oli oma furoori tekitanud 1969. a. Tartu MV kaardile veidi juurde joonistanud ning kõik said joosta kaardil, mida Arne Kivistik on iseloomustanud: „See 1969. aasta kaart vapustas, see oli ülitiheda kaardipildiga. Esmakordselt avastati hämmeldusega, et kõik, mis on looduses — on kaardil, ja kõik, mis on kaardil — on ka looduses olemas. Vana tehnikaga, üldorienteerumistehnikaga seal edasi liikuda oli üks väga vaevaline asi, võimalik ta muidugi oli. Eriti nendel, kes olid vana tehnikaga edukad olnud, nendel oli suuri raskusi. Üleminek ühest tehnikast teise polnud ümberõpitav ühe aastaga, seal läks kaks-kolm aastat. Teistel, kes alles sel ajal tippu jõudsid, nendel oli tõenäoselt kergem. Sellega on seletatav ka 19 – 20aastaste Koit Paasma, Volli Kuke ja Johannes Tasa edu.

Palusin Arvo Kivikat meenutada mõnda seika. „Sellise suure võistluse jaoks, nagu Balti turnee, jäi mul tol ajal kogemustest väheks. Jäin hätta nii suure hulga punktide panekuga maastikule. Mul olid punktikohad küll varem juba välja valitud ja ära märgitud, aga lõpuks panin metsas punkte ikka öösel taskulambi valgel ja vastu hommikut sain ka paar tundi magada.

Aga stardi hetkel oli paar-kolm punkti veel metsa viimata. Mul oli kokkulepe Arne Kivistikuga, et ta viib mind mootorrattaga kohale. Aga Arne tahtis kangesti viitstardist pilti teha. Mäletan, et kibelesin tema kõrval ja Arne ütles: „Oota, ma teen siit veel ühe pildi.“

Lõpuks, kui jõudsin metsa, jooksin kõigest hingest, et võistlejatest varem punkti saada. Ja tõesti — hädapärast sain punkti üles ja kohe tuli ka võistleja, mäletan, see oli Kuibõševi orienteerumise arendaja Genrihh Šur. Kui tema jõudis kohale, olin mina higisem kui tema.

Tol ajal olid rajad ristumistega, seetõttu kasutati punktides lõikamise vältimiseks

Kolme päeva kokkuvõte 8.– 10. august 1970

Mehed A (kokku lõpetas 59 meest)	
1. Koit Paasma (Riia ASK)	6:46.38
2. Volli Kukk (Riia ASK)	6:59.39
3. Georgi Kuntševitš (Burevestnik)	7:10.02
4. Johannes Tasa (Riia ASK)	7:20.03
Meeskonnad (kokku 16 meeskonda)	
1. Riia ASK I	13:46.17
2. Ukraina Avangard	15:21.03
3. Riia ASK II	15:27.17
Naised A (kokku lõpetas 59 naist)	
1. Livija Blanka (Riia PI)	5:15.44
2. Zoja Pjatakova (Leningradi Impuls)	5:27.10
3. Ljudmila Fomina (Burevestnik)	5:31.14
Naiskonnad (kokku 15 naiskonda)	
1. Riia PI	10:52.11
2. Burevestnik	11:12.08
3. Leningradi Impuls	11:24.10
Mehed B (kokku lõpetas 34 meest)	
1. Andris Ozols (Riia)	7:07.03
2. Mait Miljan (TRÜ)	7:14.20
3. Jaan Miljan (TPI)	7:14.21
Naised B (kokku lõpetas 17 naist)	
1. Helle Mürk	5:28.49
2. Tiiu Vene	5:29.11
3. Ira Saar	5:33.55
Mehed C (kokku võistles 28, lõpetas 4 meest)	
1. Aleksandr Širijnan (Leningrad)	5:34.22
2. Jaak Hiisjärv	6:59.35
Naised C (kokku võistles 20, lõpetas 2 naist)	
1. Karl Tuul	8:10.49.

Kolmandal päeval arutati välja ka selle päeva võistlejate ajad, kuigi võistlus ise käis ainult kolme päeva koguaja nimel. Siin need on.

Kolmas võistluspäev 10. august 1970

Mehed A 14,1 km, 26 KP (startis 98, lõpetas 65)	
1. Valeris Kiselevs (Riia ASK)	2:09.58
2. Leonid Feodorov (Leningrad)	2:28.52
Johannes Tasa (Riia ASK)	2:31.32
Naised A 8,5 km, 15 KP (startis 64, lõpetas 63)	
1. Livija Blanka (Riia PI)	1:35.30
2. Anna Slavina (Riia PI)	1:42.03
3. Zoja Pjatakova (Leningradi Impuls)	1:48.15
Mehed B (startis 74, lõpetas 50)	
1. Andris Ozols (Riia)	2:16.38
2. Rudolf Mürk	2:17.53
3. Madis Alev	2:23.38
Naised B (startis 25, lõpetas 20)	
1. Ira Saar	1:45.15
2. Helle Mürk	1:46.31
3. Tiiu Vene	1:51.55

nn protokolle — iga võistleja märkis punktis rippuvale papile järjekorras oma rannanumbri ja oma kaardi tagaküljele papil oleva järjekorranumbri. Pärast võistlusi pidin veel metsast protokollid ära tooma ning need ka üle kontrollima. See kõik oli minu 20. sünnipäeval ...”

Balti turnee Leningradi osavõistlus peeti 13. – 15. augustil Jappiljas. Meestest võitis Valeris Kiselevs, järgnesid Volli Kukk, Uku Annus, Arne Kivistik, Jaan Miljan ning Arvo Kivikas — seega kuue seas viis eestlast.

Olukorrast listis

teeb kokkuvõtte Mihkel Järveoja

"Hello, Mart Ostra" (Mati Poom)

Täna metsas joostes nägin, et piibelehed on tõmbunud kollaseks. Sügisesi väljaütlemisi on viimastel kuudel olnud ka listis. Täiesti sobimatuid ja lausa solvavaid ideid pakub koduse ajurünnaku tulemusena Listi-Aivar, kes paneb meie kõigi ühise loomingu ühte patta Kroonikaga: "Olukorrast listis" on na kollaka varjundiga ja võiks ajakirja Kroonika tiiva alla kobida. Finantsprobleeme ilmselt enam poleks....)" Tõepoolest solvav ja Dan Browni raamatut ta ei saa.

Meie reporter Tallinnas märkas, et sealseid o-päevakud upuvad järjepidevalt. Seda kinnitab seegi, et viimased madrused põgenevad hukule määratud laevalt: "Mul ei ole olnud mitte mingitki osalust KEILA-JOA o-kaardi valmistamisel ei 2005. aastal ega ka sellele eelneva poole sajandi jooksul." (Johannes Tasa). Peale selle, et Tallinn upub, sulguvad võimalused ja ukсед ka mujal Eestis, mõnede jaoks: "IVK-registreerimine EMV pikal rajal sulgus just nüüd. Viimane registreerija oli Jaan Kostjukov." (Vilve Liiskmann)

Seekord analüüsimine lähemalt, mida orienteerujad töö juures teevad. Taivo Daub kinnitas, et temal pole töö juures eriti midagi teha. Algus oli hiiliv. Ta saatis kell 12.01 esimese kirja ja mainis: "Et täna just pidi ka tööil nii palju aega olema!" Vaatame, mis edasi hakkas juhtuma. Kell 13.23 postitas ta järgmise kirja, millele järgnes kiri kell 16.01, kui keel vääratas ja ta ennast reetis: "Tööpäev hakkab ka lõpule jõudma, seega ilusat nädalavahetust!"

Aga ta polnud sel päeval (2. sept.) ainuke hüperaktiivne. Umbes 15.37 ajal oli listis märgata esimesi võnkeid, kirjasadu hakkas tihenema. Päris möll läks lahti kell 16.01 (tähelepanelik lugeja saab juba aru, kes selle kirja kirjutas). Siis tulid teised: 16.06, 16.16, 16.31, 16.59, 17.41, 17.44 ja siis hakkas hoog vaibuma, järgmine kiri tuli alles 18.41.

Kooli alguse puhul üks lõik ka juntsudele, keda huvitab matemaatika. Mina arvan, et oleme listis jõudnud juba päris SELLE tuumani välja. Lugege ise: "Statistika pidi olema ebatäpsete arvude täpne töötlemine." (Tõnu Raid); "Statistika – kui arvu- tusmeetodeid on õigesti kasutatud – on reeglina vea piirides õige." (Lauri Leppik); "Meil on olemas nii

dr O-Trops

Papist, bensiinist ja valimistest

Suvi on läbi ja Teie doktoril näpud põhjas. Ei midagi imelikku, tegemist on vaid tavapärase puhkusejärgse mõrvaga rahakotis. Tahaks pidada lihtsat ja tagasihoidlikku rantjee-põlve ning nautida muretut elu nagu Andrus Veerpalu Hansapanga reklaamis. Selle asemel pean ma musta masendusega võideldes ajalehest lugema, kuidas Ühispaniga Ainil aina veab ja veab. Eesti Loto peab vaat et muret tundma, sest sellise tempoga, millega Ain kübarast jäneseid välja tõmbab ja jaagu-pottide otsa koperdab (ja veel millise särava mustkunstniku naeratuse saatel!), pole nende äril enam pikka pidu. Kui just Ain lototoni vaderiks/aksionäriks ei hakka...

Sõnaga, hetkel on käsil kulude optimeerimise periood (milline suurepärane väljend, eks ole?!). Latern ei taha aga kuidagi punasest välja tulla, sest "maailmaturul hinnad tõusevad". Andke andeks, minu teada iga kord, kui see maagiline hind maailma turul – kus kohas see küll asub? – langebki, siis teevad Eesti kaupmehed kurva näo, et kahjuks pole meil võimalik hinda langetada, sest hetkel on sisseostu hind olnud kõrgem. Jutt käib siis kütusest, nagu isegi võisite aru saada. Ent sõita on vaja – juuksurisse, maale vanaema juurde, orienteeruma jne.

Kütusehindade tõus mõjutab kindlasti ka o-päevakutel osalemist. Jooksed kontrollpunktist 32 punkti 37 ja peas vasardab: „Kas benssu ikka jätkub tagasisõiduks või peab täna veel ca 30 kilomeetrise lõdvestussõrgi ette võtma?" Ja nii see o-jooks tuksi lähebki. Läks ka Ollel, kes MM-il Jaapanis medalit püüdis, kuid oma sõnade kohaselt enamus aega "neliveoga"

maad kündma pidi. Mõistetav, sest Jaapanis on ju kõik kallid, mitte ainult bensiin. Ollel võttis kindlasti südame alt kõhedaks ja jalad alt, kas enam tagasisõidu jaoks finantse jätkubki või jääb kõik metsa ning hiljem tuleb karaokebaaris piletiraha teenida.

Räägitakse, et orienteerujad on üks omaette kamp, kes hoiab kokku. Tore. Mina kui rahatu vaene sugulane teen ettepaneku, et võiks koostööd teha nendega. Ühine autopark on meil ju põhimõtteliselt olemas, sest iga o-mehe või o-naine (et olla ikka sootepäädlikult korrektne) teab, et auto süütevõti asub juhipoole ratta all. Milles probleem – aluskommuuni tekkeks missugune. Nii et, kui kellegi auto kadunud, siis võtmed koos

juhustega auto asukoha kohta saate kätte telemaja valvelauast (aadress: Lomonosovi või Gonsiori 27, Tallinn 15027; olemas, kuidas keegi mäletab). Ega mul pole kaugemale vaja sõita kah. Märksõna "Triibulised sokid".

Tulles tagasi alguse juurde – papp on otsas ja kuna ma Falck'is ei tööta, siis ei ole seda kusagilt ka juurde voolamas. Õnneks on tänavuse sügise palsamiks ja Vietnami salviks minu hingele see, et tulemas on kohalikud valimised. Ilma igasuguste südametunnistuspiinadeta olen otsustanud võtta sellest maksimumi. Kohusetundliku maksumaksjana on mul õigus saada täies ulatuses kõike seda, mida parteid valimiste eel pakuvad, sest neid rahastatakse ju riigieelarvest ehk teisisõnu INU ja SINU rahast. Nüüd on aeg need muti mullaauku kadunud koidulad ja jakobsonid tagasi võtta. Poliitilisi eelistusi omamata. Variante igatahes jätkub. Näiteks võin ma minna tasuta Filipp Kirkorovi kontserdile, kõpikõndides "pildile saada", rääkimata pisinännist, mis koduses majapidamises alati ära kulub – plakadid tulehakatiseks ja poliitilisest tikutopsist tuli otsa. Kindlasti kavatsen Reformilt välja pommida ID-kaardi lugeja. Sest siis ei saa need parteid mind oma nänniga konksu otsa võtta, elektrooniliselt valides on mul võimalik neid tillitada nagu nemad on meid kõiki siiani lollitanud. Vaat see saab alles tung olema ...

Kõike hääd!
Teie O

täpsed lähteandmed kui täpne töötlemine. Oluline on leida ka õiged kriteeriumid ja etalonid, et statistikale tuginedes hinnanguid anda." (Mairolt Kakko); "Kõik sõltub ikkagi taustsüsteemist :)" (Neeme Loorits)

Kiire pilk viimaste kuude tublimatele. Lühima kirja auhind Mati Poomile: "(::)" . Kõige tabavam ja võrdsikama analoogia leidja oli Johannes Tasa: "Ilmselt oleksime pärast jooksu kõik üksteisele otsa vaadanud veriste ninadega

nagu vastu labidat põrganud põldhiired." Pange tähele, et selle võrdluse viimastes sõnades on märgata ka alliteratsiooni.

Maanimeste vaenlase tiitli saab Neeme Loorits oma julgete väljaütlemistega: "Sorry, Markus! Võib-olla peaksid lõunaestlased oma listi peale hakkama mõtlema, kui neid Tallinna teemad ei huvita!" Ja regionaalpoliitilise ergutusauhinna, et oleks jaksu ja jõudu sama teed edasi käia, saavad Hiiumaa mehed Toivo Saue: "Kõik orienteerujad ei ela

Lõuna-Eestis" ja Toomas Mast: "Ka saared tahaks osaleda võistlustel!"

Tasulised kuulutused: "Otsin inimest, kes oskaks ja suudaks müüa" (Elo Saue); "Otsin transporti ühele mehele püha-päevaks Kitsemägedele" (Kalev Kõiva); "Ma oleks huvitatud, kui Koselt peale saaks tulla." (Neeme Loorits)

Lõpuküsimus tuleb filosoofilist laadi ja seekord on küsijaks Toivo Kotov: "Keda EOL esindab?"

PÄRNUMAA meistrivõistlused ja OK West auhinnavõistlus

Osavõtjad:

Võistlused on avatud kõigile orienteerumishuvilistele.

Aeg:

Laupäev, 15. oktoober 2005. a.

Koht:

Pärnumaa, Uulu. Võistluskeskus Uulu Kultuuri- ja Spordihoone.
Tähistus Pärnu-Ikla mnt.

Start:

Stardi algus kell 12.00. Võistlus toimub eraldistardist, pikal rajal.

Võistlusklassid:

HD16, HD18, HD21, HD35, HD40, HD45, HD50, HD55, H60, H65

Kui võistlusklassi on eelregistreerimise lõpptähtajaks 10.10.2005 registreerunud alla 4 võistleja, siis võistlusklassis võistlust ei toimu ja sellesse võistlusklassi registreerunud võistlejad viiakse üle alljärgnevalt:

1. Võistlusklassis HD16 või HD18 rajale registreerunud võistlejad alates noorimast võistlusklassist üle üks aste vanemasse (HD18 või HD21) klassi

2. Võistlusklassides HD35-HD55 või H60-65 rajale registreerunud võistlejad alates vanimast võistlusklassist üle üks aste nooremaste klassi.

Kui osalejate arv ühendatud võistlusklassis on 1-3, siis toimub võistlus igasuguse osalejate arvu juures.

Maastik:

Keskmiselt ja nõrgalt liigendatud, rohkete pisiobjektidega. Metsasus 90%. Palju teid, radu ja sihte. Läbitavus hea kuni väga hea.

Märkesüsteem:

Kõikides klassides elektrooniline SPORTIdent märkesüsteem. SI kaardi rent 20 krooni.

Radade ligikaudsed pikkused:

H21, H35	16 km
H40, H45	14 km
D21, D35, H18, H50, H55	12 km
D40, H16, H60	10 km
D18, D45, H65	8 km
D50, D55, D16	6 km

Registreerimine:

Interneti Võistluskeskuses <http://www.sportnet.ee/ivk>, e-mailil: anneli.viikmaa@mail.ee või telefonidel 5340 0099, 447 6246.

Osavõtumaks:

HD16-18	30 krooni
HD21-50, H55	80 krooni
D55, H60-65	60 krooni

Osavõtumaks tasuta registreerimisega samaaegselt ülekanedega Orienteerumisklubi West arveldusarvele 10902000877004, Eesti Ühispank, kood 401.

Registreerimise lõpptähtaeg on 10. oktoober 2005. Hilinejaid registreeritakse reservkohtade piires kahekordse osavõtumaksu eest.

Pesemine:

Toimub Uulu Kultuuri- ja spordihoones.

Autasustamine:

H21, D21-Pärnumaa meistrimedaliid. Iga klassi parematele (sõltuvalt osavõtjate arvust) auhinnad.

Muud:

Osavõtt võistlusest toimub omal riisikol.

Korraldajad:

OK West, Pärnu Maavalitsus
Peakohtunik: Ilme Palu 443 1134, 510 9401
Rajameister: Ville Vinkel 501 3815

VÖRU MAAKONNA LAHTISED MEISTRIVÕISTLUSED orienteerumises

Aeg ja koht:

8.oktoober 2005.a. Tammeveskil. Start avatud kl. 10 – 11. Tähistus Võru-Obinitsa teelt Lindora ristilt (kohe pärast Tabina asulat).

Võistlusala ja klassid:

Individuaalne suundorienteerumine.
HD 10, 12, 14, 16, 18, 21, 35, 45

Stardimaksud ja registreerimine:

Võrumaalastele: registreerimine kohapeal kl. 9.00-10.30.
Stardimaks lastele 15.- ja täiskasvanutele 25.-
Külalisvõistlejatele: eelregistreerimine e-postiga kuni 05.10 aadressil: sixteen@okvoru.ee.
Stardimaks lastele 25.- ja täiskasvanutele 50.-

Rajad ja rajameister:

Pikkuselt päevaku rada. Rajameister Sixten Sild

Kaart ja maastik:

Tammeveski. Kaart nr. 2004048. 1:10000, h 5 m.

Suurte kõrguste vahedega Piusa jõe oru kaldad. Läbitavus hea ja väga hea.

Stardikorraldus:

Vabastart päevaku stiilis. Minimaalne stardiintervall klassis 2 min. Start avatud kl. 10 – 11. Rajad on kaardile kantud ja kaardi saab stardihetkel.

Märkesüsteem:

SportIdent

Autasustamine:

Võrumaa kolm paremat saavad medali ja esemelise auhinna. Mitte-võrumaalased saavad esikolmikusse tuleku korral esemelise auhinna. Autasustamine orienteeruvalt kell 12.30

Transport:

Eribuss väljub Võrust Nooruse parklast kell 9.00.

Korraldaja: OK Võru

Lisainfo: Sixten Sild 506 8377

Eesti Orienteerumisliidu Üldkogu

Aeg: 26.-27. 11.2005.a.

Koht: Jõulumäe Tervisekeskus, Pärnumaa

18.30

20.00

Üldkogu I tööpäeva lõpp

Parimate sportlaste, klubide, aktivistide ja toetajate pidulik autasustamine

ÜLDKOGU PÄEVAKORD: (Projekt)

Laupäev, 26. november 2005. a.

13.00-14.00	Üldkogul osalejate registreerimine	
14.00	Üldkogu töö algus	
1.	Kodukorra kinnitamine	
	Üldkogu töö organiseerimine: juhataja, protokollija ja hääletugemis komisjoni valimine	
2.	Orienteerumine kui liikumisharrastus. Projekti "Lähme kaardiga metsa!" tutvustamine	T.Lauter
3.	Ajakiri "Orienteeruja" 2005 ja edaspidi	A.Saal, S.Sild
4.	EOLi töörühmade käivitumisest	L.Haldna
5.	EMV, 4EST ja Suunto Games tulevikust	L.Haldna
6.	Tipporienteerumine 2005 ja plaanid 2006	
	Rattaorienteerumine	A.Rae
	Suusaorienteerumine	R.Kudre
	O-jooks täiskasvanud	T.Avaste
	O-jooks juuniorid ja noored	V.Vaher
7.	Micro-O tutvustamine, Põhjamaade MV lühiraja video koos kommentaaridega	O.Kärner

Pühapäev, 27. november 2005. a.

9.00	Üldkogu töö algus	
8.	EOL-i ja EOL-i juhatuses tööst 2005.a. Juhatuses liikmete sõnavõttud oma tegevusest	
9.	Ülevaade EOL-i kontori tegemistest	
10.	Eesti MV medali kavandi valimine	
11.	EOL liikmemaksu suuruse määramine 2006.aastaks	
12.	Valimised	
	EOL juhatuses liikmete arvu määramine	
	EOL presidendikandidaatide tutvustamine/sõnavõttud	
	EOL presidendi valimine: hääletamine	
	Vaheaeg	
	Juhatuses liikmekandidaatide tutvustamine/sõnavõttud	
	EOL juhatuses liikmete valimine: hääletamine	
	Vaheaeg	
	EOL juhatuses liikmete valimine: valimistulemused	
13.00	Üldkogu töö lõpp	

JUHATUSE otsused

16.08.2005.a.

426. Kinnitada EMV (ta-
varada ja n/v teade) 27.-
28.08.2005 võistluste žürii:

- 1.Tõnu Pani (EOL volinik, žürii esimees)
2. Nikolai Järveoja (OK Põlva Kobras, liige)
- 3.Tõnu Lauter (Piirivalve SKK, liige)

24.08.2005.a.

427. Kinnitada 05.-

11.09.2005 toimuvale RO
MM-le (Banska Bystrica,
Slovakkia) lähetatav H21
koondis järgmiselt:

- 1.Tõnis Erm (TA OK)
- 2.Margus Hallik (OK LUS)
- 3.Raul Kudre (OK Peko)
- 4.Mait Mändmets (RSK Rae)
- 5.Arbo Rae (OK Maru)
- 6.Rene Ottesson (OK Lehola)

31.08.2005.a.

428. Kinnitada EMV
(pikk rada) 10.09.2005
võistluste žürii:

- 1.Arthur Raichmann (EOL volinik, žürii esimees)
- 2.Rein Rooni (OK Orvand, liige)
- 3.Tõnu Lauter (Piirivalve SKK, liige)

07.09.2005.a.

429. Kinnitada Eesti
koondis EST-LAT-LIT
noortematšile Eestis
17.-18.09.2005.a.

15.09.2005.a.

430. Kinnitada
Eesti HD21 koondis
Euromiitingule Põlvamaal

30.09. - 02.10.2005 järg-
mises koosseisus: D21
- K.Rebane, A.Annus,
M.Vaher, M.Vanjuk,
P.Klade, E.Saue,
V.-A.Soots (tava, teade)
ja K.Rooni (tava, teade)
H21 - M.Nõmm, A.Kraas,
R.Eensaar, A.Abram,
E.Aadli, S.Eensaar,
T.Tammemäe, P.Pihl,
S.Vaher, M.Puusepp,
M.Järveoja, K.Trossmann.
Varu 1 T.Avaste ja varu
2 M.Tiit.

431.Kutsuda EOLi

2005. aasta sügisene
üldkogu kokku 26.-27. no-
vembril 2005.a. Jõulumäe
Tervisekeskuses,
Pärnumaal ning
kinnitada EOL üldkogu
esialgne päevakord.

Kõik juhatuses otsused
saadaval internetis
[http://www.orienteerumi-
ne.ee/eol/juhatus.php](http://www.orienteerumi-
ne.ee/eol/juhatus.php).

Reklaami avaldamise hinnad

1.Eesti o-võistluskutsete avaldamine
(must-valge):

- 1.1. suurus kuni A7 50 kr.
- 1.2. suurus kuni A6 100 kr.
- 1.3. suurus kuni A5 200 kr.
- 1.4. suurus kuni A4 400 kr.

(korduskutse avaldamine -30%).

Värvilised võistluskutsed reklaami
hinnaga.

2.Reklaami avaldamine
(sisemised leheküljed):

- 2.1. suurus kuni A7
must-valge 100 kr.
värviline 200 kr.
- 2.2. suurus kuni A6
must-valge 200 kr.
värviline 400 kr.

2.3. suurus kuni A5

must-valge 400 kr.
värviline 800 kr.

2.4. suurus kuni A4

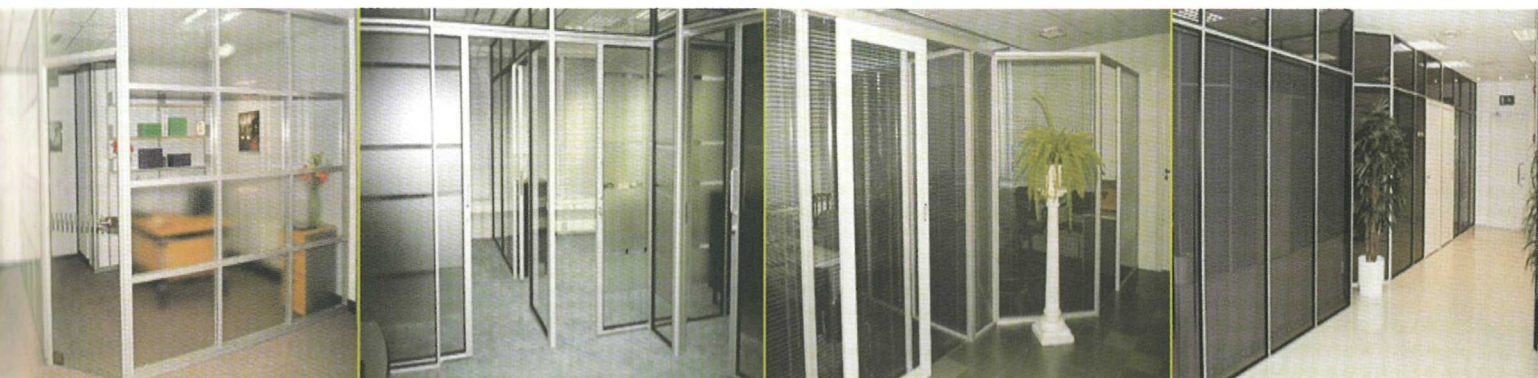
must-valge 800 kr.
värviline 1600 kr.

2.5. tagakülg A4

värviline 2000 kr.

(kordusreklaami avaldamine -30%).

Võistlusmaastike sulgemise
teadete avaldamine on tasuta.

www.vaheseinad.com

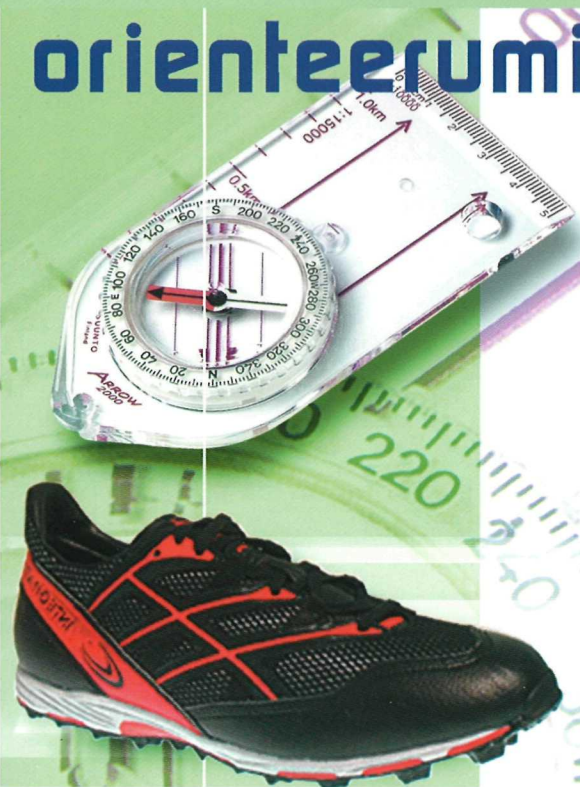
**Vahe- ja siirdeseinad • Riietus- ja proovikabiinid • WC- ja dušiseinad •
Peegelüksed ja -seinad • Keraamilised plaadid • Looduskivid**

Eesti, Kotzebue 18d, Tallinn
Tel 641 54444, 503 4533, faks 631 4168,
mendali@mendali.ee • OÜ MENDALI
Lisainfo Ormar Lutsberg, tel 510 1440

Läti, Leedu, Ukraina - SIA MENDALI
Kalnciema srt 40d, Riga, LV-1046, Latvia
Tel +371 78 05 412, +371 93 37 337, +371 78 05 413, +371 91 91 06 008,
Faks + 371 78 05 414, E-post mendali@mendali.lv

orienteerumiskauba osaühing

**NAASTARID,
SÄÄRISED,
KOMPASSID,
ABIVAHENDID
NII TIPPTEGIJALE
KUI HARRASTAJALE**

Müük Tallinna neljapäevakulil ja hooaja suurematel võistlustel.

SUUNTO

Jalas

OLWAY

SPORT

HEA VARUSTUS TAGAB RAHULOLU

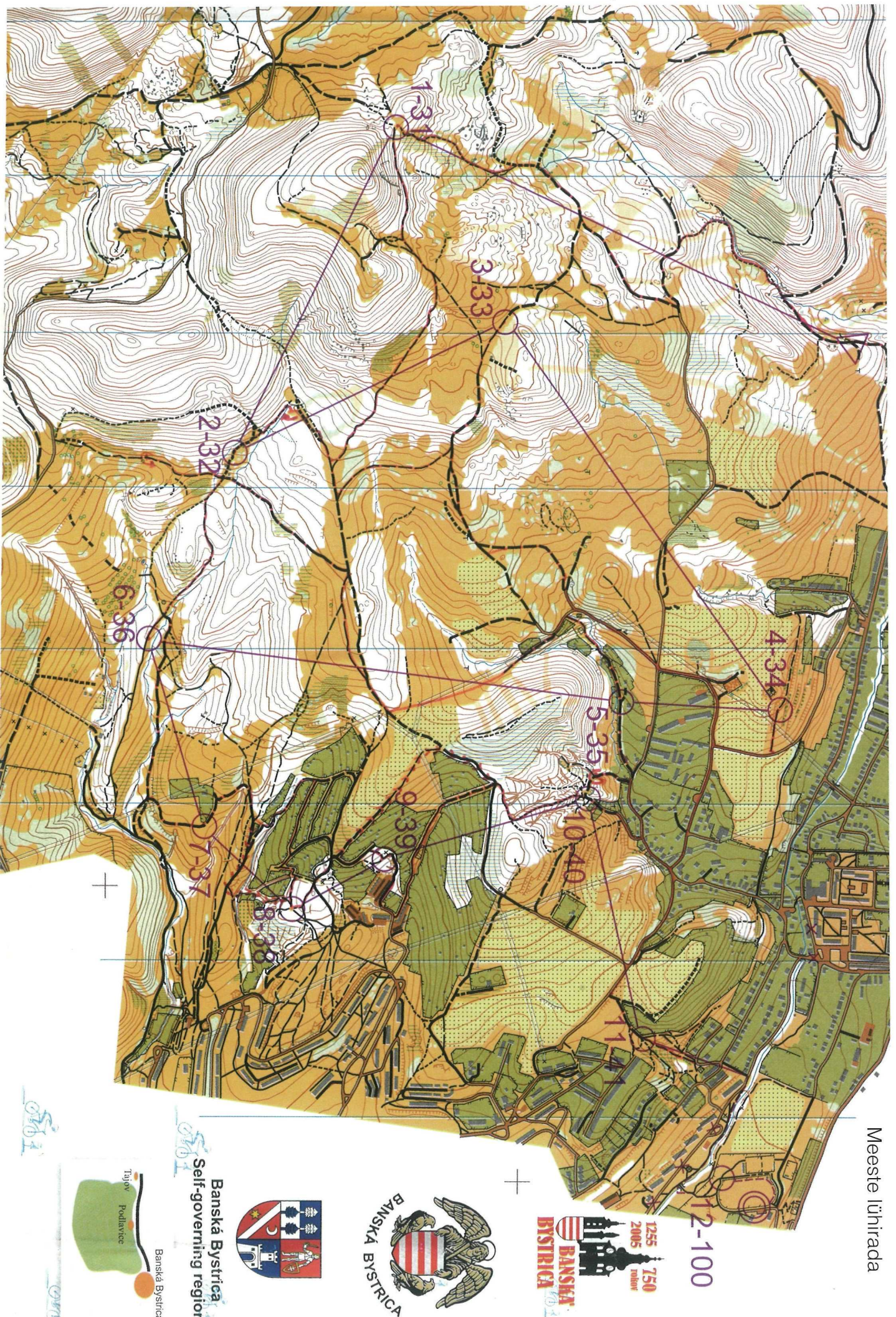
Orienteerumiskauba OÜ Nurmenuku tee 9 Randvere 74001 Viimsi tel. 609 8904
50 46 904

Ratta-O MM Slovakkias

— Margus Hallik

←←←← Tõnis Erm (kaks väga head teevalikut)

Meeste lühirada

Banská Bystrica
Self-governing region

